

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Proiectul Editorial „MOLDAVICA”
Seria „PLASTICIENII MOLDOVEI”

MIHAIL PETRIC
BIOBIBLIOGRAFIE

Chișinău • 2016

016:[75+929]

M 69

Proiectul Editorial „Moldavica”

Seria „Plasticienii Moldovei”

Director general: **Elena Pintilei**

Director de proiect: **Elena Turuta**

Alcătuitor: **Victoria Stanchevici**

Coperta: **Dragoș Popa Miu**

Redactori: **Tatiana Bahmuteanu, Cornelia Hîncu**

Paginare computerizată: **Diana Stoian**

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Mihail Petric : Biobibliografie / Bibl. Naț. a Rep. Moldova, Proiectul Editorial „Moldavica”; alcăt.: Victoria Stanchevici ; dir. gen.: Elena Pintilei. – Chișinău : Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2016 (Tipogr. „Primex.com”). – 230 p. – (Seria „Plasticienii Moldovei”, ISBN 978-9975-4493-6- 6).

50 ex.

ISBN 978-9975- 9712-7- 0.

016:[75+929]

M 69

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Biobibliografia „Mihail Petric” a fost elaborată în cadrul Proiectului editorial „Moldavica”, seria „Plasticienii Moldovei”, inițiat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova.

Indubitabil, Mihail Petric face parte din strălucita pleiadă a artiștilor plastici de autentică valoare din Republica Moldova, devenind în arealul nostru un nume de referință pentru multiple generații de artiști.

Datorită stăpânirii ferme a mijloacelor de expresie și sensibilității remarcabile, Mihail Petric se consacră drept un artist cu o viziune proprie și o abordare constructivă, luminoasă și optimistă, care știe să introducă atent, cu eleganță și dezinvoltură privitorul în templul somptuos al artei.

Pictura a fost pentru el nu numai vocație, o experiență pe care a trăit-o zilnic la cota intensității maxime, dar și un *modus vivendi* în care receptivitatea și prețuirea pentru spiritualitate și frumos au avut prioritate.

Volumul de față cuprinde cele mai reprezentative lucrări ale maestrului, revelând predilecția sa pentru peisaj și portret.

Remarcându-se prin forța și valoarea lor irepetabilă în spațiul cultural-artistic al Republicii Moldova, peisajele și portretele reprezintă nucleul creației maestrului. De factură realistă, ancorate într-o realitate familiară, realizate în culori calde, peisajele trădează identificarea afectivă a artistului cu tabloul pictat, căpătând în consecință expresivitatea și strălucirea pe care le urmărește fiecare artist.

Într-o combinație de simplitate și vibrație imperceptibilă, redând realitatea în fațetele ei estetice și firești, peisajele captează atenția și generează reflecții asupra misterului vieții, care pulsează în vegetația luxuriantă (*În împrejurimile Chișinăului*, 1962), în pomii înfloriți (*Au înflorit migdalii*, 1975), în apele care întretaie ogoare (*Primăvara pe plaiul natal*, 1986; *Iarna pe Nistru*, 1994).

Criticul de artă Sofia Bobernaga a remarcat faptul că pe Mihail Petric „în mod deosebit îl atrage trecerea de la o stare la alta a

naturii – dimineața, amurgul, toamna și, bineînțeles, primăvara, cu neastâmpărul său spre lumină și căldură, spre trezirea forțelor vitale... îl atrage prospețimea (prospețimea aerului de dimineață, răcoarea apei limpezi ca lacrima, frăgezimea frunzișului)”.

Fiind realizate într-o manieră blândă, caldă, portretele surprind, prin nuanțarea subtilă a stărilor sufletești, accentul căzând pe simplitatea și forța interioară (Portretul mamei, 1967; Portretul unui țăran, 1969), pe demnitatea și noblețea (Portretul învățătoarei, 1960), cumișenia și curiozitatea celui din imagine (Natalia, 1962), lăsând să se înțeleagă că omul este măsura tuturor lucrurilor, că omul este valoarea supremă.

Fără îndoială, sunt lucrări care determină omul grăbit să încetinească pasul, să-și îndrepte gândul spre lucruri esențiale, să-și realizeze aspirațiile de armonie și împlinire în viața de zi cu zi.

„Creația lui Mihail Petric, afirmă criticul Sofia Bobernaga, a avut, și are, o soartă fericită, pentru că tablourile sale sunt înțelese și îndrăgite de toate categoriile de spectatori: de la specialiști în artă – la simpli amatori. Lucrările sale au devenit de mult timp ontologice, practic nu există nici o enciclopedie de artă din care să lipsească creațiile pictorului realizate în cele mai bune tradiții ale peisajului, picturi create prin filiera artei realiste pe care a profesat-o Mihail Petric”.

Opera și activitatea publică a maestrului au fost apreciate de stat în modul cel mai generos, obținând în timpul vieții o recunoaștere unanimă. Astfel, în 1989 a devenit Artist plastic al poporului, iar în anul 1998 i s-a conferit cea mai înaltă distincție de stat – Cavaler al Ordinului Republicii, acestea adăugându-se la corolarul de distincții și titluri strălucite primite anterior: Ordinul „Insigna de Onoare” (1960), Mastru emerit al artei din RSSM (1978), Laureat al Premiului de stat al RSSM în domeniul literaturii și artei pentru ciclul de peisaje *Moldova înnoită* (1984).

Mihail Petric a fost membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova. Pe lângă activitatea de creație, Mihail Petric a desfășurat o amplă activitate didactică și administrativă, fiind profesor la Școala Republicană de Arte Plastice „I. Repin” din Chișinău (actualmente Colegiul Republican de Arte Plastice „A. Plămădeală”), Director al

Muzeului de Stat de Arte Plastice (1963-1980), în această calitate onorându-și cu brio misiunea de conservare a patrimoniului existent și de înființare a noilor colecții, membru al Comitetului de conducere și secretar responsabil al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, vicepreședinte al Comitetului de conducere al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova.

Operele sale au fost achiziționate de muzee din străinătate, pot fi găsite în colecții publice și private din Moldova, România, Rusia, Belarus, Bulgaria, Japonia, Israel, SUA, Canada, Grecia, Italia, Belgia, Germania, Polonia, Ungaria, Franța, Turcia, Olanda, Finlanda, China ș.a. Cea mai mare parte a lucrărilor sale se păstrează la Muzeul Național de Artă al Moldovei, făcând parte din patrimoniul național, cele mai cunoscute fiind: *Dimineața pe Nistru* (1957), *Drum spre Codri* (1959), *Toamna în Moldova* (1954), *Nistru lângă Speia* (1958), *Seara pe Nistru* (1980), *Iarnă la Chișinău* (1963), *Plopi* (1964), *Primăvară (Nostalgie)* (1968), *Tufar înflorit* (1968), *Primăvara. Mesteceni* (1950), *Portretul învățătoarei* (1960), *Promoroacă* (1978), *Podgorii* (1974), *Nistru la Șerpeni* (1983), *Promoroacă* (1992), *Primăvară între stânci* (1993).

„Arta merită să fie cercetată, merită atenție și stimă numai în cazul în care ea are un conținut plin de umanism și este adresată tuturor oamenilor”, își împărtășea gândurile pictorul Mihail Petric. „Dacă am devenit pictor, se datorează, în primul rând, Școlii Normale de la Iași, unde desenul, muzica și literatura erau privilegiate în materie de studiu și erau predate de specialiști”.

Notă asupra ediției este textul care deschide volumul, fiind succedat de *Introducere*, pe care o semnează reputatul cercetător științific, istoric și critic de artă, doctor habilitat în arte vizuale Constantin Ion Ciobanu. Următorul compartiment include *Eseuri, poezii*, semnate de distinsul prozator și publicist Mihail Gheorghe Cibotaru și criticul de artă, Leonora Sâdnic precum și Vladimir Rusnac și Agnesa Roșca; *Confesiuni. Aprecieri. Impresii, Publicistică*, inserează opinii despre opera impresionantă a plasticianului și locul său în cultura națională; *Tabel cronologic* – oferă cititorului principalele repere biografice.

Materialul informativ a fost selectat din diferite izvoare: *Cronica presei RSSM* (1980-1990); *Cronica presei* (1991-1998); *Bibliografia*

Moldovei (1992-1999), *Bibliografia Națională a Moldovei* (1999-2014); *Moldova în publicațiile sovietice și străine* (1991); *Bibliografia Națională a Moldovei „Moldavistica” (Exteriorica)* (1991-2015); *Buletinul de informare și documentare „Cultura în Moldova”* (1993-2015); lucrări bibliografice elaborate de Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”; Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, „*Aniversări culturale*” (1999-2016); colecții, cataloage și fișiere ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova; documente din arhiva familiei maestrului, din fondurile Muzeului Național de Artă al Moldovei și diverse surse electronice.

Toate materialele incluse în biobibliografie au fost studiate de visu.

Descrierile bibliografice sunt prezentate în limba originalului și sunt efectuate conform STAS-urilor „Descrierea bibliografică a documentelor 7.1-2003”, SM 201: 2001 „Descrierea bibliografică a documentelor. Documente grafice”, SM SR ISO 690-2:2005 „Informare și documentare. Referințe bibliografice. Partea 2: Documente electronice complete sau părți de componente”. Abrevierile în limba română au fost efectuate conform STAS-ului interstatal 7.11-2004 (ISO 832:1994) „Prescurtarea cuvintelor și expresiilor în limbile străine europene”. Lucrările apărute până în anul 1991 cu caractere chirilice au fost transcrise cu caractere latine.

Selectarea materialelor a fost finalizată în luna aprilie 2016.

Sursele bibliografice sunt expuse strict cronologic (cu excepția capitoului *Resurse externe*, în care informația este prezentată în ordine alfabetică), iar în cadrul anului descrierile sunt expuse în ordine alfabetică. La începutul fiecărui compartiment sunt enumerate sursele în limba română, după care urmează cele în alte limbi.

Biobibliografia este structurată în 2 capitole: **I. Opera; II. Portret de creație al pictorului Mihail Petric.**

Capitolul I. Opera este divizat în următoarele compartimente: *Pictură; Reproduseri; Cărți poștale; Expoziții*. Capitolul inserează lucrări din colecțiile publice: *Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău; Muzeul Literaturii Române „Mihail Kogălniceanu”, Chișinău; Colecția UAP din Republica Moldova; Galeria de Artă Bender; Galeria de Artă Glodeni; Complexul muzeal Orheiul Vechi;*

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia etc., din colecții particulare și colecția familiei Petric.

Materialele prezentate în **Capitolul II. Portret de creație al pictorului Mihail Petric**, reflectă viața și activitatea artistică a plasticianului, cuprinzând: *Bibliografii; Enciclopedii, dicționare; Albume. Cataloage. Pliante; Publicații în culegeri și ediții periodice; Dialoguri. Interviuuri. Convorbiri realizate cu maestrul, Articole semnate de Mihail Petric, „Icoana plaiului” – poezii dedicate lui Mihail Petric și Resurse externe.*

Pentru a facilita utilizarea biobibliografiei, au fost întocmite următoarele indexuri auxiliare: *Indice alfabetic de nume, Indice alfabetic al lucrărilor plasticianului, Indice de titluri ale publicațiilor periodice* consultate.

Încheie lucrarea compartimentele *Galerie de imagini și File de album.*

Astfel, volumul „Mihail Petric” oferă cititorului informații detaliate despre opera și personalitatea distinsului artist plastic moldovean Mihail Petric.

Biobibliografia este destinată cercetătorilor, profesorilor, ziariștilor, bibliotecarilor, studenților și elevilor, tuturor celor care doresc să cunoască viața și creația maestrului Mihail Petric.

Victoria STANCHEVICI,
alcătuitor

INTRODUCERE

Un mare peisagist al timpurilor noastre

Pentru mai multe generații ale iubitorilor de artă din Republica Moldova, Mihail Petric va rămâne cel mai reprezentativ maestru al peisajului lirico-panoramic basarabean. Pânzele *Dimineața pe Nistru* (1957) și *Drum spre Codri* (1959) au devenit de mult antologice. „Peisajul este el însuși numai în măsura în care îl trăim și ne bucurăm de el ca de un veșnic *altul*... identic cu sine, dar altul după oră și anotimp, după clemența sau lipsa de clemență a cerului înnourat sau senin, după suflarea vântului, după cum aerul este limpede sau încețoșat”, scrie cunoscutul estetician italian Rosario Assunto în cartea sa *Peisajul și estetica* (Editura „Meridiane”, București, 1986, vol. II, p.180). Aceași idee a schimbării perpetuă a naturii o găsim și în notițele peisagistului moldovean Mihail Petric: „Nu există niciun pictor care ar putea să se ia la întrecere cu natura sau viața în ceea ce privește varietatea, bogăția și frumusețea motivelor plastice, ale coloritului, ale subiectelor, ale situațiilor... Este de ajuns să contemplăm un răsărit sau un apus de soare ca să ne dăm seama de toată bogăția naturii, de puterea ei de creație, de milioanele de situații ce nu se repetă niciodată...”

* * *

Mihail Petric s-a născut la 7 martie 1923 în satul Meleșeni, fostul raion Bravicea, astăzi Călărași. Bunicul Martin a fost zugrav de icoane. Tatăl Petru, un simplu țaran, era un meșter priceput. Putea fi și lemnar, și tâmplar, și dogar. Făcea de toate: butoaie, căruțe, jucării pentru copii. După cele cinci clase din sat, între anii 1935-1940, Mihail își continuă studiile la Școala Normală din Iași, unde beneficiază de cursurile tânărului, pe atunci pictor, Petru Hârtopeanu, care îi oferă primele lecții de desen și îi prezice un strălucit viitor pe tărâmul artelor. Amintim că în programele școlilor normale din România interbelică, care pregăteau învățători pentru clasele primare,

o atenție sporită era acordată predării muzicii și artelor plastice.

„Dacă am devenit pictor, scria maestrul peste câteva decenii, aceasta se datorează în primul rând Școlii Normale de la Iași, unde desenul, muzica, literatura erau privilegiate în materie de studiu și erau predate de specialiști.” Este simptomatic faptul că și un alt mare maestru al picturii basarabene din secolul al XX-lea – pictorul Mihail Grecu – a învățat în perioada interbelică la o școală normală – cea din Cetatea Albă.

Aici, la Iași, adolescentul Mihail Petric a avut prilejul să-l cunoască pe marele scriitor Mihail Sadoveanu. Din amintirile maestrului aflăm că în perioada de toamnă scriitorul solicita ajutorul normaliştilor la culesul strugurilor din jurul conacului său ieșean de pe Strada Copoului – conac frumos, cu două caturi și cu o vie învecinată. Atunci când elevii veneau să-l ajute, clasicul literaturii române avea o deosebită plăcere să iasă în grădină și să poarte lungi discuții cu ei pe cele mai diverse teme.

Tânărul Mihail Petric a fost remarcat și de Nicolae Iorga, ilustrul istoric român. Chiar și după mai multe decenii de la acel eveniment, maestrul Petric își amintea cu plăcere de ziua în care marele istoric i-a înmănat, pe scena Teatrului Național din Iași, un premiu alcătuit din 30 (!) de cărți.

Evenimentele politice însă, se precipitau. Pe data de 28 iunie 1940 trupele sovietice intră în Basarabia. Revenit la baștină în septembrie 1940, viitorul pictor se înscrie la Combinatul Pedagogic din Chișinău, unde arta plastică era predată de cunoscutul pictor basarabean Rostislav Ocușco. Acesta își formează o opinie foarte bună despre talentul și străduința tânărului Mihail Petric.

În a doua jumătate a anului 1941, odată cu revenirea în Basarabia a autorităților române, Mihail își continuă studiile la Școala Normală „Mihai Viteazul” din Chișinău. Aici învață până în 1944, având o medie excelentă – 9,5. Însă, în acel an Școala Normală din Chișinău a fost evacuată în România, la Arad. Întorcându-se la baștină, în Basarabia, Mihail Petric, împreună cu câțiva colegi de-ai săi, a fost oprit la frontiera de pe râul Prut. După o anchetare prealabilă ei au fost urcați într-un vagon de vite și transportați în Donbas. Acolo viitorul artist s-a aflat de la 25 octombrie 1944, până la 30 august

1946, fiind repartizat într-un lagăr de control și filtrare din orașul Makeevka (Ucraina, regiunea Donețk). În acei ani grei de după război, harul înnăscut de desenator i-a salvat viața și sănătatea. Spre deosebire de ceilalți deținuți din lagăr, forțați să muncească în mine, unde li se distrugeau plămânii și deseori aveau loc accidente, Mihail a fost lăsat să lucreze în calitate de pictor-decorator al Secției nr. 5 din Lagărul nr. 240.

Revenit în vara anului 1946 la Chișinău, Mihail Petric se înscrie la Școala de Arte Plastice, fiind recomandat de pictorul Rostislav Ocușco, fostul profesor al artistului. Posedând cunoștințe preliminare de specialitate, Petric este admis fără probe în anul III de studii. În acești ani l-a avut în calitate de profesor de pictură pe Ivan Hazov, un distins pedagog în domeniul artelor. Sistemul de predare al lui Hazov era bazat pe selecția riguroasă și pe sinteza maselor de lumină și umbră, tratate destul de generalizat. Hazov însuși a fost un admirator fervent al Școlii de la Barbizon, al picturii lui Zorn și al impresionismului rus (gen Konstantin Korovin). El era criticat vehement în anii '40 - '50 de adepții așa-numitului „academism socialist”, promovat după război de oficialii regimului. Hazov evita fragmentarismul și prelucrarea amănunțită a detaliilor inutile. Evident că în cea de-a doua jumătate a anilor '40, când avea prioritate așa-zisa „pictură tematică”, narativă și encomiastică prin excelență, sistemul lui Hazov era condamnat, iar pictorul însuși – marginalizat.

Unul din cei mai buni prieteni ai lui Petric în acei ani a fost colegul său de studii Igor Vieru – viitorul celebru pictor basarabean. „La cămin paturile ne erau alături”, își amintea peste mulți ani Mihail Petric, „mergeam împreună la studii, mâncam împreună. El aducea nuci de acasă, iar eu câștigasem un pic de făină pentru că scrisesem niște lozinci. Erau vreo două-trei kilograme de făină de porumb. Să nu uităm că era anul 1946 și că era o foamete cumplită... Nouă ne aduceau, de undeva, niște terci și ne dădeau câte o lingură direct în mână. Din făina aceasta noi făceam ceva ce se chema mămăligă. Toată viața l-am apreciat pe Igor Vieru. Era un om deosebit. M-a invitat la el la Cernoleuca, am mers cu mașina mea... Am fost cu el și la Nistru unde am făcut studii, după care am pictat tabloul *Seara pe Nistru*. De fapt, la Nistru pictasem pentru prima dată încă în 1954...”

De perioada studenției sunt legate și primele mărturii semnificative despre munca depusă pe tărâmul artelor plastice: numeroase studii păstrate cu grijă pe parcursul întregii vieți. Astfel, întrebat care este cea mai veche lucrare din atelierul său, Mihail Petric a arătat un portret de fetiță realizat încă în 1947. „Este portretul fiicei vecinilor”, explică artistul, „oameni sărmani, înfometați în acei ani grei de secetă și de colectivizare forțată. O familie atât de săracă, vecinii noștri... Foametea era cumplită și fetița lor venea la noi, fiindcă părinții mei îi dădeau ceva de mâncare. Zic eu, ia să-i fac și un portret, să bucur o inimă de copil...”

* * *

Dragostea dintre Mihail Petric și soția sa Parascovia amintește de o frumoasă poveste ce ține mai mult de romantismul secolului al XIX-lea decât de ritmul alert și haotic al secolului al XX-lea. Parascovia Doțenco a studiat la Școala Eparhială din Chișinău. Aici i-a fost profesor preotul și compozitorul Alexandru Cristea, cel care a pus pe note versurile celebrei poezii a lui Alexei Mateevici *Limba noastră*, actualul imn al Republicii Moldova. Parascovia era oaspete obișnuit și dorit în casa părintelui Alexandru, unde, în anul 1946, a văzut portretul acestuia pictat de Mihail Petric. Lucrarea i-a plăcut atât de mult, încât a dorit să-l cunoască pe autor. În același an ei s-au întâlnit pentru prima dată. Astfel, s-a înfiripat o dragoste care a dăinuit pe parcursul întregii vieți. Înainte de a se căsători Parascovia îl va aștepta pe Mihail timp de opt ani – până în 1955, când logodnicul ei se va întoarce de la Kiev cu diploma de absolvent al Institutului de Artă. Pictorul spunea deseori că Dumnezeu l-a binecuvântat cu două mari fericiri: o soție adorată și o profesie îndrăgită.

La Kiev Mihail Petric îi are în calitate de profesori pe cunoscuta pictoriță ucraineană Tatiana Yablonskaya, autoare a emblematicului (pentru arta realismului socialist!) tablou *Pâinea*, pe Vladimir Kostetsky și pe Ilya Shtilman. Lecțiile lui Hazov de la Școala de Arte din Chișinău și studiile de la Kiev vor modela definitiv opțiunile estetice ale pictorului. El va rămâne pentru toată viața un adept fervent al artei realiste.

Aici, însă, trebuie să facem o scurtă precizare. Astăzi, adesea, când

se vorbește de arta realistă a secolului al XX-lea din fosta Uniune Sovietică, se are în vedere, în primul rând, noțiunea de „realism socialist” cu toate carențele inerente ale acestui tip de artă angajată ideologic. Însă genurile artistice în care s-a manifestat plener talentul lui Mihail Petric – peisajul, natura statică sau portretul – se pretează cel mai puțin „angajării” ideologice. Într-un anumit sens, s-ar putea spune că Mihail Petric, prin opțiunile lui estetice, era mai apropiat de școala de la Barbizon sau de realismul critic al secolului al XIX-lea, de peisajele lui Théodore Rousseau, Charles-François Daubigny, Jules Dupré sau Nicolae Grigorescu, decât de pictura tematică triumfalistă a unor artiști de tipul lui Alexandr Gherasimov sau Vladimir Serov.

S-au păstrat câteva interviuri ale artistului, grație cărora putem afla mai lesne atitudinea sa vizavi de criteriul calității în artele plastice. Se poate observa cu ușurință că artistul nu asociază neajunsurile operei de artă cu anumite curente concrete din arta modernă sau contemporană. Astfel, el scria: „Uneori consumatorul, spectatorul este indus în eroare de anumite direcții greșite, eronate, dăunătoare societății și educației – primitivismul meșteșugăresc, vulgarismul care este foarte departe de artistic, de tradiție, fie ea populară, clasică sau modernă” („Care e cel mai scurt drum între opera de artă și consumatorul de valori artistice?”, articol publicat pe timpuri în revista *Moldova*). Iar într-un interviu din 25 aprilie 1997, acordat criticului de artă Irina Grabovan, Mihail Petric pune preț în artă, în primul rând, pe profesionalism: „Experimentele și căutările lui Pablo Picasso se fundamentează pe tradiția unei adevărate școli, pe măiestrie. Se știe că Picasso era un excelent desenator. Este foarte greu să ne așteptăm la ceva bun de la niște căutări formale făcute în vid, fără capacitatea elementară de a desena”. Chiar și în ultimul an de viață Mihail Petric și-a apărat cu dârzenie opțiunile. Într-o discuție cu un ziarist el și-a destăinuit adevăratul crez artistic: „Realismul o să existe o mie de ani, altceva e că fiecare artist, dacă este sincer, face ca arta lui să nu semene cu a altuia”. (vezi: „Nicolae Iorga m-a premiat, am lucrat în via lui Sadoveanu...”, în *Jurnal de Chișinău*, 4 martie 2005).

La „Decada literaturii și artei moldovenești” de la Moscova din anul 1960 tabloul *Dimineața pe Nistru* (1957) a fost piesa de rezistență

care a demonstrat măiestria artiștilor basarabeni în domeniul peisajului. Peste trei decenii acest tablou va fi caracterizat de omul de artă Andrei Vartic drept „un colț de Nistru înnobilit de cețuri, o gură de rai ce nu vrea să curgă după modelele civilizației, un cioban mioritic despre care manualele școlare din epoca comunismului nu vroiau să scrie...” După părerea aceluiași autor, Mihail Petric „va reveni des asupra acestui model de curgere a lumii prin curgerea unei guri de Nistru acoperite de soare, a unei primăveri sau ierni care potrivesc natura, universul cu sufletul nostru, doritor de pace...” O descriere inspirată a aceluiași tablou ne-a lăsat scriitoarea Lucia Purice: „Peisajul autumnal, prin compoziția arhitectonică riguroasă, îmi apare ca un ecran saturat de pace și sonorități cromatice... o pâclă ușoară care învăluie ... fundalul ansamblului sugerează un văl magic – al întinderii pitorești, al culorilor tănuite încă în exoticul formelor decorative, al subtextului poetic generos revărsat de expresivitatea psihologică a spiritului vizionar. Asști aici la un *spectacol al tăcerii* (Cervantes) ... filozofia peisajului amintit este de o simplitate netăgăduită și de un farmec inepuizabil”.

Peisajul *Drum spre Codri* (1959) – una din lucrările cele mai valoroase în biografia de creație a artistului - se remarcă prin dinamism. Curbura șoselei, susținută de siluetele copacilor aplecați și de minuscula imagine a autobuzului ce se pierde în zare la o a doua cotitură a drumului, constituie o structură dinamică, în care detaliile se perindă rapid, creând o compoziție bazată pe principiul *ideii de serpentinată*, utilizat atât de des în secolele XVI-XVII de maștrii manierismului și ai barocului.

Criticul de artă Sofia Bobernaga a remarcat că pe Mihail Petric „în mod deosebit îl atrage trecerea de la o stare la alta a naturii – dimineața, amurgul, toamna și, bineînțeles, primăvara cu neastâmpărul spre lumină și căldură, spre trezire a forțelor vitale... îl atrage tendința spre prospețime (prospețimea aerului de dimineață, răcoarea apei limpezi ca lacrima, frăgezimea frunzișului)”.

Recunoașterea lui Mihail Petric în calitate de peisagist de frunte al Moldovei a venit într-un timp foarte scurt. În anul 1959 el este ales membru al Comitetului de Conducere și secretar responsabil al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, iar în 1960 i se decernează

Ordinul „Insigna de Onoare” – prima, dar nu și ultima distincție oficială conferită maestrului pe parcursul îndelungatului său drum în artă.

Călătoriile au ocupat un loc important în biografia sa de creație. Abordând acest subiect într-un interviu acordat poetei Agnesa Roșca, maestrul accentua: „Cunoașterea altor meleaguri, întâlnirea cu diferiți oameni, studiarea unui nou mod de viață lasă în memorie imagini profunde, capabile să-ți îmbogățească inima și cugetul. Ele se fac resimțite și în operele care încununează o reîntoarcere la *alma mater*”.

În anul 1963 Mihail Petric merge pentru prima dată la tabăra de creație de la Gurzuf, Crimeea. Aici el realizează picturile *Ai-Petri, Vedere din Gurzuf, Golful cu căsuța lui Cehov, Curte cu plopi*. Antichitățile Crimeei sunt evocate în tablourile *Drum spre orașul vechi, Cetatea genoveză, Ciufut-Kale, Bahcisarai* ș.a. Ulterior, revine în Crimeea în anul 1968, apoi în anul 1975. În urma acestor călătorii impresiile artistului au fost reflectate într-o serie vastă de tablouri inspirate: *Primăvara în munți* (1968), *Primăvara la Gurzuf* (1968), *Stânci* (1968), *Migdal înflorit* (1968), *Peisaj din Gurzuf* (1975), *Salcie* (1975), *Cheiul Gurzufului* (1975), *Luntre* (1975), *Seară de primăvară* (1975), *Mal stâncos* (1975) ș. a. La Gurzuf și la Odesa Mihail Petric experimentează și în domeniul peisajelor marine. În acest context sunt remarcabile lucrările *Bărți la țărmlul mării, Primăvara între stânci, Stânca păsărilor* ș. a.

Cu prilejul congresului esperantiștilor din anul 1981, Mihail Petric face o călătorie în America Latină – în Mexic, Brazilia și Peru. Este profund impresionat de pictura monumentală a marilor pictori mexicani – Siqueiros, Orozco și Rivera, apreciază arta precolumbiană a vechilor civilizații amerindiene, este copleșit de frumusețea aridă a pustiurilor central-americe și de abundența exacerbată a florei și faunei braziliene.

În anul 1982 pictorul realizează o serie de lucrări, în special peisaje, la tabăra internațională de creație din Bojenți (Bulgaria). Conform opiniei maestrului, călătoria în Bulgaria „s-a dovedit a fi rodnică, plină de emoții pozitive”. Impresiile acumulate aici au fost materializate curând în lucrări valoroase (*Ulicioară din Bojenți*

(1982), *Vedere din Bojenți* (1982) ș. a.). În aceste peisaje autorul a reușit să îmbine armonios structura deluroasă, în terase, a sitului, vestigiile de arhitectură rurală balcanică de un specific inedit, coloritul vărativ al naturii înconjurătoare.

Chișinăul, în care maestrul s-a stabilit din tinerețe și unde a realizat cea mai mare parte a creației sale, a inspirat apariția unor cicluri întregi de tablouri, pictate pe parcursul mai multor decenii. Astfel, sunt privite și astăzi cu multă admirație peisajele *Lacul din preajma Buiucanilor* (1967), *Valea Trandafirilor* (1969), *Cartierul Râșcani* (1970), *Liniște. Toamna în Valea Trandafirilor* (1987). În aceste cicluri de *vedute urbane* pitorescul naturii fuzionează organic cu noile însemne ale civilizației.

Anul 1984 poate fi considerat anul recunoașterii plene a meritelor artistului. Pentru ciclul de peisaje *Moldova înnoită* Mihail Petric a primit cea mai înaltă distincție în domeniul artelor din republică – Premiul de Stat. În același an de acest premiu s-au învrednicit poeții Liviu Damian și Nicolai Costenco, prozatoarea Ana Lupan, compozitorul Simion Lungul, scenograful Veaceslav Okunev și grupul de arhitecți condus de Simion Șoihet.

Scriitorul Vlad Zbârciog, autorul primului album dedicat creației lui Mihail Petric (apărut la Editura „Literatura artistică” în 1986), a caracterizat peisajele maestrului prin trei expresii metaforice reușite: „Poemele Nistrului”, „Codrii mei frumoși...” și „Anotimpurile creației”. Într-adevăr, tablourile *Seară pe Nistru*, *Dimineața pe Nistru*, *Nistrul la Vadul lui Vodă* îți lasă impresia că te afli în fața unei serii de pânze-metafore, al căror protagonist este „căruntul” fluviu. Din șerpuirea lentă și liniștită a cursului de apă răzbate dimensiunea temporală autentică a motivelor pictate – eternitatea. Când vezi lucrările inspirate de codrii seculari ai Moldovei, te convingi de justetea unor aprecieri estetice făcute de Horace Walpole încă în 1771 privitoare la poezia motivelor forestiere: „... micile păduri naturale, cu fericite podoabe încoronează un relief rotunjit, deplasând și lărgind perspectiva într-o iluzorie confruntare, deoarece te invită să privești în depărtare printre trunchiurile lor atrăgătoare...” (Horace Walpole, *On modern Gardening*. Citat după Rosario Assunto, *Peisajul și estetica*, Editura „Meridiane”, București, 1986, vol. II, p. 220).

Un alt gen la care a apelat Mihail Petric a fost cel al portretului. *Portretul învățătoarei* (1960) este una din marile reușite ale pictorului. Aici este reprezentată soția artistului, Parascovia, profesoară distinsă de limba și literatura română la școala nr. 1 din Chișinău (actualmente Liceul Teoretic Român-Francez „Gh. Asachi”) și autoare a unuia din primele abecedare din republică. Fața concentrată și serioasă a celei portretizate, ochii ațintiți direct spre privitor, manualul din mâna stângă și bucata de cretă din dreapta denotă unitatea celor două ipostaze în care este prezentat modelul – cea de pedagog binevoitor și totodată exigent și cea de soție, femeie și mamă.

Un alt portret reușit poate fi considerat cel al doctorului G. Bîlinski, veteran a două războaie mondiale. Racursiul tradițional, în trei pătrimi, ne prezintă imaginea-bust a medicului. Impresionează privirea inteligentă, ochii pătrunzători ai veteranului. Chiar și decorațiile de pe piept, care deveniseră o modă în epoca brejnevistă, nu par să fie o formalitate inerentă a portretelor de paradă. Deasupra medaliilor sovietice se observă o colecție impunătoare de cruci și ordine primite în alte vremuri. Medicul Bîlinski apare, în acest context, ca o întruchipare vie a trăinicieii tradiției medicale din toate timpurile, tradiție etică, susținută și de anticul jurământ al lui Hipocrate.

Portretul academicianului Nicolae Corlăteanu este realizat într-o gamă deschisă de culori. Meditativ, savantul s-a oprit din lectura unei cărți și și-a întors privirea spre stânga. Gulerul deschis al cămășii, poziția dezinvoltă a corpului denotă o libertate a spiritului, proprie cunoscutului lingvist și istoric literar.

Orice analiză a galeriei de portrete create de Mihail Petric ar fi lacunară dacă nu am aminti zecile de studii și lucrări finisate în care, cu o căldură deosebită, sunt pictate soția Parascovia și fiicele artistului, Natalia și Elena. Aceste tablouri, modeste ca dimensiuni, posedă tot farmecul prospețimii datorate metodei rapide *alla prima* în care au fost realizate. O expunere a acestor opere în atelierul artistului ne prezintă, asemeni unei cronici de familie, istoria casei Petric – o căsnicie fericită pe parcursul mai multor decenii, dar cu un tragic deznodământ în final.

Biografia de creație a maestrului Mihail Petric ar fi, de asemenea,

incompletă dacă nu am menționa activitatea sa la Muzeul de Stat de Arte Plastice (actualul Muzeu Național de Artă al Moldovei). Funcția de director al acestui muzeu a fost ocupată de pictor în perioada anilor 1963-1980. De remarcat că partea majoră a colecției muzeului, inclusiv inestimabilul fond de artă medievală națională, precum și colectivul de colaboratori al acestei instituții s-au constituit în anii, în care în fruntea muzeului a fost Mihail Petric. Pe atunci sălile muzeului erau invadate de vizitatori. În ultimii ani, spre regret, clădirile acestuia s-au deteriorat, sălile de expoziție s-au închis, zeci de mii de capodopere rămânând inaccesibile marelui public. În ultimele zile ale vieții maestrul era profund îndurerat de starea deplorabilă în care se află muzeul. Nu o singură dată a făcut declarații în presă, a cerut și a obținut audiență la demnitarii de rang înalt din republică, cu scopul de a urgenta pe cât este posibil interminabila restaurare a clădirilor muzeului de pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt (casele Cligman și Herța) și de a iniția construcția unor noi imobile pentru conservarea impunătoarelor fonduri de artă ale muzeului. Mihail Petric considera drept o datorie a vieții sale edificarea la Chișinău a unui muzeu de artă în conformitate cu cerințele moderne. Maestrul repeta deseori: „Vreau să trăiesc până când voi vedea un Muzeu adevărat”.

În anul 1997, fiind deja la o vârstă onorabilă, Mihail Petric, împreună cu soția Parascovia, a vizitat pentru prima dată Franța. Într-un articol intitulat „Reflexii după o săptămână la Luvru” maestrul descria modul în care s-a desfășurat această călătorie. Impresiile lăsate de cultura și arta franceză au întrecut toate așteptările artistului. A frecventat galeriile pariziene mai multe zile la rând, fascinat de bogăția și profunzimea spiritului uman, materializat în opere de inestimabilă valoare. S-a bucurat că întotdeauna găsea în muzee multă lume, oameni de toate vârstele. Bineînțeles, o parte din ei erau turiști.

Totuși, acest interes nestins al francezilor pentru artă, pentru ceea ce ne-au lăsat generațiile precedente, era tulburător. Pe parcursul acestui sejur parizian Mihail Petric a vizitat și Centrul Cultural „Pompidou”, în care se găsește celebrul Muzeu de Artă Modernă. Artistul recunoaște, însă, că „nu a ieșit de acolo prea impresionat, cu fința răvășită”. La aceasta el mai adaugă: „Am văzut lucrări

despre care pot spune că sunt curioase, sunt neașteptate, însă cu puțin sentiment sau cu lipsă totală de sentiment. O recunosc fără ocoliș și fără teamă că cineva m-ar putea numi un bătrân demodat. Fiecare artist are dreptul să se exprime în modalitatea dorită, dar și să-și exteriorizeze propriile opinii”.

Un eveniment important din ultimii ani de viață ai lui Mihail Petric a fost organizarea expoziției personale la Mantova, Italia. Vernisajul a avut loc la galeria „Irina Arte” pe data de 31 mai 2003. O scurtă consemnare în ziarul *La Voce di Mantova* (13 mai 2003) îl prezintă pe artist în termenii cei mai elogioși („ad una figura di grande fascino, le cui opere figurano, tra l’altro, nelle collezioni del Papa e del Presidente della Repubblica Ciampi” – „o figură fascinantă, operele căruia figurează, printre altele, în colecțiile Papei de la Roma și ale Președintelui Republicii Italiene Ciampi”).

* * *

Mihail Petric se stinge din viață la 15 iunie anul 2005 la doar o jumătate de an de la pierderea iubitei sale soții Parascovia. El a rămas în memoria tuturor celor care l-au cunoscut ca o personalitate luminoasă, ca un artist îndrăgostit de viață, de frumusețea naturii și a omului.

* * *

Creația lui Mihail Petric a avut, și are, o soartă fericită grație faptului că tablourile sale sunt înțelese și iubite de toate categoriile de spectatori: de la specialiștii în artă cu o pregătire academică, până la simplitii amatori, neinițiați în subtilitățile picturii de șevalet.

* * *

Fiind o fire mai degrabă contemplativă, predispusă la profunde imersiuni în propriul univers spiritual, perfecționistă până la acribie, Mihail Petric fixa pe hârtie atât propriile gânduri, cât și opiniile altora. Sunt idei care l-au impresionat în diverse momente ale vieții. Datorită bunăvoinței fiicei artistului, Lenuța, subsemnatul a avut posibilitatea să ia cunoștință de unele însemnări ale maestrului, notate atât în carnete, cât și pe file dispartate. Impresionant este acel

citată din Romain Rolland care se referă la virtuțile democratice ale artei: „arta merită atenție și stimă numai în cazul în care ea are un conținut plin de umanism și este adresată tuturor oamenilor, nu doar unui grup de pedanți...”

Semnificativ pare să fie și citatul artistului referitor la rolul sincerității în artă: „Chiar și în alegerea temelor și a subiectelor trebuie să fim sinceri, căci numai în cazul când vom picta ceea ce ne frământă cu adevărat, ceea ce ne este drag și cunoscut (apropiat), opera noastră poate trezi emoții celor care o contemplă. Nu trebuie să ne facem iluzii că cei care vor privi, vor audia sau vor citi opera unui om de creație vor simți mai multe emoții decât autorul care a creat-o. Atâta cât vom dăruia, atâta vom câștiga. Încă Dostoievski menționa că într-o operă de artă rolul cel mai important revine sentimentelor, emoțiilor și nu intelectului, deși nici acesta din urmă nu e de neglijat”.

Am putea aminti în final și următoarele două maxime desprinse din însemnările maestrului: „A lucra creator este necesar numai atunci când inima ți-o cere” și „Izvorul de inspirație în crearea unei opere de artă e însăși viața și pentru că viața e în continuă schimbare, omul de creație trebuie să fie mereu în căutarea unor noi mijloace de întruchipare a ideilor sale. Omul de creație trebuie să fie ca o albină care zboară de pe o floare pe alta, adună polenul de pe toate florile și îl preface în miere proprie, accesibilă tuturor oamenilor. El trebuie să fie mereu în căutare, dar cu grija de a nu se pierde pe sine însuși, căci numai păstrându-și individualitatea el poate prezenta interes pentru alții. Originalitatea unei opere de artă se datorează tot vieții și naturii, căci nimic nu e mai neverosimil decât adevărul”.

Constantin I. CIOBANU

ESEURI. POEZII

Era, la sigur, și el un rarism peisaj național

Da, îmi dau prea bine seama, unii, (sper să nu fie prea mulți), nu vor fi de acord cu afirmația din titlu. Zic aceasta fără nicio îndoială, dar și fără pic de răutate sau aluzie de revoltă. E, pur și simplu, o constatare. Căci cunosc nițel atmosfera „obiectivă” din colectivele de creație. Mai cu seamă de aici, de la noi, unde, nu rareori adevăratele succese – să zicem, ale cutărui sau cutărui scriitor, compozitor, artist plastic, actor, regizor etc. sunt recunoscute de unii colegi printre dinții încreștați, iar cele ordinare, sau chiar palide de-a binelea, sunt aplaudate și ridicate în slăvi. Cel care ar dori să mă contrazică, ar fi bine mai întâi să arunce o privire la realitatea din aceste domenii așternută pe parcursul ultimului veac sau, barem, al ultimei jumătăți de secol.

Îmi permit să încep aceste creionări în felul respectiv, fiindcă în continuare urmează să încerc a așterne o simplă schiță de portret a unui OM de CREAȚIE dintr-un domeniu pe care, recunosc, nu l-am studiat niciodată decât doar ocazional, lecturând o carte din domeniu sau pregătindu-mă sumar înainte de a mă întâlni cu respectivul în vederea unui interviu sau a unei schițe de portret.

Pe maestrul Mihail Petric, anume despre Domnia Sa îndrăznesc să vorbesc în continuare, l-am cunoscut nu doar prin expozițiile sale expuse, după opinia-mi cam răruț, și prin cele expoziții de artă plastică în colectiv cu alți confrăți plasticieni, expoziții care aveau loc cu ocazia anumitor evenimente.

În vara anului '75, l-am găsit la redacția revistei „Moldova”, unde fusesem proaspăt numit redactor-șef. Era membru al colegiului și patrona sectorul „Arta plastică”. Arta plastică era prezentă în fiecare număr al revistei, în temei, în pagina a patra a copertei, cu slide-uri color, toate coordonate cu Domnia Sa. De fapt, dumnealui vorbea cu confrății săi de breaslă, selecta imaginile, avea grijă în același timp și de tinerii, de viitorii maștri ai penelului, prezentându-i cu fireasca-i căldură a sincerității sale, cu care-l dăruise natura din plin.

Deși între oamenii de creație – cine, oare, nu cunoaște acest adevăr?! – există mereu discuții aprinse, nu rareori contradictorii până la ceartă, la supărări, dl Mihail Petric aranja în așa mod activitatea sectorului său la revistă, încât colectivul n-a cunoscut barem o adiere de „scandal profesionist”, cum botezase unii acele discuții ce domneau și continuă să aibă loc între oamenii de creație, indiferent de domeniu, dar și de vârsta creatorilor de frumos.

Atunci, acolo la „Moldova”, l-am cunoscut îndeaproape pe autorul minunatelor sale tablouri, îndeosebi, a irepetabilelor imagini care consfințeau fațeta plaiului nostru natal. Recunosc, nu sunt original afirmând acest lucru. L-am auzit, în repetate rânduri, de la specialiști în domeniu ori de câte ori erau expuse tablourile pe această temă. Personal nu rareori mă pomeneam zăbovind îndelung în fața vreo unui peisaj petrician, urmărind, ca un diletant ce sunt, mlădița de arbore, firul de iarbă, aripioara de nouraș parcă zâmbitoare, adâncul cerului siniliu, ca un ochi magic, ce dădea, parcă, viață întregului anturaj îmbrățișat de rama simplă, dar în armonie firească și ea cu ceea ce îmbrățișa.

Azi, bineînțeles, regret că n-am discutat pe această temă cu Maestrul.

Acum, dacă m-ar auzi de acolo, de Sus, unde s-a RETRAS în mod voit, însă, la sigur, nu fără pricină, nu neargumentat, i-aș spune convingerea mea sinceră: chiar dacă știu că unii vor zâmbi ironic și cam disprețuitor, deși nu-l mai au alături, să le fie concurent, – ziceam, aș afirma sus și tare – E și DOMNIA SA un RARISIM PEISAJ NAȚIONAL.

Deși îmi dau prea bine seama că nu e cazul să mă adâncesc în biografia sa, în activitatea-i desfășurată pe parcursul vieții în diferite domenii, totuși nu pot să nu amintesc faptul că Domnia Sa a purtat o pârintească grijă timp de aproape două decenii Muzeului Național de Arte, poate în cea mai de răspundere perioadă când acest muzeu abia prindea cu adevărat la suflet și se străduia (prin străduința Dumnealui!) să stea bine, chiar temeinic, pe picioare.

Doar încă două detalii care-l caracterizează ca Om, ca Maestru, ca Cetățean. Vine într-o zi la redacția revistei „Moldova” poetul, cu care eram, și suntem, buni și sinceri amici nu numai de breaslă –

actualul academician și redactor-șef al săptămânalului „Literatura și arta” – dl Nicolae Dabija. Îmi propune să am curajul de a susține un tânăr talent național care, deocamdată, nu prea are susținători dintr-o singură cauză – banală cauză, dar destul de frecventă la noi – invidia confrăților de breaslă. Și îmi pune pe masă câteva materiale – pictură color, într-adevăr, destul de originală, dar care nu-ți respingeau ochiul, ci, dimpotrivă, ți-l îndemnau să mai poposească pe liniile și contururile care îmbrățișau, la sigur, un „prunc” care nici nu țipă, nici nu geme ca să fie auzit de la o poștă, cât îngânând în sinea sa, parcă îndemnându-te: „Încearcă de mă găsește! Ascultă vocea mea toată. Pune-ți imaginația în funcție...”.

Era vorba de tânărul, atunci aproape necunoscut încă, pe nume Andrei Mudrea. I-am promis că am să încerc să-l conving pe dl Petric să nu fie contra. Dumnealui a privit slide-urile, a citit scurtul text semnat de Nicolae Dabija, a zăbovit o vreme cu privirile undeva, într-un punct văzut doar de el, apoi, după ce a mai cercetat o dată cu văzu-i de specialist, mi-a șoptit, de parcă nu trebuia să ne mai audă cineva. Poate chiar nici pereții...

– „Mie, personal, îmi plac tinerii care își avântă imaginația undeva, în necunoscut. Adică, cei care nu încearcă să ne calce pe urme. Îmi place și acesta. Deși mi se pare că e prea încorsetat de propria ambiție. De acest lucru, însă, își va da singur seama puțin mai târziu. Așa e cum orice început al talentului. Sunt sigur, va fi un bun artist plastic. Dar să-l promovez în paginile revistei nu pot”.

Și fiindcă îl priveam oarecum întrebător, adică – dar eu ce fac cu rugămintea prietenului, dar și cu convingerea dumneavoastră că e un bun viitor pictor? – îmi propune varianta: dânsul habar n-a avut că redacția a pus în pagini tânărul pictor. Ți convine? De ce să nu-mi convină? Cei care aveau să se arunce asupra lui cu pretenții și insulte, asupra mea n-aveau nicio influență.

În așa fel, viitorul pictor debutant Andrei Mudrea a fost publicat în revistă, devenind cunoscut de peste o sută de mii de abonați.

Și alt exemplu. Atunci când niște „prietenii” de la ceceu au vrut să-și pună „omul lor” la revistă, au făcut în așa fel încât obținuseră acest permis de la fioresul secretar doi Smirnov. Mihail Petric, aflând, s-a grăbit să-i facă o vizită fratelui său Pavel Petric, secretar al ceceului

care patrona și presa.

Acela nu-l avea la inimă pe acel Smirnov cam sălbăticit (cam nimeni nu-l avea), dar s-a dus, totuși, și cea vină care mi se punea mie în cârcă și-a asumat-o el personal, afirmând că redactorul-șef de la „Moldova” n-are absolut nimic cu ceea ce i se incriminează.

Asta am aflat-o puțin mai târziu, când tot așteptam să fiu invitat la covor, dar, se tăcea. Și de muștrarea primită din cauza mea de către frate-său, tot mai târziu aveam să aflu.

Iată, deci, doar câteva momente din șirul celor multe fapte care mărturisesc cu prisosință mărinimia, omenia, cumsecădenia, adică, alături de originalul talent de plastician, cel de adevărat OM al NEAMULUI cu care a fost înzestrat din plin MĂRIA SA, MIHAIL PETRIC.

Mihail Gh. CIBOTARU,
Literatura și arta, 2016, 7 apr.

Maestru al culorii și omeniei

Dedic acest eseu omului de o aleasă cultură și inteligență, mentorului meu spiritual Mihail Petric, cu sentimentul unei profunde recunoștințe, celui care a diriguit cu multă înțelepciune o instituție muzeală, reușind nu doar să-i îmbogățească Patrimoniul, ci și să-i confere statutul de cel mai important și valoros Templu al artei și luminii.

Peste glie s-a revărsat o nouă primăvară. Primăvara așteptată de noi toți, dar, în mod special, de artistul plastic Mihail Petric. Dumnealui pare a fi primul care resimte odată cu adierea primăvărată a vântului, parfumul specific al ierbii, al florilor și este primul care stăruie să eternizeze în imagini coloristice această miraculoasă metamorfoză a naturii. De fapt, acest anotimp are o conotație dublă pentru omul de creație Mihail Petric. Fiecare primăvară marchează în agenda vieții Dumisale o nouă rotație, un început nou în neîntrerupta spirală a vieții. A văzut lumina zilei chiar la început de primăvară și iată, poate, de ce anume primăvara îl inspiră în mod deosebit, îl înaripează, fortificându-i capacitatea de creație.

Trebuie să mărturisesc că Mihail Petric este persoana care într-un fel mi-a marcat destinul, m-a încurajat să descopăr și să cunosc o nouă dimensiune, o nouă coordonată în activitatea mea (cea de promotor al artelor), fapt pentru care rămân a-i fi mereu recunoscătoare.

A devenit deja o tradiție să fiu invitată în ajunul datelor semnificative din viața protagonistului în laboratorul său de creație sau la domiciliu, în anturajul unui fascinant univers romantic: peisaje, naturi statice, portrete, compoziții tematice, un decor mereu renovat, împrăștiat cu creații noi. Mă bucura mereu încrederea în capacitățile mele de promotor al valorilor de artă. Era, de fapt, o favoare, un avantajos privilegiu și, chiar onoare, de a fi printre primii cărora li se deschidea cu atâta ospitalitate acel sacru panteon, universul propriilor creații. Impresiile, emoțiile pe care le resimțeam în fața pânzelor nu le păstram doar pentru mine, le împărtășeam publicului prin intermediul mass-media.

Încerc, cu ocazia acestei ediții biobibliografice, să reiau firul amintirilor, să trasez câteva linii la profilul de creație al artistului plastic, ex-directorul Muzeului de Arte Plastice și omul Mihail Petric.

A fost o personalitate marcantă în viața cultural-artistică a neamului.

A fost un om care cu siguranță făcea parte din elita de vârf a intelectualității secolului XX.

A fost un om de omenie, om de o aleasă cultură și intelegență, om înzestrat cu de toate.

A fost un om de o fire foarte sensibilă și respectuoasă. Ori de câte ori făcea referință la părinți, bunici, la cei care i-au îndrumat pașii pe cărările vieții, o făcea cu un fel de venerație, pioșenie. Vorbea de ei cu multă înflăcărare și mândrie-n suflet, vorbea așa, de parcă acești oameni (trecuți în veșnicie) erau prezenți. Am avut ocazia, să-i aud cugetările sale despre viață, oameni și societate, în mod particular aflându-mă în laboratorul Dumnealui de creație. Avea doar cuvinte de laudă la adresa colegilor de breaslă, găsea cuvinte calde, părintești, cuvinte de încurajare și susținere pentru toți cei care erau doar la început de cale.

Chiar și atunci, când opiniile și aprecierile Dumisale păreau a fi în dezacord cu cele general-acceptate, Dumnealui nu trișa, își exprima punctul personal de vedere (formalismul și purul abstracționism în artă, spre exemplu), dar o făcea cu mult tact și delicatețe. Deși l-am cunoscut ani în șir și în postură de director al Muzeului de Arte, funcție ce presupune atâtea responsabilități, nu l-am văzut nicicând iritat sau supărat pe cineva. Doar în chestiuni de principiu nu accepta ca muzeul să achiziționeze lucrări, fie ele și de artă clasică universală, care nu prezentau valoare, dar pentru care trebuiau achitate, uneori, prețuri exagerate. Lucrările parveneau mai mult prin filiere particulare din orașele mari ale ex-URSS-ului. Urmua discuții aprinse. Directorul, care avea un simț nativ al valorii și o intuiție a omului de artă, era asistat și susținut cu multă competență și profesionalism de Kir Rodnin, directorul pe știință al muzeului prin anii '80 ai sec. XX.

Era un bun organizator, înzestrat cu un simț acut al responsabilității. Era foarte punctual, productiv, dinamic și cerea aceleași lucruri de

la subalterni. Avea un birou de director, dar cea mai mare parte a timpului o petrecea în afara biroului, de câteva ori pe zi trecea prin sălile de expoziție, urmărea și, uneori, asculta chiar (împreună cu Kir Rodnin) ce informații, comentarii prestau ghizii turiștilor sau vizitatorilor muzeului. Trebuie de remarcat, probabil, că pe timpuri, ghizii nu aveau repaus, vizitatorii stăteau în rând la ușa muzeului, iar administrația veghea cu precauție, ca acele prestări de servicii informative să corespundă anumitor cerințe, norme sau standarde de profesionalism. Acea perioadă, cât muzeul a fost dirigit de omul de artă Mihail Petric, a fost considerată (și nu doar de umila mea persoană) epoca de aur a muzeului. Ordinea, curățenia, tronau nu doar în sălile din incinta muzeului, ci și în curte. Era o curte clasică cu un mic bazin, cu o sculptură-replică a Greciei antice, scăldată-n continuu de un șuvoi subțire de apă. Copacii și tufele înalte de vie erau îngrijite în permanență cu aceeași regularitate, toamna și primăvara curățate ... Curtea era un loc de refugiu unde îți puteai recăpăta starea de echilibru și confort sufletesc.

Muzeul a fost întreținut cu brio, doar că depozitele erau supraîncărcate, iar directorul a tot luptat, nu doar pentru lărgirea spațiului, ci și pentru edificarea unui nou complex muzeistic, care ar fi conform cerințelor și normativelor specifice unui muzeu de artă. Edificiul de pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, 115 (fostul bulevard Lenin) este unul adaptat și, deși, prezintă valoare ca monument de arhitectură, nu este unul adecvat pentru un muzeu de artă. Mihail Petric a ridicat problema extinderii suprafețelor muzeale de nenumărate ori.

El rămâne a fi o personalitate remarcabilă nu doar în domeniul artelor plastice, dar și în viața socială. A fost un talentat organizator și catalizator al efectivului cu care conlucra. Astfel, s-a făcut remarcat în calitate de director al muzeului timp de circa 20 de ani (cel mai longeviv director, à propos) și tot aceleași capacități le-a manifestat și în postura de secretar responsabil la UAP din Moldova.

Avea o predilecție pentru opera muzicală a lui Antonio Vivaldi, des răsunau acordurile „Anotimpurilor” – una din culmile creației acestui compozitor. În timp ce privirea-mi aluneca asupra tablourilor din atelierul artistului Petric, auzul îmi era alinat de muzică sau de

vocea calmă, blândă, absolut inconfundabilă a stăpânului atelierului. Aveam senzația că stau în fața unui cugetător umanist, a unei persoane, care iradiază o energie benefică, care-ți redă o stare de încredere și de confort lăuntric. Vorbea cu nesaț de școala de altă dată, de Școala Normală de la Iași, unde a avut marele noroc să-i cunoască și să fie remarcat chiar de marele personalități, Mihail Sadoveanu și Nicolae Iorga, care i-a și dăruit un set de cărți – recompensă pentru sârguință. Își amintea în cele mai mici detalii primele lecții de desen și pe cel care i-a îndreptat pașii pe tărâmul artei: profesorul Petru Hârtopeanu. Cu același respect îmi vorbea de talentul altui dascăl – Ivan Hazov (Școala de Arte Plastice din Chișinău).

À propos, influența lui Ivan Hazov pare a fi evidentă în creațiile timpurii ale maestrului Mihail Petric (începutul anilor '60 ai sec. XX). O diviniza în mod aparte pe Tatiana Iablonskaya, avea același respect și recunoștință și pentru alți doi mari profesori și pictori de la Institutul de Arte de la Kiev, unde protagonistul și-a făcut studiile superioare în domeniul picturii: Vladimir Kostetsky și Ilya Shtilman.

Nu odată mi-a povestit despre prima și ultima lui mare dragoste – doamna Parascovia. Legenda mi s-a părut atât de impresionantă, dar totodată atât de frumoasă, curată, nobilă și înălțătoare, încât s-ar fi putut turna un film despre dragostea celor doi, un film tulburător de emoționant. Ascultându-l nu odată, mă surprindea gândul: e un om perfect, o personalitate exemplară, un adevărat model în toate manifestările sale umane, familiare, publice, socio-culturale. Deseori se referea la rolul artei în educația estetică.

Acest talentat și absolut de neîntrecut maestru al penelului a avut un sistem destul de vast de referințe. A excelat în toate genurile. E greu să intuim astăzi căruia din ele i-a dat prioritate, pentru că fiecare din ele prin limbajul plastic și expresia, coloristică par a fi absolut desăvârșite. Fiecare imagine e o adevărată încântare a sufletului.

Într-un fel, pictorul Petric a integrat timpul în creațiile sale, a eternizat în linii și culori chipuri ale unor oameni, care astăzi nu mai sunt în viață, odată cu plecarea lor s-a încheiat o epocă... Natura cristalizată-n mulțimea de imagini nu mai este cea de azi, uneori ea pare irecognoscibilă. Multe s-au schimbat la acest început de secol și de mileniu și în artele plastice. Au intervenit atâtea modificări,

metamorfoze: se resimte impactul globalizării, al tehnologiilor informaționale, pe zi ce trece tot mai avansate. E un lucru absolut firesc și inevitabil. Aceasta, însă, nu diminuează sau, mai exact, nu trebuie să diminueze câtuși de puțin importanța și valoarea operelor create în trecutul încă nu prea îndepărtat. Cu atât mai mult că e vorba de o inestimabilă moștenire compusă din peisaje fascinante, adevărate poeme lirice sau epico-monumentale.

Contemplându-i tablourile, rămâi nu doar fascinat de frumusețea, pitorescul și măreția planului mioritic, dar și surprins de gândul, că pentru Mihail Petric peisajul era nu doar o permanentă sursă de inspirație, ci și un bun pretext de a dialoga în mod filozofic cu natura, cu cosmosul, cu infinitul, dar și cu sine însuși.

Fiecare imagine a acestui inspirat rapsod al plaiului, fie una mare cu vedere panoramică, fie una lirică, de dimensiuni camerale, fiecare în parte cucerește atenția și incită la o stare de meditație, de reculegere. Universul este în noi – este una din ideile esențiale ale gândirii romantice pe care un spectator mai atent, aflat în fața picturilor artistului, o va evoca în memorie.

Și-a plăsmuit fiecare tablou tot așa cum un meșter talentat trudește la înălțarea unui Templu – Templu al Veșniciei. Care n-ar fi genul, motivul, pictorul Mihail Petric, după cum mărturisesc operele rămase, a orchestrat paleta, a modelat formele plastice cu aceeași vervă, aceeași pasiune, dragoste și aceeași abilitate. Fiecare creație este adusă până la cel mai înalt grad de desăvârșire plastică, artistică, estetică. Pânzele sale sunt parcă izvorâte din suflet, din sufletul lui mare și sincer, ele par a fi marcate de sinceritate și candoare.

Pe timpuri se obișnuia ca vizitatorii și oaspeții muzeului să-și lase opiniile, sugestiile într-o condică aparte, disponibilă fiecărui. În zilele când în sălile lui se desfășura expoziția personală a lui Mihail Petric, se completa nu doar o carte, ci câteva. Iată ce nota un vizitator din Marea Britanie: „*Ce fericit și cât de mândru trebuie să fie acest popor, care a dat naștere unui atare talent. Un adevărat paradis al culorilor, dar și al locului, al naturii*”.

Fiecare pânză a maestrului conține un profund mesaj umanist. E de remarcat și faptul că protagonistul s-a dovedit a fi extrem de coerent și consecvent în toate acțiunile și demersurile sale umane,

artistice sau publico-sociale. Era un caz absolut deosebit demn de a fi apreciat pe lângă multiplele virtuți cu care l-a înzestrat mama-natură.

Înzestrat cu sensibilitatea vizuală și estetică deosebită, Mihail Petric a reușit prin nenumărate compoziții clare, armonioase și bine echilibrate să cristalizeze miraculosul spectacol al naturii cu însemnele caracteristice ale fiecărui anotimp al anului. A păstrat cu sfințenie acest contact nemijlocit cu natura pe parcursul întregii vieți și a rămas a fi unic, incomparabil în acest sens. Fiecare tablou poartă o tentă lirică sau meditativ-filozofică și aceasta în funcție de obiectiv, de spațiu, dar, mai ales, de timp sau anotimp. Fascinează acea eleganță deosebită, acel rafinament cu care reușea de fiecare dată să-și orchestreze registrul cromatic. Era un adevărat și ingenios conducător de orchestră, orchestră coloristică. Din fiecare imagine se degaja o candoare, alteori o măreție, un sentiment al eternității naturii, cerului și pământului.

„Arta trebuie să respire sentimentul eternității”, scria Sabin Bălașa.

Artistul plastic Mihail Petric poate fi definit ca poet al armoniilor. Această calitate se manifestă pe cât se poate de pregnant în multiplele sale naturi statice. Obiectul principal, motivul preferat erau florile, plantele cele mai gingașe, cele mai subtile și mai delicates prin nuanțele lor cromatice de o transparență uluitoare. Pictază cu duioșie fiecare frunză, stibă, scufundând petalele într-o diafană vaporozitate coloristică. Florile erau mereu prezente în casă și Mihail Petric tot admirându-le a reușit, în cele din urmă, să facă din acest univers fragil și efemer, un spațiu parfumat al celor mai subtile și mai agreabile revelații. Fiecare natură statică e un poem liric în sine, o vibrație melodioasă a strunelor de vioară. Amintesc, Mihail Petric avea o pregătire muzicală încă din fragedă vârstă a adolescenței, nu întâmplător în atelier răsuna deseori muzica lui preferată, cea clasică, nemuritoare.

A demonstrat o capacitate extraordinară de a-și transpune cele mai subtile trăiri interioare, emotiv-psihologice în imagini coloristice. Întreaga sa operă este marcată de sentimentul unei sincere și profunde dragoste – dragoste pentru natură, pentru un copac de măr în floare, pentru un răsărit sau apus de soare. Dar în modul cel mai sincer și

deosebit, dragostea sa pentru oameni dragi, cei ai familiei, pentru soția Parascovia și cele două fiice ale sale – Lenuța și Natalia.

A eternizat chipul prietenei sale de viață în repetate rânduri, în cele mai diverse ipostaze și perioade ale vieții, reliefând prin linii, forme și culoare feminitatea, inteligența și frumusețea ei extraordinară. O adevărată vedetă de cinema, înzestrată cu un suflet mare, blajin și nobil. Au fost cuplul ideal, doi oameni care s-au potrivit, cum mai rar se întâmplă. Cununa dragostei lor – cele două fiice care au moștenit ceea ce era mai de preț la părinții lor: frumusețea, inteligența, bunătatea, caracterul nobil și deschis. Primele portrete ale fiicelor au apărut la o vârstă fragedă de tot, ele fiind datate cu anii 1962-1963. Ambele înveșmântate în haine de iarnă, ele privesc lumea cu multă curiozitate. Culorile reci ale vestimentației pun în relief vivacitatea și căldura respirației lor. Talentatul părinte portretist a reușit doar prin câteva tușe așternute sumar să redea nu numai trăsăturile individuale ale micilor ființe dragi, ci și să eternizeze inocența, farmecul copilăriei însăși.

Sunt primele portrete ale fetițelor, dar e și firească ultima. A urmat o întreagă serie în care pictorul își urmărește fiicele maturizându-se odată cu trecerea anilor, accentul deplasându-se ușor de la exterior spre interior, vibrația emotiv spirituală făcându-se tot mai evidentă.

Portretul, de fapt, constituie nu doar domeniu aparte, ci, am putea spune, o altă culme în opera de creație a artistului plastic. În portrete sunt redați zeci de bărbați și femei, oameni de diferite vârste și fiecare-n parte cu niște trăsături absolut particulare, individuale și nu doar sub aspectul aparenței lor fizice. Autorul a dat dovadă de o capacitate extraordinară de esențializare a caracterului fiecărui tip în parte.

Acest talentat om de creație care poseda linia, desenul și culoarea la perfecție (sub acest aspect creațiile sale rămân a fi ireproșabile) mai era și un subtil psiholog, înzestrat cu un fin spirit de observație, știa să citească pe fețele oamenilor în etate, în privirea și chiar în ridurile lor, întreaga dramă a vieții lor. Prin culoare și un joc foarte subtil de umbră și lumină, el a știut să reliefeze nu doar impresii de profunzime, seriozitate și înțelepciune, ci și o anumită cumsecădenie,

o sfințenie a oamenilor care au purtat toată viața credința-n suflet. În această serie de lucrări pot fi înscrise portretele multor oameni în vârstă, printre care și cele ale părinților, portretul unui savant, precum și alte câteva ale oamenilor de la țară.

Pe parcursul deceniilor stilul și limbajul pictural al acestui creator de valori rămâne a fi marcat de un sincer și permanent sentiment de dragoste, de mândrie și de respect pentru semeni, pentru glie, istorie și neam.

A tratat realitatea prin prisma senină a visurilor și aspirațiilor sale.

A lăsat moștenire un bogat florilegiu de creații de o certă și indiscutabilă valoare în care, de fapt, îl vom regăsi mereu, îi vom redescoperi universul său bogat spiritual, concepția sa profund umanistă, viziunea sa artistică, etica și estetica. A proslăvit omul, țara, floarea și natura, rămânând fidel acestui atât de divers, ca formă, linie și culoare, sistem de referință.

Așa a fost Domnia sa, Mihail Petric.

Cei care l-au cunoscut, îi vor păstra vie memoria peste ani și decenii.

Leonora SÂDNIC,
24 mai 2016

LUMINA

*În amintirea
lui Mihail Petric*

Lumina dezveli din noapte
Al poeziei chip divin...
Culori, ca fermecate șoapte,
În taina clipelor revin.

Adâncă muzică de sfere
Străluminează-al nostru plai,
Ca veșnicia ce-n tăcere
Ne spune-atâtea-n al ei grai.

Lumina, candelă nestinsă,
La împlinirea unui vis...
O, ce vedere necuprinsă
Acestui suflet s-au deschis!

Mirarea-nmărmuriți ne ține,
Viața, soartă – un suspin...
Și cine să mai uite, cine,
Ai poeziei chip divin!

Agesa ROȘCA

ICOANA PLAIULUI

*În memoria pictorului
Mihail Petric*

Firește, Domnul i-ar fi dat altui zugrav
Să ducă spre sfințire astă cruce,
Dar n-a găsit se vede un mai vrednic sclav
De-un lucru ca acesta să se-apuce.

Doar un arhanghel, Mihail, din al său vis,
Din a luminii lacrimă cerească
Icoană zămisli, la carte cum stă scris,
A raiului icoană pământescă.

Și dealurile line, Nistru nostru blând,
Prinzând contur, vibra-re-adâncă, vie,
Ne-aduc miracolul vieții, respirând
În irizări solare de-armonie.

Din fluiere de doină freamătă culori
Și dorul lăcrimează peste fire...
Icoanei astea sfinte-a plaiului în zori
Artistul doar i-a dat desăvârșire.

Vladimir RUSNAC

CONFESIUNI. APRECIERI. IMPRESII

Se pare că originalitatea provine din două direcții: din subconștientul fiecăruia și din capacitatea noastră de a vedea, de a observa, de a contempla. Un pictor poate trece pe lângă un motiv plastic fără a tresări. Altul, se oprește uluit și îl pictează. În felul acesta se exprimă, probabil, individualitatea. Așa cum înțelegea Dostoievski, adică arta nu vine atât de la intelectul, cât de la sentimentul nostru.

Mihail PETRIC

Nu pot concepe viața spirituală deplină fără muzică și poezie. În fond, pictura, muzica și poezia au unul și același izvor – un sentiment adânc, o idee înălțătoare. Nici una din ele nu se poate lipsi de armonie, ritm, imagine artistică, compoziție. Emoția este raza lor călăuzitoare. Când privesc un tablou al genialului Rembrandt, îmi pare că aud profunda muzică a lui Beethoven, văd chipurile dramatice ale lui Dostoievski. Muzica divină a lui Mozart îmi sugerează armonia tablourilor lui Rafael, minunatele versuri ale lui Dante, Pușkin, Eminescu.

Mihail PETRIC

Mihail Petric a intrat în istoria picturii naționale ca „rapsod” al peisajului autohton, deși diapazonul său tematic este nespus de variat. Maestrul pictează cu același har compoziții, portrete, naturi statice etc.

Peisajele lirice ale pictorului se disting prin compoziții închegate minuțios din studii lucrate în plein-air. Executate într-o paletă bogat nuanțată, ele redau întinsuri scăldate în lumină și aer, integrând armonios cele trei componente semnificative ale naturii: pământul, cerul și apa, conferindu-le note optimiste, pline de un subtil fior poetic.

Puțini sunt plasticienii care au zugrăvit priveliștile nistrene precum a făcut-o maestrul Petric. Nistrul e reprezentat în pânzele sale ca un simbol al ținutului moldav. Una dintre capodoperele

artistului consacrate bătrânului fluviu este „Dimineața pe Nistru”, care captivează privitorul anume prin fiorul său poetic.

Întâlnim în creația pictorului și un alt simbol al Moldovei – Codrul. Un ciclu întreg de peisaje sunt dedicate anotimpurilor. Privite în ansamblu, aceste imagini formează o adevărată simfonie multicoloră, intitulată laconic „Plai natal”. Peisajele lui Mihail Petric ne oferă posibilitatea pătrunderii în farmecul celor mai modeste colțișoare ale naturii – șansa unor uluitoare descoperiri.

Larisa GULEA

Nimic mai frumos pe lume decât baștina, nimic mai plin de duiosie decât bucățica noastră de pământ, concentrată în dense frumuseți, armonia uimitoare dintre pitoresc și uman, exotic și sufletesc. Sunt îndrăgostit de primăvara și toamna moldavă – iată anotimpurile picturilor mele, anotimpuri care rotunjesc renașterea și împlinirea. Gingășia, armonia și finețea culorilor primăverii sunt cuceritoare, iar toamna vine de fiecare dată pentru a-mi acoperi inima cu ceva luminos.

Mihail PETRIC

Pictorul Mihail Petric a ocolit experimentele și a traversat creator o lume adecvată viziunii, sentimentelor sale copleșitoare. Acestea, dezvăluind o stare sufletească neretorică, au refuzat exercițiul în sine, desăvârșindu-se mai ales printr-o confesiune generoasă ca picturalitate [...]

Tentațiile artei și ale vieții sunt simultane și Mihail Petric, fiind un reprezentant de seamă al genului peisaj în arta noastră, și-a asigurat această frumoasă autonomie tocmai printr-o sinuoasă sondare a formulei realiste.

Lucia PURICE

De fapt imaginea poemului pictural îi aparține inconfundabilului român Teodor Palladi care spunea despre un tablou că este mai mult decât o pictură, este gândire, sentiment, exprimare în linii, forme și culori.

În această ordine de idei, calmul, tihna, armonia și lumina revărsate abundant din tablourile lui Mihail Petric sunt, pare-mi-se, mai mult izvorâte din sufletul creatorului decât inspirate din realitate.

Emanând blândețe, căldură prin echilibrul lor desăvârșit, prin integritatea lor arhitectonică, compozițională, tablourile sale trezesc nu numai sentimentul de admirație, dar și încredere în suprema forță și capacitate a cugetului și spiritului uman. Autorul proiectează natura printr-o priză proprie, dorind-o ocrotită de dezastrul ecologic care ne amenință, fără a o reprezenta protocolar. Prin diverse soluții de sinteză creatoare natura apare în toată splendoarea ei viabilă.

Înzestrat cu un rafinat simț al culorii și al muzicii, plasticianul, ajuns la vârsta maturității artistice și profesionale, nu încetează să sondeze neobosit tainele și legile naturii. Pomenindu-ne în fața pânzelor sale ni se creează impresia antrenării într-un dialog plin de pasiune cu autorul dar și cu natura, cu codrii pitorești, cu apele străbunului Nistru șerpuiind printr-un peisaj cunoscut și scump inimilor noastre.

În tot ce zămislește Mihail Petric, fie un crâmpoi de peisaj, fie o natură statică sau un portret, în toate se resimte tendința de a pune în relief frumusețea lăuntrică, valoarea estetică a lucrurilor și fenomenelor.

Leonora SÂDNIC

Nu există nici un pictor care ar putea să se ia la întrecere cu natura sau cu viața în ce privește varietatea, bogăția și frumusețea motivelor plastice, coloritului subiectelor, situațiilor...E de ajuns să contemplăm un răsărit sau un apus de soare ca să ne dăm seama de toată bogăția naturii, de puterea ei de creație a nenumăratelor situații ce niciodată nu se repetă.

Mihail PETRIC

Pânzele lui Mihail Petric denotă un pronunțat rafinament al sensibilității artistice și al rezolvării plastice, care le conferă o notă individuală și inconfundabilă cu cele ale colegilor. Vizionându-le, ai impresia că pictorul a surprins însăși mișcarea aerului în limpezimea și puritatea lui matinală, clipă de regenerare a naturii.

În majoritatea lucrărilor sale el redă momente de comuniune dintre om și natură. Dar nu-l interesează pur și simplu natura, ci natura în manifestările ei cele mai variate. Artistul creează portrete ale naturii, prin aceasta însuflețind-o, atribuindu-i calități, distinctive. Privești aceste pânze și-ți pare că apele Nistrului, din pânzele structurate în ciclul consacrat bătrânului fluviu, ne împărtășesc din tainele lor, copacii radiază lumină, iarba ne îndeamnă s-o respirăm – atât de reale, de proaspete și palpabile sunt senzațiile.

Vlad ZBĂRCIOG

Izvorul de inspirație în crearea unei opere de artă e însuși viața și deoarece viața e în continuă schimbare, omul de creație trebuie să fie mereu în căutarea unor noi mijloace de întruchipare a ideilor sale. Omul de creație trebuie să fie ca o albină care zboară de pe o floare pe alta, adună polenul de pe toate florile și îl preface în miere proprie, accesibilă tuturor oamenilor. El trebuie să fie mereu în căutare, dar cu grija de a nu se pierde pe sine însuși, căci numai păstrându-și individualitatea el poate prezenta interes pentru alții. Originalitatea unei opere de artă se datorează tot vieții și naturii, căci nimic nu e mai neverosimil decât adevărul.

Mihail PETRIC

În numeroasele sale naturi moarte artistul încearcă să experimenteze o viziune plastică decorativă, să caute compoziții proaspete, să sintetizeze o culoare sau o nuanță, să obțină, pur și simplu, asemănarea. Dar ideea generală, care străbate toate aceste naturi moarte, este cea a „frumuseții lor materiale irepetabile”.

Constantin CHEIANU

O întreagă suită de remarcabile pânze-simbol, pânze-sinteze ale pictorului Mihail Petric cum sunt cele intitulate „Seara pe Nistru”, „Dimineața pe Nistru”, „Nistrul lângă Vadul lui Vodă” și altele, cărora le-a precedat un impunător număr de schițe și studii, sunt dovada unei constante majore în creația sa, a unor fertile sondări în esențele acestei magnifice vieți, ale acestui desfătat picior de plai și ale acestei mari, fără de stingere ape a lui, pe nume Nistru.

Agnesa ROȘCA

Pe tot parcursul activității sale, e prezent mereu, și bine apreciat, cu opere de toate genurile artei plastice – compoziții tematicе, portrete, naturi statice. Totuși, artistul e atras în permanență de peisaj – de peisajul panoramic, liric, cu ambiantele lui irepetabile de sunete și culori, cu încărcăturile lui de impresii și emoții.

V. LADANIUC

Sinceritatea și duiosia culorilor, portretele sugestive, peisajele surprinse cu subtilitate – toate întregesc un singur și luminos leitmotiv, numit dragoste de pământul natal și de oamenii ce-l primenesc cu dăruire.

Anatol CIOCANU

În peisaje M. Petric are o exersată intuiție artistică nu numai în planul coloristicii, dar și în cel al psihologiei. Este darul de a merge direct la inima omului prin sinceritatea sentimentelor, precum și printr-un fermecător simț al măsurii și cumpătării, care sunt prezente chiar și în schițele cele mai neînsemnate.

Nicolae CORLĂTEANU

Talentul obligă de a înfrumuseța și de a îmbogăți viața spirituală a oamenilor; de a dezvolta la ei simțul estetic, de a contribui la crearea unui mediu de viață armonios și bogat. Dar același talent obligă pe creator de a se crea pe sine însuși, de a acumula cât mai multe cunoștințe, de a tinde mereu spre desăvârșirea personalității sale atât în planul măiestriei, a profesionalismului, cât și a culturii sale. Un talent poartă răspundere atât în fața Dumnezeului care l-a înzestrat cu harul său, cât și în fața oamenilor și a naturii.

Mihail PETRIC

На мой взгляд, Михаил Петрик – особое явление в молдавской культуре. Мне повезло знать его как человека, как директора Национального художественного музея и как прекрасного художника. Такую сильную любовь к родной природе, как у него, сейчас и не встретишь в современном молдавском искусстве: у Михаила Петрика – особый дар. Он буквально

сливался с природой. И эта любовь была взаимной: природа щедро делилась с ним своим теплом. Это какая-то мистическая связь – художника и природы, она – большая редкость, пожалуй, еще ее можно увидеть у японцев. Очень любил писать утро, весну, осень. Утро и весну – как символ возрождения человека и надежду на что-то лучшее. Вставал рано-рано, чтобы застать состояние туманного утра и передать его на холст. И по натуре он был оптимистичным человеком, всегда вежливым и корректным. Эти качества – человеческие и артистические – в Михаиле Петрике сочетались гармонично. Его пейзажи очень мелодичны, от них становится уютно, радостно и светло.

Полина ГРИДНЕВА

PUBLICISTICĂ

Peisaj basarabean

În mod cert, prea puțini dintre supraviețuitorii aceluși mare târg cultural, care a fost Iașiul până la 1940, își mai amintesc de un tânăr visător, elev la școala normală – internat, care căuta să potrivească civilizația profund talmudică din Meleșenii Călărășilor basarabeni, unde s-a născut, cu civilizația lumii. Nu i-a fost dat să ilumineze până la capăt această potrivire. Anul de groază 1940 a pus pe Prut un sistem frontal care a influențat dramatic căutările plastice ale artistului Mihail Petric. El a început să picteze natura, mai ales unele colțuri ale naturii, mai ales unele nuanțe ale acestor colțuri, pe care le-a învrednicit cu multă taină. Depărtări cețoase, copaci înfloriți și iarna (de promoroacă), râuri în care se oglindesc realități ale sufletului pe care ochiul nu le vede, stânci de la Orheiul vechi, mândre și aspre ca și bradul lui B.P. Hasdeu – iată cele câteva „arhetipuri” ale picturii lui Mihail Petric care i-au adus și pace, și slavă.

Peisajul din 1957, „Dimineața în Moldova” (pânză, ulei, 90 pe 160, Muzeul Național de Artă al Moldovei), care reprezintă un colț de Nistru înnobilit cu cețuri, o gură de rai ce nu vrea să curgă după modelele civilizației (URSS arunca deja sateliți în cosmos, iar Hrușciiov declanșase procesul lichidării stalinismului), un cioban mioritic despre care manualele comuniste nu vroiau să scrie, deschide orizonturi care înmulțesc tainele lumii și scriitorul acestor rânduri povestește ce a simțit în preajma acestui tablou azi, la 1994. Artistul va reveni des asupra acestui model de curgere a lumii prin curgerea unei guri de Nistru acoperit de culorile unui răsărit sau apus de soare, ale unei primăveri sau ierni care potrivesc natura, universul cu sufletul nostru doritor de pace.

Dar chiar și în „Promoroacă” (carton, ulei, 1951, 50 pe 69, colecție particulară) o femeie cu un copil, pierduți într-un codru de argint, înclină balanța lumii spre nepieritoare tristeți de care doar Eminescu se îmbolnăvise atât de grav. Femeia și copilul vin din codru pe o cărăruie aurită, vin spre noi de unde nu există început, ci doar taină

și frumos, și gândul care mă zăpăcește este dacă creatorul le-a dat știință și despre hădoșeniile lumii spre care se îndreaptă.

În „Primăvară” (pânză, ulei, 1968, 60 pe 80, Muzeul Național de Artă al Moldovei) se pare că acel copil a crescut, fiindcă o elevă în roșu vine de la școală printr-un crâng înflorit și stâlpul de telegraf pitulat departe, sub copaci, parcă ne spune: „Iată că și cea de a treia revoluție industrială a intrat în rai!”

Nu mai amintesc nici nenumăratele expoziții locale și internaționale la care au participat tablourile sale „aidoma unor ferestre ale sufletului”, cum observa inspirat la un vernisaj din 1984 regretatul poet Liviu Damian. Aș mai adăuga - aidoma unor ferestre ale sufletului îndrăgostit de mica gură de rai care s-a întâmplat să-i fie patrie. „Am vizitat multe țări, peisajele mele înfrumusețează destule colecții în toată lumea – spune maestrul. Dar succesele astea au înmulțit numai sacra iubire de patrie, fără de care, cine aș fi?”

Pictura modernă este destul de mult bântuită de realismul industrial, fantastic, fantomatic, paranoic, pornografic, terorist etc. Peisajele tihnite, cu deschideri spre orizonturi pașnice, paradisiace, sacre, odihnitoare pentru zbuciumatul călător al secolului XX, sunt puține. Foarte puține. Mihail Petric, pictor basarabean născut în 1922, înmulțește cu pasiune acest gen de pictură.

Andrei VARTIC,
Literatorul, 1994, № 11-16

La izvoarele armoniei

Vibrațiile contaminante ale peisajului de pe peretele fără perspectivă din spațiul meu închis, tulburător, îmi aduc descoperiri psihologice care au punct de apropiere cu o înțelegere ezoterică rafinată și deosebit de subtilă. Însuflețitor, el îmi redă senzația de contopire cu Natura generoasă, cu o viață calmă, caldă în care s-a stabilit adânc înrudirea sufltească între semeni...

Degajând o tainică stare de spirit, peisajul, cu un subiect autumnal nepretențios și într-o formulă clasică, se aseamănă, misterios, cu autorul Mihail Petric al cărui fior interior mlădiează înseninat și sincer transformat în dragoste la întâlnirea cu pitorescul plein-air-ului. Ipostaza eului creator îmi apare ca o expresie concentrată a unui dramatism propriu, puternic al trăirilor și căutărilor ce iscodesc, neîmpăcat cu sine, o interogație nepatetică: ce este sublimul zămislirii spirituale?

Adunată într-o imagine simplă – o vedere din delta Nistrului – compoziția renunță la stilizări și redă un natural expresiv, fidel percepției impresioniste. Orgoliul artistului de a rămâne, în întreaga-i operă, un aliat cordial și inspirat al formulei tradiționale, neglijată azi cu multă ostentație, îmi apare, în spațiul meu, o spovedanie pe care n-o înfurie categoricul opiniilor depreciative privind figurativul în artă. Nedescurajată, această mărturie nu acuză îndrăzneala, dar nici nu acceptă compromisul pentru a se transcrie rapid și profitabil, într-o artă străină firii, însă integrată inovațiilor stilistice.

Astăzi figurativul nu are preț artistic. Mai degrabă este energic ignorat.

Controversele de apreciere a stilului tradițional în artă nu sunt niște convingeri estetice și de aceea insistența opinăției în favoarea viziunii moderne mi se pare exclusivistă. A pleda pentru valurile noi care, în fond, sunt tardive în mediul nostru este o stare disputabilă. Căci nu întotdeauna un modern sau postmodernist echivalează și cu o experiență artistică individuală care contează, poate, cel mai esențial.

Pictorul Mihail Petric a ocolit experimentele și a traversat, creator, o lume adecvată viziunii, sentimentelor sale copleșitoare. Acestea, dezvăluind o stare sufltească neretică, au refuzat exercițiul în sine, desăvârșindu-se mai ales printr-o confesiune generoasă ca

picturalitate.

Privesc de atâtea ori acest peisaj construit subtil, cu o imagine transpusă ordonat, expresiv, într-o perfectă corelare a mijloacelor lexicale cu motivul. Încerc să intuiesc ce energii creatoare l-au stăpânit în patima lui de a face o operă durabilă. Tentațiile artei și ale vieții sunt simultane și Mihail Petric, fiind un reprezentant de seamă al genului peisaj în arta noastră, și-a asigurat această frumoasă autonomie tocmai printr-o sinuoasă sondare a formulei realiste.

Clipa trecătoare a paradisului terestru, definitiv înțeleasă abia după ce ne jucăm risipitor cu toate frumusețile eterne, nebănuind, cel puțin, cât de neserioși suntem, are un aer misterios și artistul, în această manieră tradițională, a promovat o obiectivizare a ei, o viziune proprie prin sinteza individuală a elementelor compoziționale, prin permeabilitatea simțirii în care s-au contopit o tehnică impecabilă și o expresivitate coloristică, sugestivă, bine dozată. Amețitoarea dorință de a se uni, la revărsat de lumină, cu alchimia cromatică desăvârșită și amestecată cu suflul sacralității, se vede, i-a stăruit afectiv în memorie, încât farmecul împrejurimii se dezvăluie printr-o plasticitate intrinsecă tuturor detaliilor, atmosferei de rapsodie impresionantă ca sentiment și rafinament muzical.

Toată istoria artelor a recunoscut imprevizibilul și culminația relației emoționante a artistului cu adâncimile necunoscute ale actului creator ce-l îmbie să se depășească, să-și revendice alteori până și propria experiență prin care a descoperit subtilități nesesizate ale harului. Sau poate acest peisaj este o consecință, un produs al plenitudinii trăite fierbinte prin sublimarea elanurilor, efuziilor solitudinii creatoare?

Valoarea estetică și autentic emotivă este un criteriu prioritar care definește maniera de creație. Ea, prin exigențele legilor ce-i sunt statornice, revelează opera, o face durabilă în timp. Ea îl obligă pe artist să-și trăiască conștiința cu o maximă preocupare pentru demersu-i creator. Reconstituind valoarea și prin tradiție care are menirea de a lucra încontinuu, nu se cuvine a stabili oarecare suprațării expresive. Fiindcă tradiția vine, fluent, să adauge ceva, dacă este reluată personal, emotiv și cu evident har. Polemicile și comentariile referitoare la suflul depășit al formei realiste întorc azi în prim-plan sugestia simbolică, organizarea compozițională, emoția și esteticul, imaginarul și ideaticul, genul princeps în artă ș.a.

Exponenții grupărilor veșnic își aruncă unul altuia contraargumente, frustrându-se reciproc, în intenția de a ridica prestigiul stilului ce-l promovează. Ajungând până la vehemență uneori, aceste polemici, aș spune fără echivoc, nu ridică nivelul artei și, practic, provoacă nedorite sciziuni. Teoretic, s-ar părea că ele propulsează viziuni și forțe artistice noi, tinere. Nu voi contrazice motivațiile discuale clasicismului ce respectă superb valorile în artă. Căci maturitatea unei experiențe este admirabil încheată prin viziuni tinere care percep realitatea cu ochii proaspeți. Sensul imediat al celor relevate vizând, evident, nu atât viziunile noi, cât acea stare de har, cu specificul ei emotiv, care caută să dea întotdeauna motivație estetică și emotivă gestului creator. Indiscutabil, tradiția nu poate fi opusă modernului și viceversa. Normele artistice ale tradiției, ca și cele ale clasicismului ce respectă superb valorile intrinseci, sunt și vor fi în continuare o nepuizabilă sursă a Armoniei... Artistul „decis să adauge la toate acestea și nota sa personală, simțirea sa” (I. Duican), nu desconsideră tradiția și ea își află, în creația lui, prețul pe care se cuvine să-l aibă. Acela de încărcător niciodată epuizat, consumat sau demodat care-l branșează la șiragul de capodopere realizate printr-o mare cuprindere și străbateră a suporturilor așezate pe lumina emanațiilor de temelii. Anume ele îi amintesc artistului că o operă poate fi eternizată printr-o împletire a noului cu incursiunea personală în ansamblul de principii și elemente ale artei. Fără discuție, supremația vreunuia dintre ele ar plasa-o într-un câmp estetic eclipsat de optici confuze. Tradiția rămânând, în fond, o perspectivă a prezentului prin care arta își reînnoiește, își revitalizează potențialul... La această intersecție de opinii divizate, un artist autentic nu se poate opri, exigențele lui imprimând un demers delicat și triat de personal...

Peisajul autumnal, prin compoziția arhitectonică riguroasă, îmi apare ca un ecran saturat de pace și sonorități cromatice. Impresia de ansamblu ce se cerne prin sugestiile plastice dă prelungire dorinței autorului de a cuprinde fabulosul realității ca lumină, element decorativ și consistență a imaginii. Registrul stins de griuri, violet, ocru reverberează ofranda sufletească învăluită ea însăși de surprizele revelației creatoare.

...O pâclă ușoară care învăluie, sensibil, fundalul ansamblului sugerează un văl magic – al întinderii pitorești, al culorilor tănuite încă în exoticul formelor decorative, al subtextului poetic generos

revărsat de expresivitatea psihologică a spiritului vizionar.

Pulsul matinal ritmează până la orizonturile luminii organizate într-o armonie ce-și înnoiește continuu proprietățile de a te conexe la universul galaxial. Asștiți la un „spectacol al tăcerii” (Cervantes) care-ți trezește dorința „aventurii transfiguratorii a sinelui și a lumii de către om” (N. Steinhardt)...

Pacea, cugetă cineva dintre profeți, este o componentă a stării de sfințenie. La rândul ei, sfințenia izvorăște din pace. Ambele încep în același timp. Pâcla fumurie ce se împrăștie lent, reducându-și sesizabil densitatea, semnifică însăși nemișcarea care, odată învinsă, te face să ajungi la rădăcina lucrurilor. Prin nemișcare, paradoxal, înveți multe și acest lung proces de învățare te apropie de acea stare de pace, de sfințenie, de armonizare instinctuală cu tot ce grăbește, în acest spațiu limitat, să se schimbe, să dispară sau să afirme, tacit, clipa sublimă a impresiei, a contemplației desprinsă de fulgurant, de ceea ce-i tranzitoriu.

Filosofia peisajului amintit este de o simplitate netăgăduită. Dar deosebit de compactă în medierile coloristice, în expresivitatea imaginii, în efectele de ansamblu ce acționează ezoteric, în ritmurile unui universal ritual de pace... Astfel, începi să trăiești prin el parte din lungul proces de învățare invocat ceva mai sus. Multe ai a afla...

Cum lumina împrăștie, grăbit, toate umbrele; cum să te refugiezi în „stihia cosmică” spre o proprie edificare spirituală; cum, lumește, să nu te aliezi nici moderniştilor, nici impresioniştilor, nici postimpresioniştilor, ca să-ți consolidezi identitatea artistică și să nu discreditezi menirea oricărei picturi. Aceea de a îngloba o veritabilă intimitate ce decretează, argumentat pe plan artistic, nevoia de etern, de sfințenie, de asimilări care evită substituirile propriilor criterii spirituale de dragul dobândirii măreției prin rostiri, expresivități patetice, prin asocieri nefirești firii creatoare la diverse curente stilistice...

O veritabilă intimitate, deci, și un istovitor dor de transcendental! Acela care devine atitudinal, experiență artistică implicată în spațiul cosmic, șoptire armonioasă a sinelui creator...

Lucia PURICE,
Literatura și arta, 1996, 20 iun.

Neobosit rapsod al plaiului

Mai întâi, o mărturisire.

Ori de câte ori pășesc pragul atelierului unui pictor, mă cuprinde un val de emoții, un fel de teamă ca nu cumva prezența mea să-l incomodeze pe acest creator, să nu-i răpesc din timp, să nu-i tulbur în cele din urmă acea feerică atmosferă de inspirație fără de care un pictor ar putea rămâne ore în șir inert în fața șevaletului.

Deși ziua și ora întâlnirii cu pictorul fuseseră convenite în prealabil, aveam emoții pentru că, o știam bine, acest început de măștișor pentru pictorul Mihail Petric nu e numai un început de primăvară. E ceva mult mai mult: e închierea unei etape. Hotărâsem să-i fac vizita tocmai în ajunul zilei când dumnealui avea să împlinească 75 de ani.

Di Mihail Petric m-a întâmpinat cu un zâmbet deschis, plăcut și sincer, cu aceeași bucurie și politețe pe care i le cunosc de mulți ani; avea în privire acea expresie binevoitoare, calmă, care-i însenina fața inteligentă ce poartă amprenta culturii și a nobleței sufletești.

În atelier, nimic de prisos. Fiecare lucru, obiect sau instrument de creație erau aranjate la locul cel mai potrivit, încât să domine aici aerul, lumina și liniștea.

Se simțea mirosul proaspăt al culorilor. Era o atmosferă în care anii, timpul, vârsta nu contează. Contează doar pasiunea și permanenta sete lăuntrică de a crea.

Privirea-mi alunecă spre acele câteva lucrări care stăteau sprijinite sau acroșate în prim-plan pe șevalet. Erau niște studii și tablouri dedicate naturii – niște perle coloristice care parcă absorbiseră toată splendoarea culorilor de vară, toată gingășia decorului primăvărat, toată proștețimea iernii și bogăția de motive plastice a toamnei.

Registrul cromatic al fiecăreia dintre aceste pânze era mult mai viu, mai expresiv decât cel al realității.

E și firesc. Nu erau niște copii oarbe după natură. Erau imagini-poeme, imagini de sinteză care cristalizau frumusețea și ineditul naturii plaiului natal, reproducându-le într-o viziune artistică originală, într-o lumină divină și festivă. Neobositul, exigentul Mihail Petric preia subiectele, motivele plastice care-l copleșesc

și le transpune pe altă schemă compozițională, pe altă claviatură cromatică, mereu nouă, surprinzătoare și fascinantă.

Lăsându-mi privirea să se scalde în această priveliște miraculoasă, în acest spectacol al culorilor, m-am gândit că aceste tablouri au nu numai farmec, dispoziție, dar și un profund mesaj.

În substraturile țesutului cromatic al acestor creații se lasă intuită nu tristețea, ci serenitatea, înțelepciunea omului de a trăi în armonie cu natura.

Profitând de acea atmosferă reconfortantă și de ambianța atât de agreabilă, după o ceașcă de cafea, am reînceput investigațiile în acest spațiu unde se pare că erau concentrate toată diversitatea și toată frumusețea plaiului mioritic.

Tablouri, studii, crochiuri...

Lucrări care ascundeau ani și ani de trudă, de căutări, ani de completă și deplină maturizare și afirmare artistică.

Pictorul are în atelier și numeroase portrete: chipuri de femei și bărbați, tineri, copii și bătrâni, intelectuali și muncitori. Fiecare portret luat în parte este o nuvelă despre om, despre destinul și caracterul lui, pictorul utilizând metoda clasică de clair-obscur.

Mihail Petric profesează acest gen, vădind un foarte fin și acut spirit de observație, mult tact și delicatețe în dezvăluirea caracterului uman și a întregii complexități a vieții emotive a omului.

Aș aminti în acest context că multe din portretele semnate de pictorul Mihail Petric fac parte din fondul de aur al colecției Muzeului Național de Arte Plastice.

Cu aceeași pasiune și cu aceeași sensibilitate redă pictorul și lumea gingașă, dar efemeră a florilor.

În tot ce pictează, indiferent de gen sau motiv plastic, se simte o dragoste, o sete frenetică și nepotolită de a reda frumusețea vieții în toată bogăția și diversitatea ei.

Arta, după cum se știe, este expresia spiritului, expresia lumii interioare a creatorului și totodată ea apare ca o oglindă a viziunii lui asupra lumii.

Di Mihail Petric este cunoscut și apreciat nu numai ca talent artistic, ci și ca om de cultură, de o aleasă omenie și inteligență spirituală. În relațiile sale cu oamenii dumnealui a pus totdeauna

la bază 3 principii: respectul, încrederea și tactul. Tocmai așa erau construite relațiile cu subalternii la Muzeul Național de Arte Plastice, patronat de dumnealui aproape 2 decenii, tot așa s-a manifestat și la cârmuirea Uniunii Artiștilor Plastici, unde a îndeplinit funcția de secretar responsabil.

Fire calmă, meditativă și echilibrată, pictorul ne învață prin opera sa să privim clar, lucid și cu înțelepciune fenomenele naturii și viața în general. Acest făuritor de concepție renașcentistă oferă spectatorilor prilejul de a trăi mai profund divinul, starea de liniște, de echilibru și armonie. Distinsul pictor Mihail Petric cunoaște nu numai tainele încifrate ale naturii, ci și cruda noastră realitate, afectată de fenomene negative, precum sunt dezastrul ecologic, dezechilibrul în societate, degradarea morală și spirituală.

În tablourile domniei sale, însă, întâlnim o lume divină și miraculoasă, Plaiul mioritic e sublimat în valoroasele sale tablouri: „Dimineața în Moldova”, „Dimineața pe Nistru”, „Pe malul Nistrului”, „Nistrul lângă Vadul lui Vodă”, „Peisaj cu râul Nistru”, „Seara pe Nistru”, „Iarna în codru”, „Plai natal”, „Drum de codru”, „Toamna aurie”, „Livadă înflorită”, „Podgorii”, „Promorocă”, „Motiv de primăvară”, „Primăvară” și multe, multe altele.

Di Mihail Petric a dus faima meleagului nostru pe îndepărtate meridiane ale lumii: în Japonia, SUA, Israel, Rusia, Canada, Bulgaria, Grecia, Polonia, Italia, Germania, România, Franța ș.a.

Zilele trecute a avut loc vernisajul expoziției personale dedicate jubileului de 75 de ani al maestrului. E un foarte bun prilej pentru a-i aduce un frumos omagiu, dorindu-i mereu inspiratului rapsod al plaiului, dlui Mihail Petric, sănătate, multe rodnice primăveri, muzică și poezie-n suflet.

La mulți ani!

Leonora SÂDNIC,
Literatura și arta, 1997, 10 apr.

Un peisaj este o stare

Mihail PETRIC: Toporași? de acu sunt toporași, am să vă povestesc, cu toporașii ăștia la Iași am avut o întreagă poveste.

Astfel mă întâmpină duminică, 9 martie 1997, în ușa atelierului Mihail Petric, care pe 7 martie a împlinit frumoasa vârstă de 75 de ani.

Antonina SÂRBU: De altfel v-ați născut pe 7 martie, o cifră foarte semnificativă...

M.P.: Da, eu am o interpretare a nașterii mele, m-am născut alături de femei, așa cum întâi s-a născut Adam și a doua zi, Eva. De ziua mea am lucrat în atelier. Ca și studentului: nu-mi ajunge o zi și o noapte.

A.S.: Aveți emoții? Doar nu sunteți la prima expoziție?

M.P.: N-aș spune că am emoții, dar acesta-i principiul meu, până la urmă să șlefuiesc lucrările, să le finisez. Au fost cazuri când m-am oprit la timp, le sunt recunoscător acestor oameni, pentru că cele mai reușite tablouri sunt cele când m-au oprit la timp...

A.S.: Știu că ați avut o prietenie sinceră cu Igor Vieru, n-ați vrea să vă amintiți?

M.P.: Prietenul meu sincer și foarte sincer, mult regretatul Igor. Un om foarte talentat, la cămin am stat alături cu paturile, aveam multe idei comune, deseori mergeam să facem schițe. Treceam prin orașul distrus de război și admiram peisajul sfâșietor, era septembrie '46. Cel mai frumos moment a fost când Igor m-a invitat la Cernoleuca. Atunci am înțeles cât își iubea el satul, dar satul acela al lui aveai și pentru ce să-l iubești niște gospodari sânguincioși și cu multă dragoste de frumos. Treceam pe ulițele satului și ne opream la fiecare casă, poartă. Casele erau atât de diferite și parcă erau vopsite cu câteva zile înainte de venirea noastră, culori atât de proaspete. Am umblat eu mult prin lume, în multe țări din Europa, în Mongolia și în Brazilia, Mexic, Chile, am mai văzut câte ceva, dar sincer să spun, frumusețe ca acolo, la Cernoleuca, nu prea mi-a fost dat să văd.

A.S.: Ați realizat o serie de peisaje din lunca Nistrului, în general peisajul basarabean l-ați imortalizat în pânzele

dumneavoastră, de ce pictorul Mihail Petric s-a apropiat cu atâta pasiune de natură, ori credeți că fără pasiune toate ar fi zadarnice?

M.P.: Moldova noastră-i atât de mică, dar ce diferență de peisaj, colorit e între nord și sud, centru. Sigur că am făcut multe lucrări la Nistru – „Seara pe Nistru”, lucrare inspirată din locurile pe unde am fost cu Igor Vieru. „Drumul în codru” și „Toamnă în Moldova” sunt peisajele de la baștina mea, codrii Călărașilor. Drumul spre Meleșeni trecea prin pădurea spre Răciula.

A.S.: Ziceați de Școala normală de la Iași, că de fapt a însemnat pentru dvs. cât cinci academii, cum se făcea carte pe atunci, prin '34, '35?

M.P.: Mai întâi am absolvit școala primară din Meleșeni. Părinții mei, Petre și Maria, au fost țărani, dar am avut norocul că m-au dat la școală, pentru un țăran pe vremea aceea nu era atât de ușor. Dar eu am învățat bine, primeam bursă, mai mult, când venisem eram al 28-lea, dar în timpul studiilor am ajuns primul. Părinții m-au învățat să muncesc, multe m-a învățat tata, om foarte înțelept. 5 ani am făcut școala normală, apoi am trecut la „Mihai Viteazul” din Chișinău. Acuma, că dacă tot vorbim de Iași, vreau să spun că școala normală era una din cele mai bune școli normale din Țară și după cum spunea ministrul, din Peninsula Balcanică. Predau profesori cu o pregătire extraordinară, ei țineau cursuri și la Universitate. În celebrul Copou, stătea și Mihail Sadoveanu, cu care ne-am văzut de mai multe ori, el avea la vilă viță de vie și noi, elevi, ne duceam la curățat via și la cules struguri. La școala normală educația estetică se făcea la nivel.

A.S.: Educație estetică care a lipsit din școala noastră...

M.P.: Ați spus „a lipsit”, vreau să vă corectez, mai lipsește încă. Nu mi-i frică s-o spun. La toate congresele UAP am abordat problema, dar... Tot la Iași l-am văzut pe Nicolae Iorga! Om atât de frumos! Drept să vă spun că bustul de pe Aleea Clasicilor are foarte puțin din acel care a fost Iorga pe adevărat. Iorga a meritat un bust mai bun. Pe scena Teatrului Național Nicolae Iorga ne-a înmănat nouă, elevilor, mențiuni pentru succese la istorie.

A.S.: Aici, între mulțimea de tablouri, sunteți ca într-o cetate, care ar fi tabloul din cea mai timpurie perioadă?

M.P.: Un portret de fetiță din 1947. L-am executat când eram elev la școala de pictură. Era o familie atât de săracă, vecinii noștri. Foametea ceea cumplită și fetița lor venea la noi, că părinții îi dădeau ceva de mâncare. Zic eu, ia să-i fac un portret, să bucur o inimă de copil.

A.S.: Când ați venit la noi, la redacție, ați zis că două lucruri vi le-a dat Dumnezeu din plin, de altfel ele v-au și ținut într-o formă morală și spirituală – pictura și o soție inteligentă, înțelegătoare...

M.P.: Nu știi dacă e bine să-ți lauzi soția. S-a întâmplat ceva și asta ne-a legat destinele. Ea a absolvit școala normală eparhială, era o elevă strălucită, picta mai bine decât toate colegele, îi plăcea muzica. Dar să vedeți că își simte omul destinul! Eu făcusem portretul lui Alexandru Cristea, nu țin minte cu ce ocazie, eram la școala normală de băieți, Parascovia a văzut portretul și a insistat să mă găsească și să mă cunoască. Într-o zi luminoasă, în centrul orașului, când ne-am văzut, am înțeles că vom fi împreună. Avem două fiice. Lenuța, care stă în Franța, și Natalia, care stă la Petersburg. Și o nepoțică, Marina. Astă noapte am rămas aici la atelier, dimineața m-a trezit Parascovia, care mi-a adus de mâncare. De multe ori face tot pentru a-mi ajuta să câștig timp. Deși sunt în vârstă a treia, lucrez mult, cu pasiune. Înainte am avut numeroase angajamente, obligații obștești – 20 de ani am fost directorul Muzeului de Arte Plastice, apoi secretar responsabil, locțiitor de președinte – toate m-au sustras, mi-au luat din timpul pentru creație.

A.S.: Când ați lucrat cel mai bine, în care perioadă a vieții?

M.P.: Când am ieșit la pensie. Acum, măcar că am 75 de ani, tot cu aceeași dragoste pictez, cum o făcăm în tinerețe. Dar și timp am mai mult.

A.S.: Când am intrat în atelier, v-au uimit toporașii pe care vi i-am adus și ați zis că la Iași cu toporașii ăștia... ce-a fost cu toporașii de la Iași?

M.P.: A fost prima mea impresie! Un profesor bătrân picta toporași. Ochiul meu de copil a sesizat pasiunea cu care bătrânul profesor picta toporașii. Atunci m-am gândit că eu nici să visez la așa ceva nu pot să-mi permit...

A.S.: Care a fost principiul pe care l-ați respectat în viață, încât ați ajuns la 75 de ani senin, drept, cu multe bucurii împlinite?

M.P.: În artă – sinceritatea. Arta fără sinceritate nu-și poate atinge țelul. Orice ai face, dacă nu ești sincer, nu iese nimic. Și dragostea, nu am putut în viață să fac ceva dacă nu am avut dragoste pentru acel lucru sau ocupație. Eu pot să umblu zile întregi, să nu fac nimic. Alții zic să nu-ți pui prea multe probleme, ajunge să o rezolvi pe cea picturală. Eu nu mă opresc aici. Dacă fac un peisaj, vreau să fie poezie și inspirație, să fie din Moldova, neapărat! Un peisaj fără o stare nu te inspiră.

A.S.: Dar în relațiile cu oamenii?

M.P.: Întotdeauna am dat oamenilor foarte mult. Întâi am gândit despre om că este foarte bun, dar viața-i dură și mi-a dovedit că nu-i chiar așa... Deși sunt foarte exigent în privința prietenilor – eu cer foarte mult, răspund oferindu-le tot! Un prieten este o comoară, dar din păcate, vocația prieteniei nu o au toți.

A.S.: Vă mulțumesc pentru interviu și vă doresc, dle Petric, încă multe tablouri inspirate, sănătate și mulți mulți ani!

Antonina SÂRBU,
Moldova literară, 1997, 12 mart.

Михаил Петрик: „Хочу писать пейзажи, которые раскрывали бы красоту молдавской природы”

Михаил Петрович ПЕТРИК известный молдавский художник, отметил свой 75-летний юбилей. Произведения этого мастера, вошедшие в фонд молдавской живописи, широко представлены в собраниях страны и за рубежом. Его картины дарили Брежневу и Чаушеску, руководителям других государств.

Более 200 произведений, созданных на протяжении долгой творческой деятельности, были представлены на состоявшейся в зале Союза художников юбилейной выставке. И сегодня Михаил Петрик не оставляет кисти и холсты. О том, что волнует художника, он рассказывает нашему корреспонденту.

– Михаил Петрович, судя по Вашему творчеству, реалистическая живопись для Вас – не только прошлое искусства, но и его настоящее?

– Я убежденный реалист. Я иду от природы, хотя и не считаю себя ее рабом. Я стремлюсь передать непосредственное впечатление. Без чувства, без настроения пейзаж не имеет смысла. Но я хочу писать реалистические пейзажи, передающие характерные черты молдавской природы, которую очень люблю. Я ведь родился и вырос в кодрах, красивейших местах. Я имел в жизни счастье побывать в разных странах. Признаюсь: великолепная экзотика Латинской Америки меня волнует не так сильно, как родная природа. Я вижу в ней больше гармонии, скрытой, внутренней красоты. И эта красота проявляется не только в пейзаже, но и в людях. Молдаване – красивейший народ. А женщины! Нигде не встретишь так много красивых женщин, как здесь, в Молдове. Природа и люди – главные темы моего творчества, пейзаж и портрет – любимые жанры. Можно, конечно, придумать фантастический пейзаж. Но меня поражают неожиданности, которые встречаются в реальной жизни. Правда, бывает такой, что ни один гений не придумает. В основе произведений Чехова – наблюдение за повседневной жизнью. Если внимательно смотреть – каждый раз будешь видеть новое. Реализм для меня интереснее формальных поисков. Портрет, как говорят в Одессе, не грешно, чтоб был похож. Я считаю, что реализм наиболее демократичный вид искусства. Это не

мертвое, заданное течение. Оно развивается, обогащается. В том числе и влияниями авангарда, находками модернизма.

– Вы прожили жизнь и работали в стране, где социалистический реализм был господствующей идеологией в искусстве. Преодоление культурной изоляции включает в себя расширение художественного языка, открытие новых пластов сознания. Многие художники в стремлении преодолеть одномерный взгляд на искусство ищут, осваивают новые направления. Как Вы воспринимаете изменения в художественной среде последних лет?

– Конечно, раньше возможности художников были ограничены. Сегодня художник стал свободнее. Каждый волен писать, что ему хочется и как ему вздумается. Демократия – вещь полезная. Но не все изменилось к лучшему. Многие художники покидают страну, уезжают в Америку, Израиль, Россию – жизнь стала незавидная. Уезжают талантливые, хорошо подготовленные, те, кто мог бы поделиться своим опытом с молодыми. Раньше была система материальной поддержки искусства. Министерство Культуры заключало договоры, были заказы. Худфонд работал на полную мощь. Районы жили лучше, создавали свои галереи, заказывали работы.

Другая проблема: на выставках часто вижу слабые работы, которые не делают чести ни их авторам, ни Союзу художников. Размыты критерии оценки художественных произведений.

– Каковы, на Ваш взгляд, эти критерии?

– В первую очередь, конечно, профессионализм. Дальше уже видно, что и как хотел сказать автор. Эксперименты и поиски Пикассо опирались на школу, мастерство, он был отличным рисовальщиком. Трудно ожидать чего-то от формальных поисков на пустом месте, без элементарного умения рисовать. В искусстве большую роль играет не столько интеллект, сколько чувство. Картина, как любая вещь, сделанная человеком, передает биотоки, энергию, вложенную при ее создании. Если пишешь с любовью, если тема тебя волнует, полотно будет волновать зрителя.

Наша земля богата талантами. Республика маленькая, но посмотрите, как много ярких, одаренных личностей! Одна Биешу чего стоит. Не каждая страна может гордиться такой звездой. Е. Уреке, Е. Дога! Такие люди – богатство нашей культуры. Но важно развитие и молодых талантов, которые будут определять

пути искусства через 20-30 лет.

– Для этого необходимо проводить взвешенную культурную политику, необходимы конкурсы, стажировки, стипендии, внимание к образованию, продуманная программа эстетического воспитания...

– Пример Японии: маленькое островное государство, не имеющее своих ресурсов, восхищает мир достижениями в культуре, технике, производстве. Думаю, одна из причин успеха – в системе эстетического воспитания. В течение 12 лет школьникам преподают рисунок, живопись с учетом их будущей специальности. У нас же – 1 час в неделю, и то не во всех классах, преподаватели часто не специалисты, а учителя, которым не хватает часов... Красота наполняет душу и учит руки. Что бы человек ни делал – возделывал землю или шил костюм, – эстетический вкус поможет ему реализовать себя, человек все будет делать красиво, прочно, целесообразно.

– Сегодня многим не до красоты, прочности, целесообразности, только дыры латаем. Проблема уже не в том, чтобы создать что-то. Нам хотя бы сохранить то, что имеем. Вы, как бывший директор художественного музея, знаете, в каком состоянии находятся его фонды...

– Это должно быть общей болью. Непонятно, как мы могли дойти до такой жизни, что единственный музей, где хранятся тысячи произведений больших мастеров, эти духовные и материальные сокровища, был закрыт на неопределенный срок. Такой музей должен быть доступен для каждого ежедневно. Сегодня в республике нет здания, соответствующего необходимым стандартам. Ведь музей, как храм или цирк, строится по особым законам. Прежнее здание музея, одно из красивейших в республике, – слишком маленькое, 12 лет назад музей закрыли на реставрацию. Начали ее, естественно, с того, что дает наибольшую выгоду тем, кто ведет работы. Чтобы укрепить фундамент, раскопали яму да так и оставили. Фундамент размывается. Это преступление, других слов не нахожу. Всю зиму температура в помещениях, где хранятся фонды, не поднималась выше 3-4 градусов тепла. Картины в опасности, некоторые из них уже в плесени. Это трагедия.

Меня обнадежил разговор с президентом П. Лучински, в котором он выразил понимание необходимости строительства музея на давно уже предусмотренном для этого месте, рядом

со старым зданием музея по ул. Штефан чел Маре. Понятно, это будет не сегодня-завтра – бедность, в стране нет средств. Но важно понимать, что цивилизованная страна должна иметь хотя бы один художественный музей в своей столице. Когда-то, при советской власти, в Кишинев дважды приезжала японский коллекционер мадам Накамура. Она была в восторге от музейной коллекции, уровня произведений. Наш долг не только сохранить эту коллекцию, но и как можно быстрее показать людям. Поколение детей выросло, не видя этих работ. Не знаю, может ли красота спасти мир, но убежден, что красота делает нашу жизнь более гармоничной, духовной.

– **Красота искусства и... природы...**

– Меня страшит то, что станет с молдавской природой через несколько десятилетий. Я вижу, как со временем исчезают красивые места. Как-то я писал этюды в Кэлэрашском районе, где даже название села говорит само за себя – Фрумоаса. Я заметил для себя мотив недалеко от Речулы, думал через год написать его. Но когда вернулся, там и следа не осталось от былой красоты, все перепахали...

– **Безумная эксплуатация природы ведет к тому, что скоро прекрасные уголки природы останутся лишь на полотнах пейзажистов.**

– Пока все не уничтожено, хочу побольше успеть написать. Хочется делать пейзажи, которые раскрывали бы красоту Молдовы. Я, кстати, очень благодарен страховой компании „ASITO”, которая в этом году выбрала мои произведения для иллюстрации времен года в хорошо изданном календаре.

У меня много замыслов, есть интересные мотивы природы, которые надеюсь написать. Может, это прозвучит нескромно, но признаюсь, что в последнее время мне приходит в голову больше мыслей, чем в молодости. Может быть, я тогда был слишком занят административной работой. Я ведь был одним из первых художников, получивших после войны высшее художественное образование. Знал молдавский, русский и считал своим долгом отдавать силы не только творчеству, но и педагогической, общественной, организационной работе. Если бы я эти годы занимался живописью, думаю, успел бы больше сделать и полнее реализовать свой потенциал. Мало сделал произведений, которыми доволен. Я даже раньше не подписывал свои работы.

– **На открытии выставки Вы сказали, что Вы самый суровый критик своих работ.**

– Да. Хотя взгляд со стороны тоже помогает. Иногда меня вовремя останавливают, и в работах сохраняется свежесть, непосредственность восприятия. Есть работы, которые буквально „спеты“.

– **В чем Вы видите задачу художника?**

– Когда-то я писал одну из картин в районе села Леонтьева. Остановился на краю села, недалеко от берега Днестра. Дело было под осень. Вышел на рассвете к берегу. Вижу: туман стелется, как море разливается, обтекает вокруг небольшого леса. Днестра туман не касается, боится воды. Красота неопишуемая, фейерверк цветов, великолепие, способное свести с ума. Я не знал, что делать – то ли бежать за красками, то ли смотреть внимательно и запоминать. Я все же принес краски, написал этюд. Потом, в течение 2 месяцев, я написал еще 50 этюдов, которые легли в основу картины „Утро на Днестре“. Каждый раз природа была неповторимо прекрасной. Миллионы лет ни один закат, ни один рассвет не повторяются. Художник может лишь наблюдать, накапливать впечатления, обогащать свое видение, мышление, пытаться постичь красоту мира и гений его создателя. Задача художника – не копировать природу, а передавать свое восхищение ее красотой и гармонией.

Ирина ГРАБОВАН,
Независимая Молдова, 1997, 25 апр.

Moldova e unica țară din Europa care nu are un veritabil Muzeu Național de Arte Plastice

În „Lucașfărușul” de la 6 octombrie 2000, a fost abordată problema Muzeului Național de Arte Plastice care, din cauza indifferenței Ministerului Culturii, se ruinează sub ochii noștri. Atunci vă invităm să luați atitudine și să propuneți soluții pentru redresarea situației. Din păcate, conducerea Uniunii Artiștilor Plastici, ca și responsabilii de la Ministerul Culturii, întârzie să-și facă publice opiniile. Dar problema a fost anunțată și „Lucașfărușul” își continuă investigația, chiar dacă diriguitorii din domeniu preferă tăcerea. Azi oferim spațiu dlui Mihai Petric, Artist al Poporului, laureat al Premiului de Stat al Republicii, cavalier al Ordinului Republicii. Acum 20 de ani Mihai Petric se afla în fruntea Muzeului Național de Arte Plastice. Opinia Domniei sale este, prin urmare, una din interior. Așteptăm să se pronunțe pe marginea chestiunii date și alți oameni de cultură.

Zic „din Europa”, dar nu mă îndoiesc de faptul că asemenea țări nu sunt nici pe alte continente. Căci cele câteva clădiri avariate, construite cândva în alte scopuri și în care sunt depozitate peste 30.000 de opere de artă, nici pe departe nu corespund condițiilor necesare nu numai pentru organizarea expozițiilor permanente și periodice, dar nici pentru păstrarea acestui patrimoniu în starea cuvenită. Sute de opere au suferit deja deteriorări greu de restaurat. Un muzeu adevărat se construiește conform unor anumite legi, specifice destinației lui. Lipsa unui asemenea Centru e cu atât mai regretabilă, cu cât fondurile muzeului dispun de numeroase opere de mare valoare, aparținând penelului unor măștri cu renume mondial. Multe din ele ne-au parvenit de la Ermitaj (Sankt Petersburg), Galeria Tretyakov (Moscova), altele au fost achiziționate pe parcursul a zeci de ani de la galerii și din colecții personale. Muzeul dispune de diverse creații de artă vest-europeană, rusă, japoneză și, desigur, națională de toate genurile. E regretabil faptul că toate aceste comori spirituale nu sunt accesibile poporului zeci de ani la rând și această situație cu adevărat tragică are toată perspectiva să dureze încă mulți, mulți ani. E greu de crezut, dar vreo 30 de ani în urmă, pe când lucram ca director al Muzeului Național de Arte Plastice, această problemă a fost înțeleasă de conducerea republicii și Guvernul a decis să aloce suma necesară pentru traducerea în viață a

unui minunat proiect de muzeu. Simt de datoria mea să amintesc cu toată recunoștința rolul pozitiv pe care l-a jucat atunci dl G. Eremai, atât în achiziționarea de către muzeu a sute de opere de artă, cât și în promovarea planului de construcție. Și dacă această minunată ocazie a fost ratată, vina o poartă un mic grup de colaboratori încrezuți, care n-au înțeles necesitatea unei mici jertfe și, în mod laș, pe ascuns, au depus toate eforturile pentru a zădărnici planurile.

La Sankt Petersburg lumea vizitează Ermitajul, la noi – beciurile de la Cricova.

Au trecut peste 20 de ani de când am plecat de la muzeu, dar problema aceasta continuă să mă frământă. Frământă ea și pe mulți dintre colegii mei, pe mulți arhitecți, scriitori și alți oameni de cultură. Și faptul că în acest răstimp a mai apărut un proiect al Muzeului vorbește elocvent despre stringenta necesitate de rezolvare a problemei în cauză. În ultimii ani nu o dată am discutat pe această temă cu președintele Republicii și am rămas atunci cu opinia că dumnealui ar înțelege importanța problemei. Am vorbit și cu primarul capitalei, dl Serafim Urechean, care, ascultându-mă atent, mi-a spus următoarele: „Dacă muzeul ar aparține orașului și nu Ministerului Culturii, de mult era să fie construit...”, iar după o mică pauză a adăugat: „... și, totuși, muzeul va fi construit...” Știu că nu va fi ușor de rezolvat această problemă în timpuri grele ca cele de azi, dar tare aș vrea să fiu optimist. Edificiul unui adevărat muzeu de arte plastice în centrul orașului ar fi, dacă nu prima, fără îndoială cea mai prestigioasă carte de vizită a frumoasei capitale, după cum Louvre-ul înnobilează Parisul, Ermitajul – Sankt Petersburgul etc. Noi, astăzi, ne mândrim doar cu beciurile de la Cricova. N-am nimic împotrivă. Să ființeze! Dar ele nu pot concura cu un centru muzeistic. Din simplul motiv că nu pot da vizitatorului ceea ce-s în stare să dea adevăratele capodopere, care la Chișinău de zeci de ani zac ascunse de ochii lumii.

Efectul curativ al artei plastice.

Acum câțiva ani am citit într-un săptămânal un articol extraordinar, intitulat „Arteterapia de la Aristotel, Plutarh și Pitagora până în zilele noastre”. (Efectul magic al culorilor). Autorul menționa că ideea utilizării artei plastice în scopuri terapeutice datează din antichitate. Aristotel, Plutarh, Pitagora recomandau pacienților care sufereau de diferite boli să contemple opere de artă. Același lucru îl făceau și medicii din China antică, tratând bolnavii cu ajutorul picturii peisagistice (fie că o admirau, fie că o creau), fără a recurge la medicamente. Cu timpul, această virtute a artei a fost, din păcate,

neglijată. Și doar în ultimele decenii într-un șir de țări și, în primul rând, în Japonia, SUA, Rusia, s-a reluat ideea utilizării largi a terapiei prin arte vizuale, mai ales în tratamentul bolilor nervoase. Se știe ce efect binefăcător are asupra oamenilor și frecventarea unei frumoase biserici, care conține sinteza tuturor artelor: arhitectură, sculptură, pictură de toate genurile, muzică, retorică. Îmi aduc aminte cu plăcere de timpurile când clădirile muzeului de pe Ștefan cel Mare erau încă în stare bună și o parte din colecțiile lui era accesibilă vizitatorilor. Sute de oameni veneau zilnic să admire aceste perle ale artei universale, simțind cu toate fibrele sufletului efectul magic al culorilor. Cel mai mult mă impresionau excursiile elevilor din școli, care ascultau vrăjiți explicațiile ghizilor și savurau cu neașă frumusețea operelor.

Chișinăul fără un muzeu în centru nu seamănă a capitală.

Lipsa unui adevărat muzeu de arte plastice e o mare rușine pentru țara noastră. Și dacă cel mai bun loc pentru construirea lui, care zeci de ani a fost păstrat în acest scop, a fost, după câte îmi dau seama ireversibil cedat în favoarea unui hotel (oare chiar nu s-a găsit alt loc pentru acest hotel?!), e necesar să se găsească urgent o alternativă cât de cât prielnică pentru rezolvarea acestei probleme. Soluția pe care o propun unii – de a lărgi spațiul așa-zisului muzeu de pe str. 31 August e pur și simplu o absurditate, întrucât aceste clădiri nu corespund deloc menirii. Ele ar putea fi folosite cu succes în alte scopuri, numai nu în calitate de muzeu de arte plastice. Unica variantă posibilă e construirea unui muzeu nou vizavi de cel vechi în spațiul liber din vecinătatea clădirii Ministerului Agriculturii (str. Serghei Lazo, colț cu bd. Ștefan cel Mare). În acest caz Primăria ar putea să beneficieze de cele două clădiri de pe str. 31 August, bineînțeles, după o reparație adecvată. Sunt realist și înțeleg cât e de greu să construiești azi un muzeu modern. Dar mai știu că o capitală fără un asemenea muzeu, în centrul ei, nu prea seamănă a capitală. Pentru început ar fi un semn de bun augur și instalarea, la locul indicat, a primei pietre de fundație, ceea ce ar garanta că acel teren nu va avea destinul celui alt, unde azi se înalță hotelul, și acest fapt ar da o rază de speranță tuturor oamenilor de creație, de cultură și de bună-credință. Lucru, de altfel, cât se poate de simplu și de realizabil. Rămâne doar să fie și bunăvoință.

Mihail PETRIC,
Lucașfărul, 2000, 3 noiemb.

Miracolul Mihail Petric

Mihail Petric este bătrânul și bunul prieten al *Literaturii și arta*. Când spun „bătrânul”, îmi amintesc fără să vreau de „Bătrânul și marea”. Nepotolitele valuri ale mării lui Hemingway reprezintă o paralelă directă cu pânza maestrului Petric „Bătrânul Nistru”. Aflându-te în fața acestei pânze, poți citi de pe ea un nou roman care ar putea să însemne o nouă perlă a culturii noastre. Schițe și studii din acest peisaj sunt expuse oriunde: în diferite case de cultură, organizații, spitale, școli etc. și farmecul lor constă în capacitatea lor de a te înviora de la prima cunoștință cu talentul autorului lor.

Pare-mi-se că nu s-a desfășurat încă în țară vreo expoziție la care să nu vină și Mihail Petric împreună cu soția sa – omul care i-a fost alături toată viața. Îmi amintesc că odată n-a fost la un vernisaj. I-am observat imediat lipsa și parcă un ciob de sticlă mi-a tăiat inima, însăși expoziția părea mai plicticoasă fără maestrul Petric. L-am telefonat în aceeași seară acasă și el mi-a spus că fusese la niște proceduri și regretă foarte mult că n-a avut posibilitatea să vină la vernisaj.

Mihail Petric e plin de viață, de culorile pe care le lasă zilnic în pânzele sale, maestrul făcând parte dintr-o generație de aur a artei plastice autohtone, alături de Valentina Rusu-Ciobanu, Glebus Sainciuc, Eleonora Romanescu, Sergiu Cuciu, Elena Bontea, Elena Rotaru, Silvia Vrînceanu, Vasile Nașcu, Emil Childescu și alte nume mari.

De multe ori mă gândesc că ar fi minunat dacă aș putea să-i opresc clipa acestui om, astfel ca să rămână veșnic tânăr, numai că anii sunt prea duri, sau poate prea buni, cu noi, grăbindu-se să ne ducă în veșnicie, în lumea visului care dăinuie pe malul Nistrului în pictura lui Mihail Petric atât de frumos și tânăr, încât șirul anilor vieții e o banalitate alături de acest vis real al eternității.

I-aș scrie o scrisoare din anii tinereții mele și aș descrie clipele pe care le trăiesc acum ca pe mersul rapid al unui tren de plecat prea repede din gară; l-aș ruga să încerce să stârpească egoismul și zgârcenia multor grandomani care ne distrug fără vreun regret arta și ne calcă în suflet, căci azi devin artiști niște oameni fără carte și

talent, fără un pic de respect față de generația a treia; lăcomia acestor oameni îi face peste noapte geniali. La ce a ajuns arta noastră, maestre? La un bișnițar care agonisește bani, magazine și ateliere din fondurile Uniunii Artiștilor Plastici, iar concomitent, artiștii bătrâni caută fărâməturi de pâine prin lăzile cu gunoi. Ferice de cei care au plecat dintre noi: Igor Vieru, Mihai Grecu, Andrei Sârbu, Aurel David, Anatol Grigoraș, Valeriu Pușcaș, Vasile Toma, Boris Colomeeș, Petru și Andrei Țurcanu și alții care în condițiile de azi ar fi putut să devină niște victime neprihănite ale unor grupuri de personaje interesate să se îmbogățească pe spatele Uniunii noastre. Cu câțiva ani în urmă, clădirea Fondului de Arte Plastice urma să fie vândută cu 40 de mii dolari unui oarecare Iațco, căruia i s-a terminat viața prin afaceri, undeva în suburbiile Moscovei găsindu-și liniștea pe veci. Iar la atelierul UAP-ului demult nu mai este apă, căldură și lumină. Totul e cufundat în întuneric.

La ultima adunare generală a UAP, Mihail Petric a vorbit despre situația în care se află Muzeul de Arte Plastice care iată-iață poate să dispară, transformându-se în ruine.

Maestrul a menționat că în nici o țară n-ar fi posibil așa ceva, el amintindu-și de anii când era director și îngrijitor de tablouri la respectivul muzeu. Acum nimeni nu se mai interesează de arhiva muzeului, fiindcă se vede că ea nu reprezintă o sursă sigură de venit. UAP n-a ajutat nimic.

Mai mult, maestrul Petric are grijă de fiecare dintre colegii săi, bucurându-se de succesele creative ale acestora și suferind pentru eșecurile lor. Iar vârsta sa, deja înaintată, nu-l împiedică deloc să muncească zilnic. Fiind octogenar, vine în fiecă zi la atelier, cu excepția sezonului rece, când aici e frig și lucrează acasă.

Când vorbește despre colegii săi, se străduie să le prezinte toate calitățile. De exemplu, odată l-am auzit vorbindu-i cuiva despre Eleonora Romanescu: „Aceasta este o pictoriță cu o bună școală la Moscova. Ea a lucrat mulți ani la restaurarea tablourilor vechilor maștri ai icoanelor. Ei îi aparțin și unele descoperiri în pictura lui Peskariov. Are multă răbdare, dragoste față de culori, e optimistă și plină de har creator și aceste calități au contribuit decisiv la restaurarea multor lucrări vechi”.

De cele mai multe ori îl întâlnesc pe Mihail Petric la Primărie, la Casa Presei ori la Galeria Brâncuși. Iar dacă căile ni se unesc în preajma clădirii fostului muzeu de arte plastice, apare mereu aceeași întrebare: „un muzeu pentru țară sau ruine și scrum?” De multe ori vine cu aceeași problemă la redacția noastră. Îmi amintesc de vizita lui atunci când s-au împlinit 115 ani de la fondarea Colegiului „A. Plămădeală”. A intrat la redactor, la poetul Nicolae Dabija, și insista să găsească un răspuns la întrebarea care-l preocupa. Vroia să primească un răspuns de la guvern, prin care să afle atitudinea executivului față de viitorul muzeului de arte plastice.

Discutând odată cu maestrul despre anii săi de școală, el mi-a spus că a învățat pictura la Școala Normală din Iași. „Îmi amintesc, spune Mihail Petric, cum a venit la noi, la școală, Mihail Sadoveanu și ne-a citit din opera sa niște secvențe despre localitățile din regiunea Cahul, despre Mănăstirea Răciula. M-am bucurat enorm când l-am văzut pe Sadoveanu și el vorbea despre locurile mele de baștină. La Iași, era o școală bună, puternică și o mare disciplină. Anume aici s-a și născut în mine instinctul de a deveni artist plastic”.

Maestrul își aduce aminte cu plăcere și despre vizita la școala din Iași a lui Nicolae Iorga care, întorcându-se de la Ploiești, unde avea o gospodărie mare, a hotărât să treacă pe la școala de arte plastice, fiindcă era de Florii, adică de Intrarea lui Hristos în Ierusalim. Distinsul istoric le-a împărțit cărți, vopsele, tocure, caiete. Mihail Petric a primit de la Iorga un set de cărți.

De fiecare dată când vorbește despre regretații săi colegi, maestrul își amintește de Lazăr Dubinovschi, un sculptor din părțile Bălților, șmecher, talentat și discret. Sculptura acestuia, care înfrumusețează străzile orașului și care e mai mult clasică va rămâne, în opinia lui Petric, veșnică și nimeni nu-i va putea crea o concurență reală.

Vedem că Mihail Petric își amintește de fiecare cu nostalgie. Recent, mi-a povestit despre V. Baranovici, o rară pictoriță care a trăit mai mult de 90 de ani și a decedat acum câteva luni. Despre moartea ei au aflat deja târziu colegii ei, inclusiv cei de la UAP. Mi-a vorbit și despre ceramista A. Picunova, care de asemenea a plecat dintre noi, cât și despre Anatol Grigoraș, un pictor care s-a stins din viață la sfârșitul lui noiembrie 2002, la 82 de ani. Acesta a trecut prin

multe încercări, fiind nevoit să depășească mai multe obstacole, din care cauză a activat mai mult în anonim.

Primarul capitalei, dl Serafim Urechean, mi-a spus că asemenea oameni ca maestrul Mihail Petric sunt o raritate în societatea noastră. Totodată, gospodarul Chișinăului a menționat că de ar fi aparținut primăriei clădirea fostului muzeu de arte plastice, de mult ar fi fost restaurată, ea însă se află sub egida Ministerului Culturii. Iar după o pauză semnificativă, a zis cu fermitate: „Și totuși, muzeul va fi reconstruit”.

Soarta acestei clădiri cu cea mai frumoasă arhitectură din oraș îl preocupă pe maestru în mod deosebit. În secolul trecut, plasticianul care a pictat „Dimineața pe Nistru” a lucrat la acest muzeu cca 20 de ani. De mai mult de zece ani, clădirea muzeului a fost dată uitării. De atunci, Mihail Petric se adresează în toate instanțele, însă fără vreun răspuns.

Și astăzi, la cei 80 de ani, maestrul Mihail Petric este un miracol viu, un cutremurător suflet desperat nu pentru sine, ci pentru cultura noastră, izgonit și neascultat de lume, dar atât de aproape de noi, de publicul însetat de frumos și de artă veritabilă.

Leonid POPESCU,
Literatura și arta, 2003, 6 mart.

Poet al armoniilor

Personalitatea unui artist se revelează, după cum se știe, în raport cu ceea ce el, artistul, creează.

Opera, și însăși personalitatea celui la care intenționez să mă refer îmi par atât de complexe, atrăgătoare și semnificative, încât, pare-mi-se, la acest subiect s-ar putea scrie o carte și nu doar câteva rânduri.

Este început de primăvară. Este anotimpul când a văzut lumina zilei domnul Mihail Petric, cel care avea să devină un talentat pictor și un inspirat poet al naturii, al tuturor anotimpurilor, al Omului, al frumuseții și armoniei.

Cu siguranță, numele pictorului Mihail Petric este bine cunoscut în republică. Cred că opera acestui artist plastic se înscrie printre realizările cele mai remarcabile ale artei noastre naționale.

Ceea ce însă poate nu toți știu, este faptul că domnul Mihail Petric anul acesta întâmpină cea de-a 80-a primăvară.

Credem, e un frumos prilej pentru a arunca o privire în retrospectiva anilor prin care a trecut, a muncit și s-a afirmat cel care astăzi este considerat o personalitate notorie în viața noastră cultural-artistică. Vom nota de la bun început că domnul Mihail Petric face parte din categoria acelor făuritori care au pus pe Altarul Sublimului întreaga sa viață de om și de artist, este cel care a trudit mult și cu o totală dăruire de sine la edificarea Catedralei spiritului și a spiritualității. Arta poate fi un mesager ideal al concordiei și armoniei, un adevăr incontestabil de care ne convinge întreaga creație a pictorului Mihail Petric, operă impregnată de adevăr și umanism.

Numele acestui pictor pentru mulți se asociază cu noțiunea de perfecțiune desăvârșită. Tot ceea ce dumnealui creează pare foarte bine chibzuit, calculat. Are la bază studii serioase: Școala Normală din Iași, Școala de Arte Plastice „I. Repin” din Chișinău și Institutul de Arte din Kiev. Și-a elaborat un stil, o manieră a sa incomparabilă, rămânând fidel anumitor tradiții, idealuri și concepții estetice. Nu face, și n-a făcut nicicând, concesii unor curente envogue, nu se aruncă

dintr-o extremă în alta, rămâne coerent și consecvent în evoluția sa artistică, de altfel ca și în viața familială sau publică (dumnealui a exercitat pe parcursul anilor diferite funcții responsabile). Opera pictorului Mihail Petric se prezintă pe verticala timpului ca un mozaic divers, policromatic și în același timp foarte integrat. Excelează cu măiestrie și virtuozitate în toate genurile de pictură: peisaj, portret, compoziție tematică și natură statică.

Privește și astăzi natura ca pe un adevărat miracol. Un apus sau răsărit de soare, un nor pe cer, un voal de ceață, un copac în floare sau înveșmântat într-un strat de promoroacă, toate acestea îl înduioșează, îi umple privirea și sufletul de lumină și fericire. Își cristalizează apoi impresiile în zeci și sute de crochiuri și tablouri în care ea, divina natură, pare a-i fi nu numai sursă de inspirație, dar și izvor de energie benefică. Multe din peisajele pictorului au intrat în colecția de bază a Muzeului de Arte, ele devenind crestomatice. Ar fi de neconceput arta plastică națională fără așa creații de rezistență ca „Dimineața în Moldova”, „Drum spre Codri”, „Podgorii”, „Toamnă aurie”, „Dimineața pe Nistru”, „Nistru la Șerpeni”, „Primăvara”, „Armonie”, „Iarna în codru” și multe altele.

Ca un adevărat psiholog înzestrat cu un fin spirit de observație, dar și cu mult tact și delicatețe, pictorul stăruie nu numai să prezinte aspectul fizic exterior al protagoniștilor săi, ci și să descifreze enigma lăuntrică, chintesența spirituală a fiecărui personaj în parte. Urmărind cu privirea așa creații ca „Portretul medicului G. Bîlinschi”, cel al eroului G. Lachii sau cel al unui savant vom intui dincolo de precizia ireproșabilă a liniilor și formelor o atmosferă de respect, de căldură omenească. Un loc aparte în acest context le revine portretelor celor mai apropiați. Cu un fior deosebit, cu multă dragoste și tandrețe a eternizat pictorul chipul consoartei sale, doamna Parascovia Petric, și ale fiicelor Lenuța și Natașa, cele mai timpurii datând încă din vârsta lor fragedă. Dincolo de substraturile de culoare și de jocul subtil de lumină care dă viață și expresivitate deosebită acestor personaje dragi, vom mai intui și ambianța, atmosfera de confort în familie.

Tabloul tematic și natura statică sunt alte două compartimente în

care acest decan al picturii naționale excelează cu multă dragoste și pasiune. Prin precizia și măiestria tratării chipurilor din multe imagini se simte tendința de evocare a unor fapte reale, concrete din realitate, prin aceasta operele căpătând și valoare de document al timpului respectiv. Însăși denumirile tablourilor sunt, credem, destul de concludente în acest context: „Parașutiștii”, „Schimb de experiență”, „Tractoriștii în văpaia focului” etc.

Domnul Mihail Petric este cunoscut nu numai ca pictor de excepție, dar și ca un organizator și funcționar public cu un simț acut al responsabilității, un conducător pe cât de exigent, pe atât de binevoitor, un înțelept îndrumător.

Aș remarca în încheiere faptul că și acum, la această răscruce de secole și de milenii, etapă marcată de atâtea confuzii, dispute, invidii și discordanțe octogenarul Mihail Petric a rămas același: om de o rară omenie.

Cu respect și înaltă considerație,

Leonora SÂDNIC,
Moldova suverană, 2003, 12 mart.

„Nicolae Iorga m-a premiat, am lucrat în via lui Sadoveanu...”

Născut la 7 martie 1923, artistul plastic Mihail Petric continuă să picteze la peisajele și portretele sale. Deși a atins culmile recunoașterii, a rămas un om simplu și modest. Consideră drept o cauză a vieții sale edificarea la Chișinău a unui Muzeu de Artă după toate regulile (de fapt, i-a fost director timp de douăzeci de ani). „Vreau să trăiesc până voi vedea un muzeu adevărat”, spune artistul. Suportă cu stoicism pierderea soției iubite, pe care i-a răpit-o în această iarnă un accident stupid. Acum este ocrotit de îngerul său păzitor, după cum îi zice maestrul ficei sale Lenuța. Acest articol este un omagiu pictorului Mihail Petric.

– Vă rugăm să vă amintiți de părinții dvs și de satul în care v-ați născut.

– E satul Meleșeni, situat în Codrii Călărașiului. Tata avea câteva clase la ruși, la început avusese numai un hectar de pământ, dar pentru că era un om înțelept și un meșter priceput, și-a mai cumpărat încă două. De pe aceste trei hectare scotea mai multă roadă decât alții de pe patru sau cinci. Lângă pădure, pământul era foarte bun și mănos. Tata punea foarte devreme cartofi, după aceea harbuji. Cartofii erau foarte scumpi, gândacul de Colorado nu exista pe atunci. Tata făcea singur și butoaie, căruțe, jucării pentru noi, copiii. Bunicul fusese iconar. Am fost trei copii – eu, cel mai mare, fratele meu Pavel, care a fost președinte de syndicate, secretar CC pe ideologie, ambasador, și o soră.

– V-a promovat în vreun fel fratele?

– N-aveam nevoie de susținerea lui, pentru că eram apreciat și până la el și fără el.

– La Școala Normală de la Iași plăteți taxa de studii?

– În 1935, am intrat acolo având rezultatul al 28-lea (cu dreptul la bursă și taxă mai mică), pentru ca, la sfârșitul primului an, să ajung al doilea. Din anul patru, am început să fiu primul și mă întorceam acasă cu medalie. Școala se situa la capătul Copoului, unde locuia și scriitorul Mihail Sadoveanu. Acolo, noi, cei 2500 de elevi, aveam viile, livezile, pădurea, stadionul, biserica, spitalul, școala de aplicație etc. – toate ale noastre. Era minunat. De fiecare dată înainte

de a începe noi lucrul, profesorul de agricultură ne spunea cum și de ce se face, pentru că învățătorul era pe vremea aceea al doilea intelectual în sat, după preot, și trebuia să știe toate celea. Era dator să facă, un cor pe patru voci, să învețe copiii a desena. Fiecare dintre elevi aveam vioară, cântam în cor, dacă aveai glas bun, mai cântai și în strună, și solo chiar pe scena Teatrului Național când avea concert Școala Normală.

– **Ați făcut pictură din primii ani?**

– Profesorul meu de desen, Petre Hârtopeanu, mi-a zis că timp de un an mă face pictor. În '44, în lagărul de triere în care am fost închis de sovietici la întoarcerea din România (unde fusese evacuată Școala Normală „Mihai Viteazul” din Chișinău în care mi-am continuat studiile între '41-44), am dovedit că pot face ceva ca pictor.

– **Povestiți-ne cum ați primit din mâinile lui Nicolae Iorga distincția.**

– A fost prin '38, pe scena Teatrului Național din Iași. Nicolae Iorga acorda mențiuni elevilor cu succese deosebite la istorie, dar eu eram bun la toate obiectele, ieșisem al doilea pe România. Mi-a înmănat premiul, m-a felicitat, i-am mulțumit și atât. Pe Sadoveanu l-am cunoscut mai bine, îl ajutam la lucrul în vie, la cules, avea o vie mare cu multe soiuri europene. Ieșea câteodată și mai stătea cu noi de vorbă.

– **Purta pălăria aceea, cum apare în multe fotografii ale epocii?**

– Nu țin minte. Era un bărbat foarte frumos, înalt și îl interesa totul – întreba de unde provine fiecare, știa că Basarabia e o provincie foarte frumoasă, după aceea am aflat că fusese aici.

– **Vă plătea pentru ajutor?**

– Nu, era pentru noi mai mult o joacă. Eu câștigam în școală, făceam naturi statice în biroul profesorului, unde aveam acces. Naturile statice și peisajele mele erau expuse în cancelarie, în cabinetul directorului. Colegii mei făceau loterie, câștigătorul alegându-se cu o pictură. La Școala Normală de la Chișinău, făceam mai multe portrete. Și părintelui Cristea, autorului melodiei la „Limba noastră” de Mateevici, i-am făcut un portret. Viitoarea mea soție, Parascovia, elevă eminentă la Școala Eparhială, a văzut acasă la Cristea portretul executat de mine, a întrebat cine este autorul și de atunci a visat să mă cunoască. Ne-am cunoscut și ne întâlneam o dată pe săptămână, pentru că eram foarte ocupat la Școala de Arte „Repin”, unde am intrat în '46, după ce m-am întors din lagăr. Rostislav Ocușco m-a recomandat la „Repin”. Îl iubeam, parcă eram un fiu de-al lui, îl

ajutam la comenzile ce le avea, am pictat împreună 40 de icoane. Văzându-mi lucrările făcute în lagăr, examinatorii m-au înscris în anul III. Așa că am terminat „Repin”, cu eminentă, în doi ani. Aici am avut iarăși noroc de un profesor foarte bun, Ivan Hazov. Ministerul Culturii m-a trimis la Institutul de Artă din Kiev. Și acolo am avut noroc de profesori buni cum ar fi pictorița Tatiana Iablonskaia.

– **Parcă mi-ați spus că ați făcut două academii?**

– Păi, lagărul mi-a fost cea de-a doua academie, de portrete!

– **De fapt, la Donbas, v-a scăpat de mină faptul că știți a picta...**

– **V-au spus vreodată pentru ce v-au arestat?**

– Nici până acum nu știu, acolo unde lucram eu, mai erau doi pictori; totuși portretele mele erau solicitate mai mult. Mi-am cusut diploma de absolvire a Școlii Normale în haină, mi-a sustras-o un coleg, l-am luat de gât și mi-a spus că a dat-o „nacialnicilor”. M-am dus la șefi și am recuperat-o.

– **Domnule Petric, cu cine dintre colegii dvs pictori ați fost mai prieten?**

– Cel mai mult, cu Igor Vieru. Am studiat împreună la „Repin”. Până la moartea lui am fost prieteni. La cămin, paturile ne erau alături, mergeam împreună la studii, mâncam împreună – el aducea nuci de acasă, iar eu câștigasem oleacă de făină pentru că făcusem niște lozinci. Erau vreo două-trei kilograme de făină de porumb.

– **Era în '46?**

– Da, și era o foamete cumplită. Nouă ne aducea de undeva niște terci și ne dădea câte o lingură direct în mână. Dar din făina asta Vieru și cu mine făceam ceva care se chema mămligă. L-am apreciat întotdeauna, era și un om deosebit! M-a invitat la el la Cernoleuca, am mers cu mașina mea, am făcut la Nistru studii, după care am făcut tabloul „Seara pe Nistru”. De fapt, la Nistru pictasem pentru prima dată în '54.

– **Tinerii îi învinuesc pe cei din generația mai în vârstă de academism. Cum le răspundeți?**

– Ce înseamnă academism? E arta realistă, care a început încă din peșteri, are un conținut. După cum spunea Eminescu, „e ușor a scrie versuri când nimic nu ai a spune”. Dar când ai niște idei și niște sentimente, cât de greu e să găsești cuvântul ce exprimă adevărul! Mulți fac tablouri fără conținut, dar noi, pictorii facem artă nu numai pentru noi, ci și pentru privitori, să le fie lor accesibilă. Realismul o să fie mii de ani, altceva e că se schimbă totdeauna, fiecare artist,

dacă e sincer, face arta lui, care nu seamănă cu a altuia. Acum patru-cinci ani, un galerist din America mi-a spus că americanii s-au săturat de arta abstractă și caută acum lucrări realiste și anume „realism socialist”. De ce „socialist”, zic? „Realismul socialist” poate fi o parte a realismului, dar realismul este și o să fie. Galeristul a cumpărat de la mine două lucrări și mi-a propus să merg în America să pictez, îmi dădea atelier, mașină, traducător ș.a.m.d. N-am acceptat. După aceea, un alt galerist din Italia, care cumpără lucrări realiste de peste tot, mi-a luat cele mai multe tablouri. A făcut din ele o expoziție la Mantua, am avut și presă acolo, se zice că lucrările mele au fost apreciate și de președintele Italiei, și de Papa de la Roma. Un alt galerist din Japonia mi-a cumpărat 12 lucrări. Deseori președintele Lucinschi, când se ducea undeva, dăruia un peisaj de-al meu. El venea, privea tot ce aveam și-și alegea ceva, venea și la vernisajele mele.

– **Când ați revăzut Iașiul adolescenței dvs?**

– În 1994, după 50 de ani. Am participat la expoziția a 17 pictori basarabeni. Gazdele, aflând că am terminat Școala Normală, l-au așezat lângă mine pe profesorul de desen de la Școala Normală. I-am povestit cu atâta dragoste despre acei ani, ca despre cei mai fericiți din viața mea, încât seara târziu profesorul m-a dus cu mașina la școala mea. Am intrat acolo și am avut emoții extraordinare. A doua zi, am mers în sala de clasă în care am învățat, și elevii, emoționați și ei, mi-au cântat „Mulți ani trăiască!”.

– **Vă spunem și noi la mulți ani!**

Rodica MAHU,

Jurnal de Chișinău, 2005, 4 mart.

Жизнь и природа – источник вдохновения

В мастерскую к народному художнику, лауреату Государственной премии, кавалеру Ордена Республики Михаю Петрику я пришла накануне праздника. Хотелось встретиться с маэстро, увидеть над чем он работает, какие чувства и мысли являются источником его вдохновения. В центре мастерской я увидела картину „Утро на Днестре”, созданную более 40 лет назад, вариант которой художник пишет сегодня по заказу одного медицинского учреждения. Эта картина, поэтично воспевающая родную землю, единую, неразделенную на правый и левый берега, стала визитной карточкой молдавского изобразительного искусства. Она находится в постоянной экспозиции Национального художественного музея и притягивает всех посетителей своей чарующей поэтичностью.

Я рассматриваю картину вместе с художником, и он рассказывает мне, что она - его любимое детище. Эту величественную панораму с рекой, по берегу которой пастух гонит стадо, это восходящее солнце и дымную голубизну дали он увидел в 1954 году у села Леонтьево района Штефан-Водэ. Это была такая красота, такое чудо! Таких эмоций он не испытывал никогда в жизни. Для картины (писал он ее три месяца) он сделал около 50 этюдов. В них он фиксировал разные состояния природы: облачное утро и восход солнца, десятки, сотни нюансов освещения, игры света. Природа в этих этюдах и в самой картине предстает удивительно живой, трепетной, свежей, согретой ласковым солнцем, умытой дождем. Она живет своей удивительной жизнью. „Очень люблю правду жизни. Источником вдохновения для меня всегда были жизнь и природа”, - говорил маэстро.

И еще над одной картиной „Перед грозой. Воспоминание детства” работает сегодня Михай Петрик. На ней изображены крестьяне, собирающие в стога сено под порывами сильного ветра и начинающейся грозы. Она очень экспрессивна, с контрастами цвета и света, пластически выверенным мотивом,

музыкальностью, точностью построения воздушной и линейной перспективы.

-Никогда не писал лишь бы что-нибудь написать, а только то, что задело душу, когда чувствовал эмоции от соприкосновения с натурой. Это всегда привлекает зрителей, - делится мыслями художник.

Он бодр, подтянут, полон идей, в мастерскую ходит как на работу - каждый день, не ожидая, когда снизойдет вдохновение. Оно приходит, как только он берет кисть в руки и выдавливает краски на картину. А ведь уже не молод, в марте исполнилось 80. Но молодые могут позавидовать его оптимизму, жажде жизни и творчества. Я думаю, что в этом еще и заслуга его жены Парасковьи, верного друга, интеллигентного, красивого, любящего человека. Вместе они уже более 50 лет. Много портретов посвятил Михай Петрик своей жене, а самый первый, написанный в пору юности, называется „Портрет учительницы”.

Он хранится в фондах Национального художественного музея. В нем художник подчеркнул все самые хорошие качества, которые присущи его жене и которые она сохранила до сегодняшнего дня.

-А чем же занимается Парасковья Степановна, пока вы в мастерской? – спрашиваю я.

-Пошла в бассейн поплавать, а утром целый час делала зарядку.

„Вот бы нам всем этой силы воли, работоспособности и самодисциплины, а еще нежного, трепетного отношения к своим близким”, - думаю я.

Около двадцати лет проработал Михай Петрик директором Национального художественного музея. Справедливости ради нужно сказать, что золотой век Музея относится к периоду его директорства. Он возглавлял замечательный коллектив единомышленников, в котором работали Кир Роднин, Матус Лившиц, Аурел Рошка, Василий Негруцэ, Элеонора Сьдник, Ирина Калашникова, Людмила Тома, Валерий Грошев, Элеонора Романеску. Сколько коллекций средневекового молдавского, западноевропейского, русского искусства было

тогда приобретено и изучено, сколько прекрасных выставок открыто!

-Молдова - единственная в Европе страна, которая не имеет достойного здания Национального художественного музея. В Санкт-Петербурге туристы посещают Эрмитаж, а у нас - криковские подвалы. А в коллекциях нашего музея более 33 тысяч первоклассных произведений мастеров мирового искусства, - с болью в сердце говорит и пишет во все республиканские газеты Михай Петрик.

-Еще Пифагор, Плутарх, Аристотель разрабатывали теорию арттерапии, излечивающей различные болезни магическим эффектом цвета и энергетикой живописи. В Древнем Китае больных лечили с помощью пейзажной живописи, в которой всегда присутствовали подлинная поэзия, очарование уголков природы. В последнее десятилетие в Японии, США, России претворяется в жизнь идея лечения нервных болезней с помощью изобразительного искусства. А кого же мы можем вылечить, подведя к полуразрушенному зданию музея на проспекте Штефана чел Маре? При взгляде на этот, некогда прекрасный памятник архитектуры венского барокко начала XX века можно только вспомнить о былой красоте его залов, экспозиций, тысячах посетителей, которые с душевным волнением входили в этот храм искусства. Я оптимист, поэтому живу верой и надеждой, что после встречи с президентом республики Владимиром Ворониным проблема музейного здания будет решена.

-А сколько картин и этюдов вы написали за более чем полувековую творческую деятельность?

-Не считал, - улыбается маэстро, - но думаю, что около полутора тысяч. Это и пейзажи, и портреты, и натюрморты. Больше всего работ находится в музейных собраниях Молдовы, а также в галереях и частных собраниях в Италии, Израиле, Японии, Болгарии, Швейцарии, Франции, Польши. Да и сам я побывал в творческих командировках и поездках на четырех континентах - от Латинской Америки до Ирака и Монголии.

-Творчество кого из современных художников вы цените более всего?

-Люблю живопись классика румынского искусства Корнелиу Баба.

-А кто из молодых художников вселяет в вас уверенность в том, что искусство живет и торжествует?

-Два или три года назад в библиотеке „Онисифор Гибу” меня поразила выставка акварелей молодой художницы Виктории Никитич, она учится в лицее „Игорь Виеру”, у нее совершенно удивительные натюрморты.

-Где была ваша последняя персональная выставка?

-В Италии, в прошлом году в Мантуанской галерее. Одну мою картину подарили Папе Римскому Иоанну Павлу II.

-Когда же мы увидим вашу персональную выставку в Кишиневе?

-Думаю, скоро. В мастерскую я иду с большим желанием и работаю каждый день. Это и дает мне силы и вдохновение.

**Лариса МИХАЙЛО,
Затейливые узоры жизни, Кишинев, 2009**

TABEL CRONOLOGIC

1923

Născut la 7 martie în satul Meleşeni, raionul Bravicea (astăzi Călărași).

1930-1935

Anii de școală primară din satul natal.

1935-1940

Școala Normală „Vasile Lupu” din Iași, România.

1940-1941

Perioada studiilor la Combinatul Pedagogic din Chișinău, clasa profesorului Rostislav Ocușco.

1941-1944

Școala Normală „Mihai Viteazul” din Chișinău.

1944

Școala Normală „Mihai Viteazul” este evacuată la Arad, România.

1944-1946

Repartizarea într-un lagăr de triere din orașul Makeevka (Ucraina, regiunea Donețk). Mihail Petric a fost lăsat să lucreze în calitate de pictor-decorator al secției № 5 din lagărul № 240.

1946

Revine în Moldova.

1946-1948

Studiile la Școala Republicană de Arte Plastice „I. Repin” din Chișinău (actualul Colegiul Republican de Arte Plastice „A. Plămădeală”), unde este admis fără probe în anul III de studii, clasa profesorului Ivan Hazov.

1948-1955

Institutul de Arte Plastice din Kiev, Ucraina, Facultatea de Arte Plastice. Clasa profesorilor Tatiana Yablonskaya, Vladimir Kostetsky, Ilya Shtilman.

1955-1959

Profesor la Școala Republicană de Arte Plastice „I. Repin” din Chișinău (actualul Colegiul Republican de Arte Plastice „A. Plămădeală”).

1956

Titularizat Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova.

Din **1956** – participă la toate expozițiile de Artă Plastică din Moldova și la cele organizate cu prilejul zilelor culturii moldovenești la Moscova, Tallinn, Riga, Baku, Tașkent, Erevan, Odesa, Lvov, Cernăuți, Minsk.

1959

Realizează tabloul „Drum spre Codri” – una din cele mai valoroase lucrări din biografia de creație a pictorului.

Devine membru al Comitetului de Conducere și secretar responsabil al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova.

Este ales deputat în Sovietul orașenesc Chișinău.

1960

I se decernează Ordinul „Insigna de Onoare”.

Participă în cadrul expoziției de artă plastică moldovenească „Decada literaturii și artei moldovenești” cu lucrarea „Dimineața pe Nistru” (1957), Moscova, Federația Rusă.

1963-1980

Director al Muzeului de Stat de Arte Plastice (actualmente Muzeul Național de Artă al Moldovei).

1963

Participant la al II-lea Congres al Uniunii artiștilor plastici din URSS.

Prima deplasare la tabăra de creație de la Gurzuf, Crimeea.

Creează o serie de picturi: „Vedere spre Ai-Petri”, „Vedere din Gurzuf”, „Toamnă la Gurzuf”, „Stânci lângă căsuța lui Cehov”, „Curte cu ploi”, „Drum spre orașul vechi”, „Ciufut-Kale (Orașul mort)” etc.

1967

Decernarea medaliei „Pentru distincție în muncă”.

Organizează la Budapesta o expoziție de artă plastică moldovenească în cadrul Zilelor culturii ale Republicii Moldova în Ungaria.

1968

A doua deplasare la tabăra de creație de la Gurzuf.

Serie vastă de tablouri „Primăvara în munți”, „Primăvara la Gurzuf”, „Stânci”, „Migdal înflorit”, „Seara la Gurzuf”.

Efectuează o călătorie în Mongolia în vederea organizării la Ulan Bator a unei expoziții de artă plastică moldovenească.

1970

Decorat cu medalia jubiliară „Pentru distincție în muncă”.

1971

A fost ales deputat în Sovietul Suprem al RSSM.

1972

Menționat cu Diploma de onoare a Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM.

1972-1976

Activează în calitate de vicepreședinte al Comitetului de Conducere al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova.

1973

Congresul al IV-lea al Uniunii Artiștilor Plastici din RSSM.

Membru al Comisiei de revizie al Uniunii Artiștilor Plastici din URSS.

1975

În componența unei delegații participă la Zilele culturii sovietice în Republica Irak unde organizează o expoziție de grafică și carte moldovenească.

A treia deplasare la tabăra de creație de la Gurzuf. Pictează tablourile: „Au înflorit migdalii”, „Primăvara la Gurzuf”, „Litoral la Gurzuf”, „Bărci”.

1976

Ordinul „Insigna de Onoare”.

1978

A fost distins cu titlul onorific Maestru Emerit al Artei din RSSM.

1981

Călătorie în America Latină – Mexic, Brazilia și Peru.

1982

Realizează o serie de lucrări la Tabăra Internațională de Creație de la Bojenți (Bulgaria).

Diploma de onoare a Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM.

1983

I se conferă medalia „Veteran al Muncii”.

1984

Laureat al Premiului de Stat al RSSM în domeniul literaturii și artei pentru ciclul de peisaje „Moldova înnoită”.

1986

Album monografic „Mihail Petric”, autor Vlad Zbârnciog.

1989

Artist Plastic al Poporului din RSSM.

1997

Vizitează Franța.

1998

Cavaler al Ordinului Republicii.

2005

Acordarea premiului „Iurie Matei”.

Se stinge din viață la 15 iunie 2005.

2007

La editura „ARC” a apărut monografia „Mihail Petric”, elaborată de criticul de artă, Doctor habilitat în arte vizuale Constantin Ion Ciobanu.

Expoziții personale:

1956 – Prima expoziție personală, Uniunea Artiștilor Plastici, Chișinău, Republica Moldova;

1964 – Casa Ofițerilor (actualmente Casa Armatei), Chișinău, Republica Moldova;

1984 – Muzeul Național de Arte Plastice, Chișinău, Republica Moldova;

1985 – Sadova și Horodiște, r-nul Călărași, Republica Moldova;

1986 – Spitalul Clinic Republican, Chișinău, Republica Moldova;

1988 – Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova;

1993 – Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși”, Chișinău, Republica Moldova;

1993 – „Moldexpo”, Chișinău, Republica Moldova;

1997 – Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși”, Chișinău, Republica Moldova;

2002 – Mantova, Italia;

2006 – Anotimpuri. Mihail Petric (1922-2005), Muzeul Național de Arte Plastice, Chișinău, Republica Moldova.

Expoziții în grup :

Din **1956** – participă la toate expozițiile de arte plastice din Moldova, organizate de Ministerul Culturii și UAP, la expozițiile organizate cu prilejul zilelor culturii Moldovei la Moscova, Tallinn, Riga, Baku, Tașkent, Erevan, Odesa, Lvov, Cernăuți, Minsk.

1967 – Ungaria

1968 – Mongolia

1968 – Canada

1980, 1984, 1987 – Bulgaria

1980 – Siria

1988 – Portugalia

1989 – Islanda

1990 – Spania

1993 – România

1995 – Ungaria

Tabere de creație:

1963, 1968, 1975 - Gurzuf, Irak

1982 – Bojenți, Bulgaria

Lucrări în colecții particulare: Moldova, România, Rusia, Belarus, Bulgaria, Japonia, Israel, SUA, Canada, Grecia, Italia, Belgia, Germania, Polonia, Ungaria, Franța, Turcia, Olanda, Finlanda, China etc.

Capitolul I. OPERA

PICTURĂ

1945

1. *Portretul-schiță al unui miner (A. M. Tolocinii)*

Creion pe hârtie. 100 x 70

Colecție privată

1947

2. *Casă în câmp*

Ulei pe carton. 30 x 45,5

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

3. *Irinuța (Fiica vecinilor)*

Ulei pe carton. 45 x 32

Colecție privată

4. *Natura statică cu flori*

Ulei pe carton. 43 x 31,5

Colecție privată

5. *Portretul mamei*

Ulei pe carton. 38 x 31

Colecție privată

6. *Portretul mamei*

Ulei pe carton. 35 x 37,5

Colecție privată

1948

7. *Fata cu cartea (Studiul unui cap de fată)*

Ulei pe carton. 50 x 35,5

Colecție privată

8. *Natura statică cu gladiole*

Ulei pe carton. 50 x 35,5

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

9. *Portretul unui țăran bătrân*

Ulei pe pânză. 53 x 40

Colecția Vladimir Parnov

1949

10. *Dimineața în câmp. Studiu*

Ulei pe carton. 26 x 34

Colecția Vladimir Parnov

11. *Portret de femeie. Desen academic*

Creion pe hârtie. 55 x 38,5

Colecție privată

12. *Studiu*

Ulei pe carton. 24 x 34

Colecția Vladimir Parnov

13. *Studiu cu râu*

Ulei pe carton. 23,5 x 33,5

Colecția Vladimir Parnov

Sfârșitul anilor '40 - începutul anilor '50

14. *Nud. Desen academic*

Creion pe hârtie. 60 x 40,8

Colecție privată

Începutul anilor '50

15. *Schiță pentru tabloul „Dimineața pe Nistru”*

Creion pe hârtie. 39,5 x 67

Colecție privată

16. *Schiță pentru tabloul „Drum spre Codri”*

Creion pe hârtie. 15 x 29

Colecție privată

1950

17. *Bărci. Studiu*

Ulei pe carton. 25 x 34,6

Colecție privată

18. *Bărci pe Nipru*

Ulei pe carton. 24,5 x 35

Colecție privată

19. *Luntri. Studiu*

Ulei pe carton. 25 x 34,5

Colecție privată

20. *Peisaj cu bărci*

Ulei pe carton. 24 x 53

Colecția Vladimir Parnov

21. *Peisaj din Căpriana*

Ulei pe carton. 25 x 35

Colecție privată

22. *Portret de țăran*

Ulei pe carton. 31 x 23,5

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

23. *Portretul soției pictorului*

Ulei pe pânză. 33 x 23,6

Colecție privată

24. *Portretul unui țăran roșcat*

Ulei pe pânză. 51,5 x 40,5

Colecție privată

25. *Primăvară. Mesteceni*

Ulei pe carton. 18,5 x 28

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

26. *Seara*

Ulei pe carton. 33,5 x 25,8

Colecție privată

27. *Studiu*

Ulei pe carton. 17,5 x 25

Colecția Vladimir Parnov

28. *Studiu*

Ulei pe carton. 14,5 x 23,5

Colecția Vladimir Parnov

29. *Studiu pentru compoziția „Agitatorul”*

Ulei pe carton. 33,5 x 24,5

Colecție privată

30. *Studiu pentru o compoziție*

Ulei pe carton. 33,5 x 24

Colecție privată

31. *Studiu unui cap de țaran*

Ulei pe pânză. 27,5 x 25,5

Colecție privată

32. *Studiul fetițelor*

Ulei pe carton. 33 x 23

Colecție privată

33. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 33 x 23,6

Colecție privată

34. *Zi de martie*

Ulei pe carton. 25 x 35

Colecție privată

1951

35. *Promoroacă*

Ulei pe carton. 50 x 69

Colecție privată

36. *Promoroacă. Studiu*

Ulei pe carton. 25,5 x 34,5

Colecție privată

37. *Studiul pentru unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 25,5 x 34

Colecție privată

38. *Studiul unui cap de fată*

Ulei pe carton. 39,5 x 33

Colecție privată

39. *Studiul unui cap de fată*

Ulei pe carton. 34 x 25,5

Colecție privată

40. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 29,5 x 33

Colecție privată

41. *Zi de vară*

Ulei pe carton. 26 x 34,8

Colecția Vladimir Parnov

1952

42. *Iarnă în împrejurimile Kievului*

Ulei pe carton. 44 x 34,5

Colecție privată

43. *Studiu*

Ulei pe carton. 14 x 24

Colecția Vladimir Parnov

44. *Un colțisor în orașul Kiev*

Ulei pe carton. 33,5 x 25

Colecție privată

1953

45. *Bărci pe malul Niprului*

Ulei pe carton. 34 x 49

Cercul de Stat, Chișinău

46. *După ploaie. Studiu*

Ulei pe carton. 22,5 x 35

Colecție privată

47. *Iarna în împrejurimile Kievului*

Ulei pe carton. 46 x 38

Colecție privată

48. *Iarna în împrejurimile Kievului*

Ulei pe carton. 34 x 50

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

49. *Iarna la Kiev*

Ulei pe carton. 23,5 x 34,5

Colecție privată

50. *Nipru lângă Kiev*

Ulei pe carton. 33 x 48

Colecție privată

51. *Revărsare de apă primăvara*

Ulei pe carton. 32,5 x 45

Colecție privată

52. *Studiu de iarnă*

Ulei pe carton. 47 x 34,5

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

53. *Studiu de iarnă*

Ulei pe pânză. 45 x 36

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

54. *Studiu de iarnă*

Ulei pe pânză. 36,2 x 45

Colecție privată

55. *Studiu de iarnă*

Ulei pe carton. 34 x 49

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

56. *Studiu de seară*

Ulei pe carton. 16 x 22

Colecție privată

57. *Zi posomorâtă*

Ulei pe carton. 25 x 27

Colecție privată

1954

58. *Amează*

Ulei pe carton. 20,3 x 35

Colecție privată

59. *Dimineața pe Nistru*

Ulei pe pânză. 64 x 90

Colecția Vladimir Parnov

60. *Nistrul. Studiu pentru tabloul „Dimineața în Moldova”*

Ulei pe pânză. 50 x 101

Colecție privată

61. *Octombrie. Studiu*

Ulei pe carton. 16 x 22

Colecție privată

62. *Peisaj cu lac*

Ulei pe carton. 31 x 40,5
Colecția Vladimir Parnov

63. *Priveștiștea luncilor Nistrene*

Ulei pe pânză. 22,9 x 43
Colecție privată

64. *Priveștiștea plaunelor Nistrene*

Ulei pe pânză. 23,8 x 40,5
Colecție privată

65. *Promoroacă*

Ulei pe carton. 27 x 36
Colecție privată

66. *Schiță pentru tabloul „Dimineața în Moldova”*

Ulei pe pânză. 46,5 x 71,5
Colecție privată

67. *Seara. Studiu*

Ulei pe carton. 16,8 x 32,5
Colecție privată

68. *Seară*

Ulei pe carton. 17 x 32,5
Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

69. *Sfârșit de zi*

Ulei pe pânză. 16,8 x 32,5
Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

70. *Studiu*

Ulei pe carton. 30,5 x 44
Colecția Vladimir Parnov

71. *Studiu*

Ulei pe carton. 24 x 35
Colecția Vladimir Parnov

72. *Studiu din raionul Ștefan Vodă*

Ulei pe pânză. 26,5 x 43,5
Colecția Vladimir Parnov

73. *Studiu din raionul Ștefan Vodă*

Ulei pe carton. 18 x 28
Colecția Vladimir Parnov

74. *Studiu din raionul Ștefan Vodă (Coline)*

Ulei pe carton. 21,5 x 34,5
Colecția Vladimir Parnov

75. *Studiu pentru tabloul „Dimineața în Moldova”*

Ulei pe pânză. 40,5 x 82,8
Colecție privată

76. *Studiul de iarnă. Kiev*

Ulei pe carton. 25 x 35
Colecție privată

77. *Studiul pentru tabloul „Dimineața în Moldova”*

Ulei pe carton. 21,7 x 36
Colecție privată

78. *Studiul pentru tabloul „Dimineața în Moldova”*

Ulei pe carton. 24 x 35,5
Colecție privată

79. *Studiul pentru tabloul „Dimineața pe Nistru”*

Ulei pe pânză. 40 x 83
Colecție privată

80. *Studiul pentru tabloul „Dimineața pe Nistru”*

Ulei pe carton. 26,3 x 37

Colecție privată

81. *Studiul pentru tabloul „Dimineața pe Nistru”*

Ulei pe carton. 27,3 x 35,4

Colecție privată

82. *Studiul pentru tabloul „Dimineața pe Nistru”*

Ulei pe pânză. 24,5 x 36

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

83. *Studiul pentru tabloul „Dimineața pe Nistru”*

Ulei pe pânză. 22 x 34

Colecție privată

84. *Toamna în Moldova*

Ulei pe pânză. 60 x 100

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

85. *Vară*

Ulei pe pânză. 45,5 x 79,4

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

86. *Zi ploioasă. Studiu*

Ulei pe carton. 21 x 30,5

Colecție privată

1955

87. *Natura statică cu legume*

Ulei pe carton. 26 x 34,5

Colecție privată

88. *Privești spre lacul Valea Morilor. Studiu*

Ulei pe carton. 31,7 x 45

Colecție privată

89. *Studiu pentru peisajul „Lacul Valea Morilor”*

Ulei pe carton. 18,5 x 28

Colecție privată

90. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 44 x 46

Colecție privată

1956

91. *Portretul soției*

Ulei pe carton. 36 x 30

Colecție privată

92. *Portretul țaranului*

Ulei pe pânză. 51,5 x 40,5

Colecție privată

93. *Portretul unui băiețel*

Ulei pe carton. 35 x 26

Colecție privată

94. *Portretul unui savant*

Ulei pe carton. 47,5 x 36

Colecția Vladimir Parnov

95. *Studiu*

Ulei pe carton. 24,4 x 36,4

Colecția Vladimir Parnov

1957

96. *Căluși. Studiu*

Ulei pe carton. 22 x 34

Colecție privată

97. *Dimineața în Moldova*

Ulei pe pânză. 92 x 162

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

98. ***Dimineața pe Nistru***

Ulei pe pânză. 92 x 160

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

99. ***Dimineața pe Nistru. Studiu***

Ulei pe carton. 24,5 x 36

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

100. ***Înainte de furtună***

Ulei pe pânză. 50 x 70

Colecție privată

101. ***Limanul Nistrului***

Ulei pe carton. 22 x 29

Colecția Vladimir Parnov

102. ***Limanul Nistrului (Nistrul lângă Sergheevka)***

Ulei pe carton. 18 x 28

Colecția Vladimir Parnov

103. ***Malul limanului Nistrean. Studiu***

Ulei pe carton. 23,5 x 35

Colecția Vladimir Parnov

104. ***Natura statică cu flori***

Ulei pe carton. 49,5 x 40

Colecție privată

105. ***Natura statică cu trandafiri***

Ulei pe carton. 31 x 25

Colecție privată

106. ***Peisajul dimineții***

Ulei pe carton. 50 x 70

Colecție privată

107. ***Pichetul de grăniceri al lui K. Vetchinkin***

Ulei pe pânză. 87 x 119

Colecție privată

108. ***Portretul unui țăran***

Ulei pe carton. 34,5 x 22,5

Colecție privată

109. ***Prisaca. Studiu***

Ulei pe carton.

Colecție privată

110. ***Seara. Iaz***

Ulei pe pânză. 52 x 93,8

Colecție privată

111. ***Sergheevka. Limanul Nistrului***

Ulei pe carton. 22 x 31

Colecție privată

112. ***Studiu***

Ulei pe carton. 20 x 25

Colecție privată

1958

113. ***Căsuța (curtea) țărănească***

Ulei pe carton. 35 x 51

Colecție privată

114. ***Dimineața. Studiu***

Ulei pe carton. 35 x 50

Colecție privată

115. ***Nistrul lângă Speia***

Ulei pe pânză. 100 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

116. ***Peisaj***

Ulei pe pânză. 35 x 50

Colecție privată

117. *Peisaj din Căpriana*

Ulei pe carton. 51,5 x 40,5

Colecție privată

118. *Portretul mulgătoarei A. Pârău*

Ulei pe pânză. 82 x 61

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

119. *Seara în codri*

Ulei pe carton. 24,5 x 35

Colecție privată

120. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 27 x 23,5

Colecție privată

121. *Viticulorul P. Certan*

Ulei pe pânză. 85 x 69

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1959

122. *Drum spre Codri*

Ulei pe pânză. 70 x 193

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

123. *Natura statică. Flori*

Ulei pe pânză. 60,5 x 40,5

Galeria de Artă, Bender

124. *Peisaj la Căpriana*

Ulei pe carton. 35 x 50

Colecție privată

125. *Studiu pentru tabloul „Primul clopoțel”*

Ulei pe carton. 56 x 44,5

Colecție privată

126. *Studiu pentru tabloul „Primul clopoșel”*

Ulei pe pânză. 35 x 41,3

Colecție privată

127. *Zi cu soare*

Ulei pe carton. 25 x 35

Colecție privată

Mijlocul anilor '60

128. *Autoportret*

Ulei pe carton. 50 x 35

Colecție privată

1960

129. *Malul Mării Negre la Odesa*

Ulei pe pânză. 24,7 x 36,6

Colecția Vladimir Parnov

130. *Nori în munți. Plopi*

Ulei pe carton. 50 x 70

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

131. *Portretul învățătoarei (Soția pictorului)*

Ulei pe pânză. 150 x 82

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

132. *Portretul soției*

Ulei pe carton. 34,5 x 24,5

Colecție privată

133. *Râul Răut*

Ulei pe carton. 49,5 x 70

Colecție privată

134. *Studiu pentru portretul învățătoarei*

Ulei pe pânză. 56 x 80

Colecție privată

135. ***Toamna în Moldova***

Ulei pe pânză. 107 x 175

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1961

136. ***Ala***

Ulei pe pânză. 60,5 x 35,5

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

137. ***Drum de iarnă***

Ulei pe pânză. 39 x 49

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

138. ***Drum spre Bucovăț***

Ulei pe carton. 50 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

139. ***Iarna la Chișinău***

Ulei pe pânză. 60 x 90

Colecția UAP din Republica Moldova

140. ***Înainte de furtună. Studiu***

Ulei pe carton. 33 x 47,5

Colecție privată

141. ***Lacul din Valea Morilor***

Ulei pe pânză. 78,5 x 148,5

Colecție privată

142. ***Lacul din Valea Trandafirilor***

Ulei pe carton. 25 x 35

Colecția Vladimir Parnov

143. ***Primăvară. Mesteceni***

Ulei pe carton. 18,5 x 28

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

144. ***Schimb de experiență***

Ulei pe pânză. 100 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

145. ***Studiu***

Ulei pe carton. 18 x 29

Colecția Vladimir Parnov

146. ***Studiu pentru tabloul „Schimb de experiență”***

Ulei pe pânză. 40,2 x 60,2

Colecție privată

147. ***Studiu pentru tabloul „Schimb de experiență”***

Ulei pe pânză. 35,5 x 60,5

Colecție privată

148. ***Studiu unei mulgătoare pentru tabloul „Schimb de experiență”***

Ulei pe pânză. 38,3 x 50,3

Colecție privată

149. ***Studiu unei mulgătoare pentru tabloul „Schimb de experiență”***

Ulei pe pânză. 35,5 x 60,2

Colecție privată

150. ***Studiul pentru peisajul „Iarna la Chișinău”***

Ulei pe carton. 24,5 x 35,3

Colecție privată

151. ***Studiul pentru tabloul „La fermă”***

Ulei pe pânză. 60 x 40,2

Colecție privată

152. ***Studiul pentru tabloul „La fermă”***

Ulei pe pânză. 50,3 x 38,3

Colecție privată

153. *Toamna în Moldova*

Ulei pe pânză. 40 x 70

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

154. *Vaci. Studiu pentru tabloul „Schimb de experiență”*

Ulei pe pânză.

Colecție privată

1962

155. *Cap de fetiță. Studiu*

Ulei pe carton. 32 x 25

Colecție privată

156. *Împrejurimile Chișinăului*

Ulei pe pânză. 80 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

157. *În împrejurimile Chișinăului*

Ulei pe pânză. 80 x 150

Colecția UAP din Republica Moldova

158. *Natalia. Studiu*

Ulei pe pânză. 35 x 26

Colecție privată

159. *Odesa. Malul stâncos*

Ulei pe carton. 33 x 48,5

Colecție privată

160. *Recoltarea verzei*

Ulei pe pânză. 60 x 120,3

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

161. *Strânsul verzei*

Ulei pe pânză. 60,2 x 120,5

Colecție privată

162. *Studiu pentru tabloul „Strânsul verzei”*

Ulei pe carton. 50 x 79,5

Colecție privată

163. *Studiul unui cap (soția)*

Ulei pe pânză. 42,2 x 34,5

Colecție privată

164. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 33 x 27

Colecție privată

165. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 33,3 x 25,6

Colecție privată

166. *Studiul unui cap de fetiță (Natașa)*

Ulei pe pânză. 35 x 26

Colecție privată

1963

167. *Ceață în munți*

Ulei pe carton. 49 x 69

Colecție privată

168. *Cetatea Gheneză în Sudak*

Ulei pe carton. 49 x 69

Colecție privată

169. *Ciufut-Kale (Orașul mort)*

Ulei pe carton. 49,5 x 70

Colecție privată

170. *Crimeea*

Ulei pe carton. 22,5 x 32

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

171. ***Depărtări***

Ulei pe pânză. 24 x 50,3

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

172. ***Depărtări. Studiu***

Ulei pe pânză. 23,8 x 50,3

Colecție privată

173. ***Drumul spre vechiul oraș***

Ulei pe carton. 50 x 70

Colecție privată

174. ***Fetița cu măruș***

Ulei pe carton. 46 x 32,5

Colecție privată

175. ***Furtună lângă malurile Gurzufului***

Ulei pe carton. 35 x 50

Colecție privată

176. ***Gurzuf. Priveliște spre Muntele Ursului (Ayu-Dag)***

Ulei pe carton. 47,5 x 70

Colecție privată

177. ***Gurzuf. Studiu***

Ulei pe carton. 25 x 42

Colecție privată

178. ***Gurzuf. Toamnă***

Ulei pe carton. 48 x 70

Galeria de Artă, Bender

179. ***Iarna în Chișinău***

Ulei pe pânză. 60 x 120

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

180. ***Iarna la Chișinău***

Ulei pe pânză. 60 x 90

Colecția UAP din Republica Moldova

181. ***Iarna la Chișinău***

Ulei pe pânză. 39 x 49

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

182. ***În împrejurimile Artecului***

Ulei pe carton. 49,5 x 70

Colecție privată

183. ***În împrejurimile Chișinăului***

Ulei pe carton. 60 x 150

Colecție privată

184. ***Înainte de furtună. Studiu***

Ulei pe carton. 24,5 x 37

Colecție privată

185. ***Început de aprilie. Plopi***

Ulei pe carton. 49 x 69

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

186. ***Lenuța***

Ulei pe carton. 65 x 47

Colecție privată

187. ***Lenuța***

Ulei pe carton. 64,7 x 47

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

188. ***Nori deasupra muntelui Ayu-Dag (Muntele Ursului)***

Ulei pe carton. 49,5 x 70

Colecție privată

189. ***Nori deasupra muntelui (Crimeea. Ayu-Dag)***

Ulei pe carton. 49 x 69

Colecție privată

190. ***Nori în munți***

Ulei pe carton. 50 x 70

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

191. ***O zi posomorâtă***

Ulei pe carton. 50 x 70

Colecție privată

192. ***Ogradă cu plopi. Gurzuf***

Ulei pe carton. 50 x 70

Colecție privată

193. ***Pe litoralul Mării Negre. Studiu***

Ulei pe carton. 33 x 48,3

Colecție privată

194. ***Peisaj cu case vechi***

Ulei pe carton. 14 x 22,5

Colecția Vladimir Parnov

195. ***Peisaj cu curcubeu***

Ulei pe carton. 33 x 48,5

Colecție privată

196. ***Peisaj din Crimeea***

Ulei pe carton. 42 x 70,5

Colecție privată

197. ***Peisaj din Gurzuf***

Ulei pe carton. 33 x 48

Colecție privată

198. ***Plaja de la Odesa***

Ulei pe carton. 31 x 54

Colecție privată

199. ***Priveștiștea Artecului***

Ulei pe carton. 55 x 90

Colecție privată

200. ***Priveștiștea Gurzufului***

Ulei pe carton. 49 x 70

Colecție privată

201. ***Priveștiștea spre Ai-Petri***

Ulei pe carton. 50 x 70

Colecție privată

202. ***Portret***

Ulei pe pânză. 100 x 100

Colecție privată

203. ***Seara în Sudak***

Ulei pe carton. 33 x 48

Colecție privată

204. ***Stânca luminată***

Ulei pe carton. 49 x 69

Colecție privată

205. ***Stânci lângă Artec***

Ulei pe carton. 47 x 70

Colecție privată

206. ***Stânci lângă căsuța lui Cehov***

Ulei pe carton. 22 x 33,5

Colecție privată

207. *Toamnă la Gurzuf*

Ulei pe pânză. 50 x 70

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

208. *Vedere spre Ai-Petri*

Ulei pe carton. 50 x 70

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

209. *Vedere spre Ayu-Dag (Crimeea. Muntele Ursului)*

Ulei pe carton. 47 x 70

Colecție privată

210. *Zi posomorâtă*

Ulei pe pânză. 50 x 69

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1964

211. *Fetița cu cartea*

Ulei pe carton. 66 x 46

Colecție privată

212. *Lenuța*

Ulei pe carton. 64,7 x 47

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

213. *Lenuța cu păpușa*

Ulei pe pânză. 60 x 41

Colecție privată

214. *Meiul cosit. Studiu*

Ulei pe carton. 35,5 x 56,6

Colecția Vladimir Parnov

215. *Natalia*

Ulei pe pânză. 69,8 x 49,6

Colecție privată

216. ***Odesa. ȚărnuM Mării Negre***

Ulei pe carton. 34 x 47,5

Colecție privată

1965

217. ***Curte***

Ulei pe pânză. 28,5 x 43

Colecție privată

218. ***Drumul pe sub plopi***

Ulei pe carton. 31 x 36

Colecție privată

219. ***Drumul spre Strășeni***

Ulei pe pânză. 70 x 100

Galeria de Artă, Bender

220. ***Natașa***

Ulei pe pânză. 58 x 50

Colecție privată

221. ***Lacul Komsomolist (Lacul din Valea Morilor)***

Ulei pe pânză. 60 x 150,5

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

222. ***Portretul nepoatei (Ala)***

Ulei pe pânză. 49 x 36

Magazin de anticariat

223. ***Portretul soției***

Ulei pe pânză. 56 x 39

Colecția Vladimir Parnov

224. ***Studiul unui cap de băiețel***

Ulei pe carton. 45,3 x 34,5

Colecție privată

225. ***Studiul unui cap de fetiță***

Ulei pe carton. 25 x 34,8

Colecție privată

226. ***Studiul unui cap de fetiță***

Ulei pe carton. 46 x 44

Colecție privată

1966

227. ***Fetița cu cartea***

Ulei pe carton. 66,5 x 46

Colecție privată

228. ***Portretul mamei***

Ulei pe pânză. 34 x 25

Magazin de anticariat

1967

229. ***Fetița sânguincioasă***

Ulei pe carton. 47,5 x 33,5

Colecție privată

230. ***Lacul din Valea Morilor (varianta peisajului)***

Ulei pe pânză. 60,4 x 100,5

Colecție privată

231. ***Nori***

Ulei pe carton. 23,5 x 40

Colecție privată

232. ***Parcul din Valea Morilor. Plopi***

Ulei pe pânză. 78 x 148

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

233. ***Portretul ficei***

Ulei pe carton. 35 x 25

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

234. *Portretul mamei*

Ulei pe pânză. 53 x 39

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

235. *Portretul mamei*

Ulei pe pânză. 36 x 30,2

Colecție privată

236. *Portretul mamei*

Ulei pe pânză. 27,5 x 39

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

237. *Portretul soției*

Ulei pe pânză. 48 x 35,5

Colecție privată

238. *Primul clopoțel*

Ulei pe pânză. 130 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

239. *Primul clopoțel. Studiu*

Ulei pe pânză. 46 x 76

Colecție privată

240. *Studiu pentru tabloul „Primul clopoțel”*

Ulei pe carton. 50 x 40,3

Colecție privată

241. *Studiul fetei pentru tabloul „Primul clopoțel”*

Ulei pe carton. 42 x 27

Colecție privată

242. *Școlăriță. Studiu*

Ulei pe pânză. 55 x 40,3

Colecție privată

1968

243. *Copaci înfloriți*

Ulei pe carton. 34,5 x 48,5

Colecție privată

244. *Crimeea*

Ulei pe carton. 32 x 48

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

245. *Crimeea. Artec*

Ulei pe carton. 49,5 x 69

Colecție privată

246. *Drumul spre Ialta*

Ulei pe carton. 42,2 x 70,2

Colecție privată

247. *Furtună pe mare*

Ulei pe carton. 49,5 x 80

Colecție privată

248. *Furtună pe mare*

Ulei pe carton. 33 x 48

Colecție privată

249. *Gurzuf. Studiu*

Ulei pe carton. 33 x 48

Colecție privată

250. *Gurzuf. Țărm*

Ulei pe carton. 50 x 69

Colecție privată

251. *Luntri*

Ulei pe pânză. 90 x 74

Colecție privată

252. ***Mal stâncos***

Ulei pe carton. 49 x 69

Colecție privată

253. ***Natura statică. Crizanteme galbene***

Ulei pe pânză. 35 x 45

Colecție privată

254. ***Natura statică cu harbuz***

Ulei pe carton. 54 x 40

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

255. ***Natura statică cu trandafiri***

Ulei pe carton. 38,8 x 50,7

Colecție privată

256. ***Natura statică. Flori***

Ulei pe pânză. 35 x 26

Colecție privată

257. ***Peisaj din Crimeea***

Ulei pe carton. 33 x 48

Colecție privată

258. ***Peisaj din Gurzuf***

Ulei pe carton. 47,5 x 70

Colecție privată

259. ***Peisaj marin***

Ulei pe carton. 49,5 x 80

Colecție privată

260. ***Primăvara la Gurzuf***

Ulei pe carton. 50 x 65

Colecție privată

261. *Primăvara la Gurzuf*

Ulei pe carton. 49,5 x 69

Colecție privată

262. *Primăvara timpurie. Gurzuf*

Ulei pe carton. 47,5 x 70

Colecție privată

263. *Primăvară (Nostalgie)*

Ulei pe pânză. 60 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

264. *Salcie lângă lac. Studiu*

Ulei pe carton. 35 x 45

Colecția Vladimir Parnov

265. *Seara lângă țărmurile Crimeei*

Ulei pe carton. 49,8 x 69,7

Colecție privată

266. *Seara pe malurile Crimeei*

Ulei pe carton. 49,8 x 68,8

Colecție privată

267. *Seară de primăvară*

Ulei pe carton. 49,8 x 69

Colecție privată

268. *Stâncile Gurzufului*

Ulei pe carton. 50 x 80

Colecție privată

269. *Studiu. Flori*

Ulei pe carton. 35 x 25,5

Colecție privată

270. *Studiul marin*

Ulei pe carton. 18 x 33

Colecție privată

271. *Studiul tufei înflorite*

Ulei pe carton. 50 x 80

Colecție privată

272. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 43,5 x 34

Colecție privată

273. *Tufar înflorit*

Ulei pe carton. 50 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1969

274. *Portretul ficei (Lenuța)*

Ulei pe pânză. 46 x 33,3

Colecție privată

275. *Portretul unui țăran*

Ulei pe pânză. 50,2 x 40,3

Colecție privată

276. *Râșcani (din seria „Poveste despre Chișinău”)*

Ulei pe pânză. 80 x 177

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1970

277. *Fetița cu ochii albaștri*

Ulei pe carton. 45 x 34,3

Colecție privată

278. *Flori de toamnă*

Ulei pe pânză. 69 x 47

Colecție privată

279. ***Îndepărtările Chișinăului***

Ulei pe pânză. 35,5 x 79

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

280. ***Lenuța***

Ulei pe carton. 45 x 34,3

Colecție privată

281. ***Medicul G. Bîlinski***

Ulei pe pânză. 85 x 70

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

282. ***Natura statică. Flori de toamnă***

Ulei pe carton. 70 x 47

Galeria de Artă, Bender

283. ***Portretul soacrei***

Ulei pe pânză. 51 x 40

Colecție privată

284. ***Zi ploioasă***

Ulei pe pânză. 55 x 100,3

Colecție privată

1971

285. ***Drumul spre Gândești***

Ulei pe carton. 49,8 x 79,7

Colecție privată

286. ***Drumul spre Hâncești***

Ulei pe carton. 49,8 x 79,7

Colecție privată

287. ***La marginea Chișinăului***

Ulei pe carton. 50 x 80

Colecție privată

288. ***La odihnă. Studiu***

Ulei pe carton. 40 x 50,5

Colecție privată

289. ***Lacul de acumulare Ghidighici***

Ulei pe pânză. 80 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

290. ***Portretul maestrului în sport al URSS N. Hioară***

Ulei pe pânză. 84 x 70

Galeria de Artă, Bender

291. ***Portretul soției în roșu***

Ulei pe carton. 70 x 49,4

Colecție privată

292. ***Toamnă. Zi cu soare***

Ulei pe pânză. 30,5 x 44,5

Colecție privată

1972

293. ***Bazinul de la Ghidighici***

Ulei pe pânză. 72 x 135

Colecție privată

294. ***Drumul spre Kotovsk***

Ulei pe carton. 49,5 x 80

Colecție privată

295. ***Fetița în fotoliu***

Ulei pe pânză. 44,9 x 34,5

Colecție privată

296. ***Lacul de la Ghidighici***

Ulei pe carton. 35 x 50

Colecție privată

297. *Pe lacul de la Ghidighici. Studiu*

Ulei pe pânză. 25,5 x 40,5

Colecție privată

298. *Portretul ficei (Lenuța)*

Ulei pe carton. 69 x 50

Colecție privată

299. *Seara la bazinul de la Ghidighici*

Ulei pe carton. 35 x 50

Colecție privată

300. *Zi posomorâtă*

Ulei pe carton. 50 x 80

Policlinica Cancelariei de Stat

1973

301. *Apusul soarelui la Nistru*

Ulei pe carton. 31,1 x 51,5

Colecție privată

302. *Depărtări nistrene. Studiu*

Ulei pe carton. 50 x 80

Colecție privată

303. *La marginea pădurii. Primăvară*

Ulei pe carton. 50 x 80

Colecție privată

304. *Nistru în amurg. Studiu*

Ulei pe pânză. 31 x 51,5

Colecție privată

305. *Parașutiștii*

Ulei pe pânză. 140 x 90

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

306. *Parașutiștii*

Ulei pe pânză. 102 x 60

Colecție privată

307. *Primăvară la Curchi*

Ulei pe carton. 55 x 90

Colecție privată

308. *Studiu pentru tabloul „Podgorii”*

Ulei pe carton. 50 x 79,5

Colecție privată

1974

309. *Fata îngândurată (Lenuța)*

Ulei pe carton. 50 x 35

Colecție privată

310. *Înfloresc merii*

Ulei pe carton. 60 x 47,8

Cercul de Stat, Chișinău

311. *Livezi în floare*

Ulei pe carton. 50,2 x 80

Colecție privată

312. *Nistrul la Vadul lui Vodă*

Ulei pe pânză. 49 x 88,4

Colecție privată

313. *Podgorii*

Ulei pe pânză. 110 x 172

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

314. *Portretul fetiței*

Ulei pe carton. 50 x 35

Colecție privată

315. ***Termocentrala Moldovei***

Ulei pe pânză. 75,5 x 120,5

Colecție privată

316. ***Toamna în Codri***

Ulei pe pânză. 105 x 175

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1975

317. ***Au înflorit migdalii***

Ulei pe pânză. 65 x 70

Cercul de Stat, Chișinău

318. ***Bărci***

Ulei pe pânză. 74,3 x 90,5

Colecție privată

319. ***Casa lui Konstantin Korovin la Gurzuf***

Ulei pe pânză. 70,2 x 75

Colecție privată

320. ***Copaci în floare***

Ulei pe carton. 50 x 29,7

Colecție privată

321. ***Copaci în floare***

Ulei pe carton. 49 x 69

Colecție privată

322. ***Copaci în floare***

Ulei pe carton. 34,5 x 48,5

Colecție privată

323. ***Fata în oranj***

Ulei pe carton. 34,5 x 45

Colecție privată

324. *Înainte de ploaie*

Ulei pe pânză. 70 x 60

Policlinica Cancelariei de Stat

325. *Început de aprilie. Plopi*

Ulei pe pânză. 60 x 70

Colecție privată

326. *Lenuța citind (fetița cu cartea)*

Ulei pe carton. 68 x 48

Colecție privată

327. *Litoral la Gurzuf*

Ulei pe pânză. 65 x 70

Colecție privată

328. *Livada de piersici*

Ulei pe pânză. 50 x 70

Colecție privată

329. *Migdal înflorit*

Ulei pe carton. 49 x 69

Colecție privată

330. *Piersici în floare*

Ulei pe pânză. 60 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

331. *Pomi în floare*

Ulei pe carton. 62 x 50

Colecție privată

332. *Portretul academicianului Nicolae Corlăteanu*

Ulei pe pânză. 100 x 70

Muzeul Literaturii Române „Mihail Kogălniceanu”, Chișinău

333. ***Portretul fiicei (Natalia în roșu)***

Ulei pe pânză. 79,5 x 59,5

Colecție privată

334. ***Portretul muncitorului V. Aleksandrov***

Ulei pe pânză. 90 x 60

Galeria de Artă, Bender

335. ***Primăvara la Gurzuf***

Ulei pe carton. 48,5 x 69

Colecție privată

336. ***Primăvară în livadă***

Ulei pe pânză. 80 x 120

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

337. ***Primăvară printre stânci***

Ulei pe carton. 49,5 x 79,5

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

338. ***Septembrie la Chișinău***

Ulei pe pânză. 90 x 140

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

339. ***Siluețele stâncilor***

Ulei pe carton. 49,5 x 79,5

Colecție privată

340. ***Stânci pe Malul Mării***

Ulei pe pânză. 60 x 100

Colecție privată

1976

341. ***Copaci bătrâni din Ghidighici***

Ulei pe carton. 35 x 49,5

Colecție privată

342. ***În împrejurimile Țaului***

Ulei pe carton. 49,5 x 80

Colecție privată

1977

343. ***Colonelul de miliție V. Andon***

Ulei pe pânză. 80 x 60

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

344. ***Lac în raionul Edineț***

Ulei pe pânză. 48 x 85,6

Galeria de Artă, Bender

1978

345. ***Drumul spre Cărpineni***

Ulei pe carton. 33,5 x 48

Colecție privată

346. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 65 x 90

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

347. ***Traseu***

Ulei pe pânză. 80 x 138

Hotelul „Codru”, Chișinău

1979

348. ***Portretul soției***

Ulei pe pânză. 58 x 44

Colecție privată

349. ***Portretul unei femei***

Ulei pe pânză. 66,8 x 57

Colecția UAP din Republica Moldova

1980

350. *Peisaj cu lac. Studiu*

Ulei pe pânză. 35,5 x 60,5

Colecție privată

351. *Portretul ficei*

Ulei pe pânză. 62 x 45

Colecție privată

352. *Portretul unei femei*

Ulei pe carton. 50 x 35

Colecție privată

353. *Seara pe Nistru*

Ulei pe pânză. 110 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

354. *Seara pe Nistru*

Ulei pe pânză. 80 x 119

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

355. *Studiu pentru tabloul „Tractoriștii de foc”*

Ulei pe pânză. 35,5 x 50,2

Colecția Vladimir Parnov

356. *Studiul unei femei*

Ulei pe carton. 50 x 35

Colecție privată

357. *Traseu*

Ulei pe carton. 50 x 79

Colecție privată

1981

358. *Ceață în munții Crimeii*

Ulei pe pânză. 60 x 80

Colecție privată

359. ***La marginea Chișinăului***

Ulei pe carton. 50 x 80

Colecția UAP din Republica Moldova

360. ***Peisaj cu lună***

Ulei pe pânză. 130 x 130

Galeria de Artă, Glodeni

1982

361. ***Bojenfi (Bulgaria)***

Ulei pe pânză. 80 x 100

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

362. ***Bojenfi (Bulgaria)***

Ulei pe pânză. 66,5 x 80,5

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

363. ***Bojenfi (Bulgaria)***

Ulei pe carton. 50 x 40

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

364. ***Bujori***

Ulei pe pânză. 65 x 46,5

Colecție privată

365. ***Bujori***

Ulei pe pânză. 46 x 65

Colecție privată

366. ***Colțișorul din satul Bojenfi (Bulgaria)***

Ulei pe pânză. 90 x 109

Colecție privată

367. ***Colțișorul din satul Bojenfi (Bulgaria)***

Ulei pe pânză. 35 x 47

Colecție privată

368. ***Dryanovo (Bulgaria)***

Ulei pe pânză. 48 x 62

Colecție privată

369. ***Dryanovo (Bulgaria)***

Ulei pe pânză. 45 x 59

Cercul de Stat, Chișinău

370. ***Ionel***

Ulei pe carton. 32 x 25

Colecție privată

371. ***Noapte cu lună***

Ulei pe pânză. 90 x 130

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

372. ***Peisaj rustic (Bojenfi, Bulgaria)***

Ulei pe pânză. 70 x 100

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

373. ***Primăvară***

Ulei pe pânză. 50 x 70

Colecție privată

374. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 68,5 x 98

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

375. ***Satul Bojenfi***

Ulei pe pânză. 80,5 x 67

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

376. ***Seară***

Ulei pe pânză. 90 x 130

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

377. *Studiul unui cap de băiețel*

Ulei pe carton. 32 x 25

Colecție privată

378. *Studiul unui cap de fetiță*

Ulei pe carton. 27,3 x 22,5

Colecție privată

379. *Tractoriștii de foc*

Ulei pe pânză. 110 x 160

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

380. *Ulicioară din Bojenți*

Ulei pe pânză. 80 x 100

Colecție privată

381. *Un colțișor din Bojenți*

Ulei pe pânză. 50 x 40

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

382. *Valea Trandafirilor*

Ulei pe pânză. 55 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1983

383. *Amează la Șerpeni*

Ulei pe pânză. 52 x 80

Cercul de Stat, Chișinău

384. *Armonie*

Ulei pe pânză. 70 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

385. *Case în Bojenți (Bulgaria)*

Ulei pe carton. 40 x 50,5

Colecție privată

386. ***Drumul spre Gândești***

Ulei pe pânză. 46 x 49,5

Colecție privată

387. ***Drumul spre Hâncești***

Ulei pe pânză. 45 x 70

Colecție privată

388. ***Drumul spre Hâncești***

Ulei pe carton. 46 x 49,5

Colecție privată

389. ***Fântâni (Bulgaria). Studiu***

Ulei pe carton. 50 x 35

Colecție privată

390. ***Flori***

Ulei pe carton. 51 x 41

Cercul de Stat, Chișinău

391. ***Flori de câmp***

Ulei pe pânză. 50,5 x 38

Cercul de Stat, Chișinău

392. ***Împrejurimile Chișinăului***

Ulei pe pânză. 70 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

393. ***Lacul din Valea Trandafirilor***

Ulei pe pânză. 48,5 x 70,2

Colecția UAP din Republica Moldova

394. ***Lacul lângă Dănceni***

Ulei pe pânză. 55,4 x 85,3

Colecție privată

395. *Natura statică*

Ulei pe pânză. 51 x 41

Colecție privată

396. *Natura statică. Crizanteme roșii*

Ulei pe pânză. 48 x 39

Colecție privată

397. *Natura statică. Gladiole*

Ulei pe pânză. 50,2 x 37,2

Colecție privată

398. *Nistru în amurg. Studiu*

Ulei pe carton. 34,5 x 48,5

Colecție privată

399. *Nistru la Șerpeni (din seria „Capul de pod de la Șerpeni”)*

Ulei pe pânză. 90 x 120

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

400. *Nistru. Șerpeni. Studiu*

Ulei pe pânză. 45 x 70

Cercul de Stat, Chișinău

401. *Nistrul lângă satul Speia*

Ulei pe pânză. 52 x 80

Colecție privată

402. *Primăvara în împrejurimile Chișinăului*

Ulei pe pânză. 70 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

403. *Primăvara în împrejurimile Chișinăului*

Ulei pe pânză. 60,5 x 80

Colecție privată

404. *Primăvară. Revărsare de ape*

Ulei pe pânză. 60 x 90

Colecție privată

405. *Seara pe Nistru*

Ulei pe pânză. 55 x 80

Cercul de Stat, Chișinău

406. *Stâncile Orheiului Vechi*

Ulei pe pânză. 50 x 80

Complexul muzeal al Orheiul Vechi

407. *Studenți la culesul roadei*

Ulei pe pânză. 60,2 x 120,3

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

408. *Studenții la recoltare*

Ulei pe pânză. 110 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

409. *Studiu pentru seria „Capul de pod de la Șerpeni”*

Ulei pe pânză. 52 x 80

Cercul de Stat, Chișinău

410. *Toamnă în pădurea de la Șerpeni*

Ulei pe pânză. 50 x 70

Cercul de Stat, Chișinău

1984

411. *Apusul soarelui la Nistru*

Ulei pe pânză. 55 x 80

Colecție privată

412. *La marginea pădurii*

Ulei pe pânză. 27 x 45

Colecție privată

413. ***Nori în munții Crimeei***

Ulei pe pânză. 80 x 100

Colecție privată

414. ***Peisaj de lângă Șerpeni (din seria „Capul de pod de la Șerpeni”)***

Ulei pe pânză. 80 x 120

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

415. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 60 x 80

Cercul de Stat, Chișinău

416. ***Șerpeni. Miez de zi. (din seria „Capul de pod Șerpeni”)***

Ulei pe pânză. 80 x 120

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

417. ***Toamnă aurie***

Ulei pe pânză. 90 x 120

Colecție privată

418. ***Toamnă aurie***

Ulei pe pânză. 80 x 120

Colecție privată

419. ***Toamna în Moldova***

Ulei pe pânză. 106 x 175

Colecție privată

1985

420. ***Nistrul lângă Speia***

Ulei pe pânză. 100 x 150

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

421. ***Noapte cu lună pe Nistru***

Ulei pe pânză. 55 x 85

Cercul de Stat, Chișinău

422. *Studiul pentru tabloul „Dimineața pe Nistru”*

Ulei pe pânză. 45 x 70
Cercul de Stat, Chișinău

423. *Toamna*

Ulei pe pânză. 50 x 70
Colecție privată

1986

424. *Lacul din pădurea Rădenilor*

Ulei pe pânză. 49 x 70
Cercul de Stat, Chișinău

425. *Peisaj de iarnă*

Ulei pe pânză. 70 x 100
Cercul de Stat, Chișinău

426. *Primăvara pe plaiul natal*

Ulei pe pânză. 100 x 160
Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

427. *Promoroacă*

Ulei pe pânză. 50 x 70
Colecție privată

428. *Seara pe Nistru*

Ulei pe pânză. 38,3 x 50,3
Cercul de Stat, Chișinău

429. *Toamnă aurie*

Ulei pe pânză. 45 x 70
Colecție privată

1987

430. *Balada despre Chișinău*

Ulei pe pânză. 100 x 140
Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

431. ***Liniște. Toamna în valea Trandafirilor***

Ulei pe pânză. 80 x 120

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

432. ***Noapte cu lună în munți***

Ulei pe pânză. 50 x 70

Colecție privată

433. ***Pod peste Bâc***

Ulei pe pânză. 100 x 140

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

434. ***Primăvară la Curchi***

Ulei pe pânză. 100 x 140

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

435. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 80 x 120

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

436. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 65 x 90

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1988

437. ***Cartierul constructorilor***

Ulei pe pânză. 100 x 92

Colecție privată

438. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 80 x 120

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

1989

439. ***Lenuța***

Ulei pe pânză. 46 x 38

Colecție privată

440. *Nistru lângă Vadul lui Vodă*

Ulei pe pânză. 19 x 24

Colecție privată

441. *Somnoroase păsărele*

Ulei pe pânză. 80 x 100

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

442. *Somnoroase păsărele*

Ulei pe pânză. 50 x 73

Parlamentul Republicii Moldova

1991

443. *Marina*

Ulei pe pânză. 49 x 33,5

Colecție privată

444. *Marina*

Ulei pe carton. 45 x 38

Colecție privată

445. *Portretul soției*

Ulei pe pânză. 44 x 34

Colecție privată

1992

446. *Dimineața pe Nistru*

Ulei pe pânză. 80 x 115

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

447. *Liniste*

Ulei pe pânză. 50 x 70

Colecție privată

448. *Nistru lângă Naslavcea*

Ulei pe pânză. 71 x 135

Colecție privată

449. ***Noapte cu lună***

Ulei pe pânză. 120 x 100

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

450. ***Noapte cu lună***

Ulei pe pânză. 60 x 65,5

Colecție privată

451. ***Peisaj cu biserică (Curchi)***

Ulei pe pânză. 60 x 90,5

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

452. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 68,5 x 98

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

453. ***Promoroacă***

Ulei pe pânză. 50 x 70

Colecție privată

454. ***Toamnă aurie***

Ulei pe pânză. 60 x 90

Colecție privată

455. ***Toamnă aurie***

Ulei pe pânză. 50 x 73

Colecție privată

456. ***Toamna în Moldova***

Ulei pe pânză. 115 x 195

Galeria „Irina Arte”, Mantova, Italia

1993

457. ***Natura statică (Lalele roșii)***

Ulei pe carton. 49,5 x 35

Colecție privată

458. *Natura statică cu garofițe și mere*

Ulei pe pânză. 48 x 38

Colecție privată

459. *Primăvara pe plaiul natal*

Ulei pe pânză. 110 x 160

Colecție privată

460. *Primăvara pe plaiul natal*

Ulei pe pânză. 60 x 90

Colecție privată

461. *Primăvară între stânci*

Ulei pe carton. 50 x 80

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

462. *Promoroacă*

Ulei pe pânză. 46 x 66

Colecție privată

463. *Toamnă aurie*

Ulei pe pânză. 38 x 50

Colecție privată

1994

464. *Iarna pe Nistru*

Ulei pe pânză. 33 x 55

Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

465. *Toamnă aurie*

Ulei pe pânză. 46 x 55

Colecție privată

1996

466. *Natura statică. Crizanteme cu legume și fructe*

Ulei pe pânză. 64 x 93

Colecție privată

467. *Primăvara pe plaiul natal*

Ulei pe pânză. 50 x 70
Cercul de Stat, Chișinău

1997

468. *Noaptea pe lacul de la Edineț*

Ulei pe pânză. 60 x 90
Muzeul Național de Artă al Moldovei, Chișinău

469. *Portretul soției*

Ulei pe pânză. 50 x 40
Colecție privată

470. *Prima zăpadă*

Ulei pe pânză. 60 x 90
Colecție privată

471. *Toamnă aurie*

Ulei pe pânză. 75 x 110
Colecție privată

1998

472. *Fetița cu cartea*

Ulei pe pânză. 80 x 60
Colecție privată

1999

473. *Dimineața cețoasă pe Nistru*

Ulei pe pânză. 47,8 x 79,5
Colecție privată

2000

474. *Dimineața pe Nistru*

Ulei pe pânză. 60 x 90
Colecție privată

475. *Natura statică cu flori*

Ulei pe carton. 70 x 48
Colecție privată

476. *Natura statică cu flori și mere*

Ulei pe carton. 49 x 38,5

Colecție privată

477. *Portretul soției*

Ulei pe pânză. 55 x 45

Colecție privată

478. *Toamnă aurie*

Ulei pe pânză. 51 x 80

Colecție privată

2001

479. *Natura statică cu flori și mere*

Ulei pe pânză. 70 x 50

Colecție privată

480. *Natura statică cu gladiole și mere*

Ulei pe pânză. 73 x 48

Colecție privată

481. *Natura statică cu gladiole și mere*

Ulei pe carton. 69,5 x 48

Colecție privată

2002

482. *Amează la Șerpeni*

Ulei pe pânză.

Hotelul „Codru”, Chișinău

483. *Înainte de furtună*

Ulei pe pânză. 72 x 107,5

Colecție privată

484. *Peisaj de toamnă*

Ulei pe pânză. 56 x 88

Hotelul „Codru”, Chișinău

REPRODUCERI

485. **Утро в Молдавии** // Изобразительное искусство Молдавской ССР: Альбом репродукций и краткие биографические справки о художниках республики. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1960. – Ил. 36.

486. **Дорога в Кодры** // Выставка произведений художников Молдавской ССР. – Кишинев-Таллин : Картя Молдовеняскэ, 1963. – Ил. 11.

487. **Дорога в Кодры** // Живопись Советской Молдавии : Альбом репродукций. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1963. – П. 13.

488. **Дорога в Кодры** // Плоды с дерева дружбы : Очерки о молдавском искусстве. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1964. – Ил. 41.

489. **Дорога в Кодры** // Юбилейная Республиканская художественная выставка : К 40-летию республики и Коммунистической партии Молдавии 1924-1964. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1965. – Ил. 11.

490. **Drumul spre Codri** // Cezza, Lev. Pictura moldovenească / Lev Cezza. – Chişinău : Cartea Moldovenească, 1966. – P. 177.

491. **Primul clopoţel** (schiţă pentru tabloul) // Moldova. – 1967. – № 10. – P. 10.

492. **Дорога в Кодры** // Огонек. – 1967. – № 23. – С. 8.

493. **Утро на Днестре; Дорога в Кодры** // Искусство Молдавии : Очерки истории изобразительных искусств Молдавии. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1967. – С. 171, 172.

494. **Весна** // Передвижная выставка изобразительного искусства Молдавии : Живопись, скульптура, графика. – Кишинев : Издательство ЦК КП Молдавии, 1969. – С. 25.

495. **Первый звонок** // Каталог юбилейной выставки изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященной 50-летию Великой Октябрьской социалистической революции. – Кишинев : Тимпул, 1969. – Ил. 15.

496. **Natașa; Primăvara; Schiță; Peisaj de iarnă; din seria „Noul Chișinău”** // Moldova. – 1970. – № 9. – Р. 2.

497. **Весна** // Республиканская художественная выставка, посвященная 50-летию ВЛКСМ : Живопись. Скульптура. Графика. Прикладное искусство. – Кишинев : Тимпул, 1970. – Ил. 6.

498. **Долина Роз** // Каталог выставки произведений художников Молдавии : Живопись, скульптура, графика, декоративное искусство. – Кишинев : Тимпул, 1970. – Ил. 21.

499. **Drum în Codru = Дорога в Кодры; Dimineata în Moldova = Утро в Молдавии** // Arta plastică a RSS Moldovenești : Pictură. Sculptură. Grafică. Arta decorativă aplicată. Arta scenografică. Arta monumentală decorativă = Изобразительное искусство Молдавской ССР : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство. Театрально-декорационное искусство. Монументально-декоративное искусство. – Москва : Советский художник, 1971. – П. 47, 48.

500. **Долина Роз** // Изобразительное искусство Молдавской ССР: Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. – Кишинев : Тимпул, 1971. – Ил. 26.

501. Из серии „Новый Кишинев”: **Долина Роз** // Юбилейная Республиканская художественная выставка : Живопись,

скульптура, графика, декоративное искусство. – Кишинев : Тимпул, 1971. – Ил. 27.

502. **Новый Кишинёв** // Художественная жизнь Молдавии. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1971. – Ил. 4.

503. **Портрет врача Г.Я. Былинского, ветерана Великой Отечественной войны** // Юбилейная Республиканская выставка изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященная 25-летию победы в Великой Отечественной войне. – Кишинев : Тимпул, 1971. – С. 33.

504. **Drum spre Codri=Дорога в Кодры = Road to the Woods** // Arta RSS Moldoveneşti = Искусство Молдавской ССР=The Art of Soviet Moldovia. – Leningrad : Aurora, 1972. – Ил. 33.

505. **Долина Роз** // Выставка произведений художников Молдавской ССР „Посвящается 50-летию образования СССР” : Живопись. Скульптура. Графика. – Кишинев : Тимпул, 1972. – Ил. 10.

506. **Кишиневские дали** // Республиканская художественная выставка, посвященная XIII съезду КПМ и XXIV съезду КПСС : Живопись. Графика. Скульптура. – Кишинев : Тимпул, 1972. – Ил. 8.

507. **Vazinul de apă de la Ghidighici. Тоamna = Гидигичское водохранилище. Осень** // Expoziția republicană de artă „Pământul și oamenii” : Artă plastică, sculptură, grafică, artă decorativă : Catalog = Республиканская художественная выставка „Земля и люди” : Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство. – Chişinău : Timpul, 1973. – Ил. 11.

508. **Парашютисты** // Республиканская художественная выставка „На страже Родины” : Живопись. Графика. Скульптура. – Кишинев : Тимпул, 1974. – Ил. 8.

509. **Vii=Виноградная чаша** // Arta plastică a Moldovei Sovietice : Pictură. Sculptură. Grafică. Artă aplicată decorativă = Изобразительное искусство Советской Молдавии : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство. – Chişinău: Timpul, 1976. – П. 14.

510. **Chişinău în septembrie = Сентябрь в Кишиневе** // Expoziția republicană de artă plastică „Slavă muncii” : Pictură, sculptură, grafică, artă aplicată decorativă : Catalog = Республиканская художественная выставка „Слава труду” : Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство. – Chişinău : Timpul, 1978. – P. 19.

511. **Primăvara la Curchi; Portretul doctorului Bîlinski; Motiv de primăvară** // Lit. și arta. – 1978. – 24 aug. – P. 5.

512. **Утро на Днестре** // Художники Советской Молдавии : [Комплект репродукций]. – Москва : Советский художник, 1978. – П.

513. **Grădină de piersici = Персиковый сад** // Pictorii Moldovei Sovietice = Художники Советской Молдавии : Calendar. – Chişinău : Timpul, 1979. – П.

514. **Дорога в Кодры; Виноградная чаша** // Сов. Молдавия. – 1979. – 18 авг. – С. 4.

515. **Утро на Днестре** // Молдавская Советская Социалистическая Республика. – Кишинев : Главная редакция Молдавской Советской энциклопедии, 1979. – С. 441.

516. **Lac în raionul Edineț = Озеро в Единецком районе** // Expoziția întâia republicană autumnală a creațiilor artiștilor plastici din Moldova : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată = Первая республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников : Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство. – Chişinău : Timpul, 1982. – P. 20.

517. **Seara pe Nistru; Primăvara la Curchi; Septembrie la Chişinău; Portret de fetiţă; Fetiţa cu cartea; Vedere din Gurzuf** // Lit. şi arta. – 1982. – 4 mart. – P. 7.

518. **Виноградная чаша=Viney ard=Weinberge** // Государственный Художественный музей Молдавской ССР = The State Art Museum of the Moldavian SSR = Das Staatliche Kunstmuseum der Moldauischen SSR. – Кишинев : Тимпул, 1982. – Ил. 33.

519. **Виноградная чаша** // История искусства народов СССР. Т. 9. Кн. 1 : Искусство народов СССР 1960-1977 годов. – Москва : Изобразительное искусство, 1982. – Ил. 337.

520. **Виноградная чаша** // Пою мое Отечество, республику мою! : [Комплект репродукций]. – Москва : Советский художник, 1982. – Ил. 11.

521. **Portretul unei femei = Женский портрет** // Expoziția a III-a republicană de toamnă a operelor artiștilor plastici din Moldova : Pictură. Grafică. Sculptură. Artă decorativă aplicată = III Республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников : Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство. – Chişinău : Timpul, 1983. – P. 32.

522. **Primăvara pe plai; Drum spre Lăpuşna** // Nistru. – 1983. – № 6. – P. 152-153.

523. **Seara pe Nistru = Вечер на Днестре** // Noi făurim comunismul : Pictură. Grafică. Sculptură. Artă decorativă aplicată = Мы строим коммунизм : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство. – Chişinău : Timpul, 1983. – P. 21.

524. **Virsikuaed** // Livsits, Matus. Moldaavia kunst / Matus Livsits. – Tallinn : Kirjastus Kunst, 1983. – II. 25.

525. **Dimineața pe Nistru; Viile Moldovei; Peisaj autumnal; Stâncile Orheiului Vechi; Drum spre Codri** // Nistru. – 1984. – № 8. – P. 148-151, 153.

526. **Portretul Lenuței; Studenții la recoltare; Garofiță; Vedere din Bojenți (Bulgaria); Peisaj moldovenesc; Învățătoarea; Aspect al Orheiului Vechi** // Moldova. – 1984. – № 4. – P. 36-37.

527. **Primul sunet** // Învățământul public. – 1984. – 28 noiemb. – P. 4.

528. **Seară = Вечер** // Expoziția a III-a republicană de artă plastică „Întotdeauna de veghe” : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată=III Республиканская художественная выставка „Всегда начеку” : Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство. – Chișinău : Timpul, 1984. – P. 31.

529. **Toamna pe malul Nistrului; Drumul spre Codru; Portretul unei învățătoare** // Chișinău Gaz. de seară. – 1984. – 5 apr. – P. 3.

530. **Țărăncuță; Toamna în podgorii** // Viața satului. – 1984. – 10 apr. – P. 4.

531. **Вечер на Днестре** // Искусство Советской Молдавии : Выставка, посвящённая 60-летию образования Молдавской ССР и создания Коммунистической партии Молдавии : Каталог. – Москва : Советский художник, 1984. – С. 13.

532. **Долина Роз** // Сов. Молдавия. – 1984. – 24 март. – С. 4.

533. **Осень на Днестре; Дорога в Кодры; Портрет учительницы** // Веч. Кишинев. – 1984. – 5 апр. – С. 3.

534. **Трасса; Вечер на Днестре; Портрет врача Г. Былинского** // Кодры. – 1984. – № 9. – С. 127-128.

535. **Nistrul la Șerpeni** // Expoziția jubiliară republicană de arte plastice, consacrată aniversării a 60-a formării RSS Moldovenești și creării Partidului Comunist al Moldovei : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată, artă teatral-scenografică. – Chișinău : Timpul, 1986. – P. 61.

536. **Primăvara la Curchi** // Literatura și arta Moldovei. Vol. 2. – Chișinău : Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1986. – P. 125.

537. **O dimineață în Moldova = Утро в Молдавии = Morning in Moldavia; Drum spre Codru = Дорога в Кодры = Road to Kodry Wood; Podgorii = Виноградная чаша = Vineyards** // Arta plastică a Moldovei Sovietice = Искусство Советской Молдавии = Fine arts of Soviet Moldavia. – Chișinău : Timpul, 1987. – Il. 65-67.

538. **Днестр у Спеш** // Республиканская юбилейная художественная выставка, посвященная 40-летию Победы советского народа в Великой Отечественной войне : Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство. – Кишинев : Тимпул, 1987. – С. 19.

539. **Иней** // VIII Республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников : Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство. – Кишинев : Тимпул, 1987. – С. 15.

540. **Brumă = Иней** // La straja cuceririlor socialismului = На страже завоеваний социализма. – Chișinău : Timpul, 1990. – P. 21.

541. **Primăvara la Curchi; Fiica; Învățătoarea** // Moldova. – 1993. – № 4. – P. 17-19.

542. **Explozie florală; Seară pe Nistru; Portretul ficei; Peisaj cu vii; Armonie; Patriarh al naturii; Portretul soției** // Lit. și arta. – 1996. – 20 iun. – P. 6.

543. **Plai natal; Iarnă; Orheiul Vechi; Noapte cu lună; Promoroacă; Nistrul la Șerpeni; Dimineața pe Nistru** // Lit. și arta. – 1997. – 6 mart. – P. 2-6.

544. **Primăvara pe plaiul natal; Parașutiștii** // Viața satului. – 1997. – 14 mart. – P. 13.

545. **Stâncile Orheiului Vechi; Lenuța** // Moldova literară. – 1997. – 12 mart. – P. 3.

546. **Утро на Днестре** // Независимая Молдова. – 1997. – 25 апр. – С. 5.

547. **Dimineața pe Nistru = Le Matin sur le Nistru = Morning at the Nistru** // Patrimoniul cultural al Republicii Moldova = Le patrimoine culturel de la République de Moldova = Cultural Heritage of the Republic of Moldova / Tudor Stăvilă, Constantin Ion Ciobanu, Tamara Diaconescu. – Chișinău : ARC, 1999. – P. 259.

548. **Портрет академика Николае Корлэтяну; Портрет учительницы** // Capitala = Столица. – 1999. – 9 окт. – С. 10.

549. **Dimineața pe Nistru** // Noi. – 2001. – № 2. – P. 22.

550. **Nistru în ceață** // Lit. și arta. – 2003. – 6 mart. – P. 7.

551. **Portretul învățătoarei; Stâncile Orheiului** // Florile dalbe. – 2003. – № 29. – P. 27.

552. **Утро на Днестре** // Capitala = Столица. – 2003. – 26 авг. – С. 7.

553. **Primavera** // „Il trianfa dell’incanto” dal Neoclassicismo al Postimpressionismo. – Mantova : [Artpress], 2004. – P. 75.

554. **Primăvara la Curchi; Meiul cosit; Portretul academicianului Nicolae Corlăteanu; Stâncile Orheiului Vechi;**

Portretul soției (învățătoarei); Drum în Codri; Viile Moldovei; Bujori // Lit. și arta. – 2005. – 23 iun. – P. 1-8.

555. **Seara pe Nistru** // Moldova suverană. – 2006. – 31 oct. – P. 4.

556. **Fetița cu cartea** // Ziarul de gardă. – 2007. – 15 noiemb. – P. 8.

557. **Dimineața pe Nistru** // Colesnic, Iurie. Colegiul Republican de Arte Plastice Alexandru Plămădeală : Ghid enciclopedic / Iurie Colesnic. – Chișinău : Museum, 2008. – P. 254.

558. **Iarna în Meleșeni; Peisaj; Portretul fiicei; Portretul învățătoarei; Dimineața pe Nistru** // Localitățile Republicii Moldova : Itinerar documentar-publicistic ilustrat. Vol. 8. – Chișinău : Draghiștea, 2008. – P. 334-338.

559. **Dimineața pe Nistru** // Țurcanu, Ion. Istoria contemporană ilustrată a românilor / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2010. – P. 645.

560. **Dimineața pe Nistru = Morning on Dniester = Утро на Днестре** // Republica Moldova : Patrimonial = Republic of Moldova : Heritage = Республика Молдова : Наследие / Idee și concepție : Ioan Mânăscuță, Mihai Potârniche. – Chișinău : Princeps, 2011. – P. 241.

561. **Seara la Nistru; Dimineața pe Nistru** // Rocaciuc, Victoria. Artele plastice din Republica Moldova în contextul sociocultural al anilor 1940-2000 / Victoria Rocaciuc. – Chișinău : Atelier, 2011. – P. 138, 192.

562. **Lacul comsomoliștilor (Valea Morilor)** // Chișinăul în pictură : (Peisaje, portrete) : Catalog-bibliografie. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 141.

563. **Dimineața pe Nistru** // Profit. – 2013. – № 5. – după P. 112.

564. **Peisaj cu livadă = Цветущий сад** // Artă contemporană din Moldova : Pictură, sculptură, grafică, artă decorativă = Изобразительное искусство Молдовы : Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство. – Москва : Галарт, 2013. – P. 107.

565. **Dimineața pe Nistru; Stâncile Orheiului Vechi; Primăvara pe plaiul natal; Portretul Alei; Portretul învățătoarei; Iarna în împrejurimile Kievului; Drum spre Codri. Schiță; Primăvara la Curchi; Portretul unui țăran bătrân; Podgorii; Natura statică cu trandafiri; Seara pe Nistru; Promoroacă (1992); Toamna în Moldova; Primăvară (Nostalgie); Drum spre Codri; Bojenți; Primăvară între stânci; Lenuța; Portretul medicului G. Bîlinski; Promoroacă (1987); Iarnă la Chișinău; Nistrul lângă Speia; Parașutiștii; Tufar înflorit** // Akademos. – 2014. – № 4(35). – P. 7, 20, 27, 50, 65, 73, 99, 104, 115, 124, 128, 133, 146, 152, 156, 161-166, 171, 173, 178, 184.

566. **Dimineața pe Nistru** // Conferința științifică anuală : Culegere de comunicări, edițiile 2013, 2014. – Chișinău : Muzeul Național de Artă al Moldovei, 2014. – P. 120.

567. **Dimineața pe Nistru = Morning at Dniester** // Colecția Pictură Națională = National Painting Collection. – Chișinău : Muzeul Național de Artă al Moldovei, 2014. – P. 143.

568. **Dimineața pe Nistru = Morning on the Nistru = Matin sur le Nistru** // Stăvilă, Tudor. Patrimoniul cultural al Republicii Moldova = The Cultural Heritage of the Republic of Moldova = Le patrimoine culturel de la République de Moldova / Tudor Stavilă, Constantin Ion Ciobanu. – Ed. a 2-a . – Chișinău : Arc, 2014. – P. 249.

CĂRȚI POȘTALE

569. **Un drum în Codri=Дорога в Кодры=A Way in Kodry** // Pictura sovietică moldovenească=Молдавская советская живопись=Moldavian Soviet painting / Muzeul Național de Arte Plastice al RSSM : [set de cărți poștale]. – Chișinău : Timpul, 1983. – supracopertă.

570. **Виноградная чаша** // Государственный художественный музей Молдавской ССР. Молдавская живопись : [комплект открыток]. – Москва : Советский художник, 1977. – Ил. 11.

571. **Весна** // Пейзаж в современной молдавской живописи : [комплект открыток]. – Москва : Советский художник, 1978. – Ил. 11.

572. **Утро в Молдавии** : [carte poștală]. – Москва : Советский художник, [1958].

EXPOZIȚII

573. Всесоюзная художественная выставка : Живопись, скульптура, графика, работы художников театра и кино : Каталог. – Москва : Советский художник, 1957.

Din conț.: **Утро в Молдавии**. 1957. Холст, масло. 90 x 160

574. Выставка живописи, скульптуры, графики и декоративно-прикладного искусства, посвященная XXI съезду КПСС : Каталог. – Кишинев : Партиздат, 1959.

Din conț.: **Портрет звеньевого-виноградаря колхоза „Вяца Ноуэ” с. Страшены, Чертан Пантелимона**. Холст, масло. 57 x 79
Портрет доярки колхоза „Вяца Ноуэ” Пырэу Анастасии. Холст, масло. 58 x 80

575. Выставка произведений художников Молдавской ССР : Каталог. – Кишинев-Таллин : Картя Молдовеняскэ, 1963.

Din conț.: **Дорога в Кодры.** 1960. Холст, масло. 69 x 191
Комсомольское озеро. 1963. Холст, масло. 60 x 150

576. Юбилейная Республиканская художественная выставка : К 40-летию республики и Коммунистической партии Молдавии 1924-1964 : Каталог. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1965.

Din conț.: **Утро в Молдавии.** 1957. Холст, масло. 90 x 160
Дорога в Кодры. 1959. Холст, масло. 69 x 191
Тополя. 1963. Картон, масло. 49 x 70

577. Каталог юбилейной выставки изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященной 50-летию Великой Октябрьской социалистической революции. – Кишинев : Тимпул, 1969.

Din conț.: **Первый звонок.** 1967. Холст, масло. 130 x 150
Комсомольское озеро. 1967. Холст, масло. 60 x 150

578. Передвижная выставка изобразительного искусства Молдавии : Живопись, скульптура, графика : Каталог. – Кишинев : Издательство ЦК КП Молдавии, 1969.

Din conț.: **Весна.** 1968. Холст, масло. 82 x 136

579. Передвижная выставка произведений художников Молдавии : Живопись, скульптура, графика : Каталог. – Кишинев : Издательство ЦК КП Молдавии, 1969.

Din conț.: **Первый звонок.** 1967. Холст, масло. 140 x 160

580. Каталог выставки произведений изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященной 50-летию Советской армии : Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1970.

Din conț.: **Портрет Лакия Еремии Георгиевича, участника восстания на броненосце „Потемкин”.** 1968. Холст, масло. 98,5 x 69

581. Каталог выставки произведений художников Молдавии : Живопись, скульптура, графика, декоративное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1970.

Din conț.: **Комсомольское озеро.** 1969. Холст, масло. 60 x 150
Рышкановка. 1969. Холст, масло. 80 x 177

582. Республиканская художественная выставка, посвященная 50-летию ВЛКСМ : Живопись. Скульптура. Графика. Прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1970.

Din conț.: **Весна.** 1968. Холст, масло. 82 x 136

583. Изобразительное искусство Молдавской ССР : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. – Кишинев : Тимпул, 1971.

Din conț.: **Дорога в Кодры.** 1959. Холст, масло. 69 x 191
Весна. 1968. Холст, масло. 82 x 137
Долина Роз. 1969. Холст, масло. 95 x 194
Комсомольское озеро. 1969. Холст, масло. 60 x 150
Рышкановка. 1969. Холст, масло. 80 x 177

584. Юбилейная Республиканская выставка изобразительного искусства Молдавской ССР, посвященная 25-летию победы в Великой Отечественной войне : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1971.

Din conț.: **Портрет врача Г.Я. Былинского, ветерана Великой Отечественной войны.** 1970.
Холст, масло. 85 x 70

585. Юбилейная Республиканская художественная выставка : Живопись, скульптура, графика, декоративное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1971.

Din conț.: **Дорога в Кодры.** 1959. Холст, масло. 69 x 191
Весна. 1968. Холст, масло. 82 x 137
Из серии „Новый Кишинев”:
Долина Роз. 1969. Холст, масло. 95 x 194
Комсомольское озеро. 1969. Холст, масло. 60 x 150
Рышкановка. 1969. Холст, масло. 80 x 177

586. Expoziția republicană „Cultura fizică și sportul în arta plastică” : Pictură. Sculptură. Grafică. Artă decorativă : Catalog = Республиканская выставка „Физическая культура и спорт в изобразительном искусстве”: Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1972.

Din conț.: **Portretul lui N. Hioară, maestru de onoare al sportului din Uniunea RSS, de șase ori campion al Moldovei la luptă liberă.** 1971.

Ulei pe pânză. 85 x 69

587. Выставка произведений художников Молдавской ССР „Посвящается 50-летию образования СССР” : Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1972.

Din conț.: **Зимний пейзаж.** 1962. Холст, масло. 39 x 49

588. Республиканская художественная выставка, посвященная XIII съезду КПМ и XXIV съезду КПСС : Живопись. Графика. Скульптура : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1972.

Din conț.: **Комсомольское озеро.** 1965. Холст, масло. 60 x 149

Рышкановка. 1969. Холст, масло. 78 x 176

Кишиневские дали. 1970. Холст, масло. 35 x 70

589. Expoziția republicană de artă „Pământul și oamenii” : Artă plastică, sculptură, grafică, artă decorativă : Catalog = Республиканская художественная выставка „Земля и люди” : Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1973.

Din conț.: **Râșcanovca nouă.** 1970. Ulei pe pânză. 80 x 177

Rezervorul de apă de la Ghidighici. Toamna. 1971.

Ulei pe pânză. 80 x 150

Traseu de viță de vie. 1971. Ulei pe pânză. 89 x 140

590. Передвижная выставка произведений художников Молдавии, посвященная 50-летию СССР, экспонируется в Челябинске, Костроме, Смоленске, Черновцах, Виннице, Одессе, Николаеве, Ялте : Живопись. Скульптура. Графика : Каталог. –

Кишинев : Тимпул, 1973.

Din conț.: **Зимний пейзаж.** 1962. Холст, масло. 39 x 49
Дорога в Кодры. 1959. Холст, масло. 105 x 60

591. Республиканская художественная выставка „На страже Родины” : Живопись. Графика. Скульптура : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1974.

Din conț.: **Парашютисты.** 1973. Холст, масло. 140 x 90

592. Arta plastică a Moldovei Sovietice : Pictură. Sculptură. Grafică. Artă aplicată decorativă = Изобразительное искусство Советской Молдавии : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство. – Chișinău: Timpul, 1976.

Din conț.: **Vii.** 1974. Ulei pe pânză. 110 x 172

Portretul lui V. Alexandrov, lucrător emerit al industriei, deputat al Sovietului Suprem al

RSSM. 1974. Ulei pe pânză. 92 x 67

Traseu. 1974. Ulei pe pânză. 81 x 138

Toamna în Codri. 1974. Ulei pe pânză. 105 x 175

593. Expoziția creațiilor artiștilor plastici consacrată aniversării a 30-a de la eliberarea Moldovei Sovietice de sub cotropirea fasciștilor germani : Pictură. Sculptură. Grafică. Placarde : Catalog = Выставка произведений художников, посвященная 30-летию освобождения Советской Молдавии от немецко-фашистских захватчиков : Живопись. Скульптура. Графика. Плакаты : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1976.

Din conț.: **Portretul doctorului G. Bîlinski, veteran al Marelui Război pentru Apărarea Patriei.** 1970.
Ulei pe pânză. 70 x 85

594. Expoziția republicană de artă „30 de ani de la Marea Biruință” : Pictură, sculptură, grafică, artă decorativă aplicată : Catalog = Республиканская художественная выставка „30 лет Великой Победы” : Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1977.

Din conț.: **Postul de grăniceri „Leitenantul K. Vetchinkin”**. 1957. Ulei pe pânză. 87 x 119
Portretul medicului G. Bîlinski, veteran al războiului. 1970. Ulei pe pânză. 85 x 70

595. Expoziția republicană de artă plastică „Slavă muncii” : Pictură, sculptură, grafică, artă aplicată decorativă : Catalog = Республиканская художественная выставка „Слава труду” : Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1978.

Din conț.: **Chișinău în septembrie**. 1975. Ulei pe pânză. 90 x 140

596. Expoziția jubiliară republicană de artă „Pe calea leninistă” : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată : Catalog = Юбилейная республиканская художественная выставка „По ленинскому пути” : Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1979.

Din conț.: **Drumul spre Lăpușna**. 1970. Ulei pe pânză. 56 x 100
Primăvară în grădină. 1975. Ulei pe pânză. 80 x 120
Brazda nemuririi. 1977. Ulei pe pânză. 100 x 129

597. Expoziția întâia republicană autumnală a creațiilor artiștilor plastici din Moldova : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată : Catalog = Первая республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников : Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1982.

Din conț.: **Natură moartă cu bujori**. 1977. Ulei pe pânză. 65 x 48
Lac în raionul Edineț. 1977. Ulei pe pânză. 47 x 84

598. Expoziția republicană de arte plastice „60 de ani glorioși” : Pictură, sculptură, grafică, artă aplicată decorativă : Catalog = Республиканская художественная выставка „60 героических лет” : Живопись, скульптура, графика, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1982.

Din conț.: **Portretul veteranului de război, medicului G. Bîlinski.** 1970. Ulei pe pânză. 70 x 85

599. Expoziția republicană a operelor artiștilor plastici din Moldova „Cultura fizică și sportul în arta plastică” : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată : Catalog = Республиканская выставка произведений художников Молдавии „Физкультура и спорт в изобразительном искусстве” : Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1983.

Din conț.: **Parașutiștii.** 1973. Ulei pe pânză. 140 x 90

600. Expoziția a III-a republicană de toamnă a operelor artiștilor plastici din Moldova : Pictură. Grafică. Sculptură. Artă decorativă aplicată : Catalog = III Республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников : Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1983.

Din conț.: **Portretul unei femei.** 1980. Ulei pe pânză. 64,5 x 55,5

601. Noi făurim comunismul : Pictură. Grafică. Sculptură. Artă decorativă aplicată : Catalog = Мы строим коммунизм : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1983.

Din conț. : **Seara pe Nistru.** 1980. Ulei pe pânză. 109 x 149

602. Expoziția a III-a republicană de artă plastică „Întotdeauna de veghe” : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată : Catalog = III Республиканская художественная выставка „Всегда начеку” : Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1984.

Din conț.: **Cupă de vie.** 1974. Ulei pe pânză. 110 x 171

Seară. 1982. Ulei pe pânză. 90 x 130

603. Республиканская художественная выставка, посвященная 40-летию освобождения Молдавии от немецко-румынских

фашистских захватчиков : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1985.

Din conț.: **Портрет Г.Я. Былинского.** 1970. Холст, масло. 85 x 70

604. Expoziția jubiliară republicană de arte plastice, consacrată aniversării a 60-a formării RSS Moldovenești și creării Partidului Comunist al Moldovei : Pictură, grafică, sculptură, artă decorativă aplicată, artă teatral-scenografică = Юбилейная Республиканская художественная выставка, посвященная 60-летию образования МССР и создания Коммунистической партии Молдавии : Живопись, графика, скульптура, декоративно-прикладное и театральное-декорационное искусство : Catalog. – Chișinău : Timpul, 1986.

Din conț.: **Podgorii.** 1974. Ulei pe pânză. 172 x 110
Nistrul la Șerpeni. 1983. Ulei pe pânză. 90 x 120

605. Республиканская юбилейная художественная выставка, посвященная 40-летию Победы советского народа в Великой Отечественной войне : Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1987.

Din conț.: **Днестр у Шерпенских круч.** 1985. Холст, масло. 80 x 120
Полдень в Шерпенах. 1985. Холст, масло. 80 x 120
Днестр у Спей. 1985. Холст, масло. 100 x 150

606. VIII Республиканская осенняя выставка произведений молдавских художников : Живопись. Графика. Скульптура. Декоративно-прикладное искусство : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1987.

Din conț.: **Иней.** 1984. Холст, масло. 60 x 80
Осень. 1985. Холст, масло. 50 x 70

607. Республиканская выставка, посвященная Международному году мира „Мастера культуры за мир” : Каталог. – Кишинев : Тимпул, 1988.

Din conț. : **Днестр у Шерпен.** 1983. Холст, масло. 90 x 120
Днестр у Спен. 1985. Холст, масло. 90 x 120

608. La straja cuceririlor socialismului : Catalog = На страже завоеваний социализма : Каталог. – Chișinău : Timpul, 1990.

Din conț. : **Promoroacă.** 1988. Ulei pe pânză. 80 x 120

609. „Il trianfa dell’incanto” dal Neoclassicismo al Postimpressionismo : Galleria antiquaria Zanini : Catalog. – Mantova : [Artpress], 2004.

Din conț. : **Primavera.** Olio su tela. 120 x 160

610. Saloanele Moldovei 2005 : Bacău - Chișinău, Ediția a XV-a : Catalog. – Bacău : [S. n.], 2005.

Din conț.: **Primăvară.** Ulei pe pânză. 65,5 x 65,5
Stâncile Gurzufului. Ulei pe pânză. 68 x 500

611. Colecția Pictură Națională = National Painting Collection / autor concepție și coord. : Tudor Zbârnea; aut. text : Constantin I. Ciobanu; fotogr. : Iurie Foca. – Chișinău : Muzeul Național de Artă al Moldovei, 2014.

Din conț.: **Dimineața pe Nistru.** 1957. Ulei pe pânză. 92 x 100

Capitolul II. PORTRET DE CREAȚIE AL PICTORULUI MIHAIL PETRIC

BIBLIOGRAFII

612. MIHAIL PETRIC // *Arta Moldovei (1924-1974) : Indice bibliografic = Искусство Молдавии (1924-1974) : Библиографический указатель.* – Chișinău : Știința, 1975. – P. 51.

613. MIHAIL PETRIC // *Calendarul bibliotecarului 1997.* – Chișinău : Biblioteca Națională, 1997. – P. 29-31.

614. MIHAIL PETRIC // *Calendar Național 2002.* – Chișinău : BNRM, 2003. – P. 89.

615. MIHAIL PETRIC // *Arta Moldovei 1975-2005 : [Resursă electronică] : Bibliografie. Vol. 1.* – Chișinău : Bibl. Șt. Centrală „Andrei Lupan” a Acad. de Științe a Moldovei, 2012. – P. 100, 146.

616. MIHAIL PETRIC // *Calendar Național 2013.* – Chișinău : BNRM, 2013. – P. 95-96.

ENCICLOPEDII, DICȚIONARE

617. PETRIC, MIHAIL // *Enciclopedia sovietică moldovenească. Vol. 5.* – Chișinău : Redacția principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1975. – P. 207.

618. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // *Искусство стран и народов мира : Краткая художественная энциклопедия. Т. 3.* – Москва : Советская энциклопедия, 1971. – С. 11.

619. ПЕТРИК, МИХАИЛ // *Справочник членов Союза художников СССР (Л-Я).* – Москва : Советский художник, 1973. – С. 209.

620. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Молдавская Советская Социалистическая Республика. – Кишинев : Главная редакция Молдавской Советской энциклопедии, 1979. – С. 436.

621. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Выставки Советского изобразительного искусства : Справочник. Т. 5. 1954-1958 гг. – Москва : Советский художник, 1981. – С. 376, 496, 498.

622. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // История искусства народов СССР. Т. 9. Кн. 1 : Искусство народов СССР 1960-1977 годов. – Москва : Изобразительное искусство, 1982. – С. 328, 330.

623. ПЕТРИК, МИХАИЛ // Справочник членов Союза художников СССР (М-Я). – Москва : Советский художник, 1982. – С. 230.

624. PETRIC, MIHAIL // Literatura și arta Moldovei. Vol. 2. – Chișinău : Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1986. – P. 125.

625. PETRIC, MIHAIL // Dicționar enciclopedic moldovenesc. – Chișinău : Redacția principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1989. – P. 466.

626. COLESNIC, IURIE. **Petric, Mihail** / Iurie Colesnic // Colesnic, Iurie. Colegiul Republican de Arte Plastice Alexandru Plămădeală : Ghid enciclopedic. – Chișinău : Museum, 2008. – P. 181.

627. [MIHAIL PETRIC] // Localitățile Republicii Moldova : Itinerar documentar-publicistic ilustrat. Vol. 8. – Chișinău : Draghiștea, 2008. – P. 333-334.

628. PLOȘNIȚĂ, ELENA. [**Mihail Petric**] / Elena Ploșniță // Ploșniță, Elena. Enciclopedia muzeologiei din Republica Moldova. – Chișinău : Bons Offices, 2011. – P. 39, 42.

ALBUME. CATALOAGE. PLIANTE

629. ZBÂRCIOG, VLAD. **Mihail Petric** : [album] / Vlad Zbârciog. – Chişinău : Literatura artistică, 1986. – 88 p.

630. MIHAIL PETRIC. **Anotimpuri** : [pliant] / Ministerul Culturii și Turismului al Republicii Moldova; Muzeul Național de Artă al Moldovei. – Chişinău : [S. n.], 2006.

631. CIOBANU, I. CONSTANTIN. **Mihail Petric** : [album] / Constantin I. Ciobanu. – Chişinău : Arc, 2007. – 143 p.

PUBLICAȚII ÎN CULEGERI ȘI EDITII PERIODICE

632. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Всесоюзная художественная выставка : Живопись, скульптура, графика, работы художников театра и кино. – Москва : Советский художник, 1957. – С. 427.

633. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Изобразительное искусство Молдавской ССР : Альбом репродукций и краткие биографические справки о художниках республики. – Кишинев : Карта Молдовеняскэ, 1960. – С. 103.

634. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Советское искусство : Изобразительное искусство Советской Молдавии. – Москва : Советский художник, 1963. – С. 17.

635. **Petric Mihail** // Din viața și creația renumiților pictori și sculptori. – Chişinău : Cartea Moldovenească, 1964. – P. 89-91.

636. ЧЕЗЗА, ЛЕВ. [**Михаил Петрик**] / Лев Чезза // Чезза, Лев. Плоды с дерева дружбы : Очерки о молдавском искусстве. – Кишинев : Карта Молдовеняскэ, 1964. – С. 102, 106.

637. CEZZA, LEV. [Mihail Petric] / Lev Cezza // Cezza, Lev. Pictura moldovenească. – Chișinău: Cartea Moldovenească, 1966. – P. 187, 194, 208.

638. [MIHAIL PETRIC] // Arta plastică a Moldovei Sovietice. – Chișinău : Lumina, 1967. – P. 13.

639. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Искусство Молдавии : Очерки истории изобразительных искусств Молдавии. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1967. – С. 188-189.

640. CIOBANU, DUMITRU. **Îndrăgostit de natură** : [despre peisajele pictorului M. Petric] / Dumitru Ciobanu // Moldova. – 1970. – № 9. – P. 3.

641. CIOBANU, DUMITRU. **Devotament** : [pictorul M. Petric candidat în deputați ai Sovietului Suprem al republicii] / Dumitru Ciobanu // Cultura. – 1971. – 5 iun. – P. 3.

642. [MIHAIL PETRIC] // Arta plastică a RSS Moldovenești : Pictură. Sculptură. Grafică. Arta decorativă aplicată. Arta scenografică. Arta monumentală decorativă = Изобразительное искусство Молдавской ССР : Живопись. Скульптура. Графика. Декоративно-прикладное искусство. Театрально-декорационное искусство. Монументально-декоративное искусство. – Москва : Советский художник, 1971. – P. 7, 14-15.

643. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Художественная жизнь Молдавии. – Кишинев : Картя Молдовеняскэ, 1971. – С. 12.

644. [MIHAIL PETRIC] // Arta RSS Moldovenești = Искусство Молдавской ССР = The Art of Soviet Moldavia. – Leningrad : Aurora, 1972. – P. 14, 22.

645. ОСАДЧИЙ, Е.Н. [Михаил Петрик] / Е.Н. Осадчий // Осадчий, Е.Н. Художественное училище имени И.Е. Репина. –

Кишинев : Литература артистикэ, 1977. – С. 23-24, 42.

646. CAȚAVEICĂ, ION. **Harul – o însonnie a spiritului** : [pânzele pictorului M. Petric] / Ion Cațaveică // Lit. și arta. – 1978. – 24 aug. – P. 5.

647. [MIHAIL PETRIC] // Pictorii Moldovei Sovietice : Calendar 1980 . – Chișinău : Timpul, 1979.

648. ПЕТРИЧЕНКО, АЛЕКСАНДР. **Образ родного края** : [о творчестве художника М. Петрика] / Александр Петриченко // Сов. Молдавия. – 1979. – 18 авг. – С. 4.

649. [MIHAIL PETRIC] // Despre ce povestesc muzeele : Prin muzeele Moldovei = О чем рассказывают музеи : По музеям Молдавии. – Chișinău : Timpul, 1980. – P. 40.

650. ZBÂRCIOG, VLAD. **Universul poetic al unor confesiuni picturale** : [despre creația pictorului M. Petric] / Vlad Zbârciog // Nistru. – 1981. – № 7. – P. 145-150.

651. BOBERNAGA, SOFIA. **Un poet al peisajului moldav** : [pictorul Mihail Petric] / Sofia Bobernaga // Calendar 1982. – Chișinău: [S.n.], 1981. – P. 47.

652. ROȘCA, AGNESA. **Oglinda de lumină a gliei** : [pictorul Mihail Petric la 60 de ani] / Agnesa Roșca // Lit. și arta. – 1982. – 4 mart. – P. 7.

653. VIERU, IGOR. **Dăruire** : [cuvânt despre pictorul Mihail Petric] / Igor Vieru // Lit. și arta. – 1982. – 4 mart. – P. 7.

654. ZBÂRCIOG, VLAD. **Portrete ale naturii** : [create de pictorul M. Petric, Maestru emerit în arte din RSSM] / Vlad Zbârciog // Lit. și arta. – 1982. – 4 mart. – P. 7.

655. [МИХАИЛ ПЕТРИК] // Государственный Художественный музей Молдавской ССР=The State Art Museum of the Moldavian SSR = Das Staatliche Kunstmuseum der Moldauischen SSR. – Кишинев : Тимпул, 1982. – С. VII.

656. LIVSITS, MATUS. [**Mihail Petric**] / Matus Livsits // Livsits, Matus. *Moldaavia kunst.* – Tallinn : Kirjastus Kunst, 1983. – P. 19.

657. ROȘCA, AGNESA. **O pictură plină de lumină și pace** : [despre pictorul Mihail Petric] / Agnesa Roșca // *Nistru.* – 1983. – № 6. – P. 149-155.

658. ZBÂRCIOG, VLAD. **Adevărul inimii** : [despre plasticianul M. Petric] / Vlad Zbârciog // *Lit. și arta.* – 1983. – 14 apr. – P. 7.

659. CHEIANU, CONSTANTIN. **Artist al armoniilor cromatice** : [despre activitatea pictorului M. Petric] / Constantin Cheianu // *Lit. și arta.* – 1984. – 5 apr. – P. 6.

660. CLIMA, M. **Miracolul plasticității** : [impresii de la expoziția personală a maestrului emerit în arte din RSSM, plasticianului M. Petric] / M. Clima // *Viața satului.* – 1984. – 10 apr. – P. 4.

661. CLIMA, M. **Noblețea formelor picturale** : [despre expoziția personală a pictorului M. Petric] / M. Clima // *Tinerimea Moldovei.* – 1984. – 12 dec. – P. 4.

662. CORLĂTEANU, NICOLAE. **Rapsod al meleagurilor natale** : [consemnări despre creația pictorului Mihail Petric] / Nicolae Corlăteanu // *Nistru.* – 1984. – № 8. – P. 147-152.

663. CORLĂTEANU, NICOLAE. **Sentiment de înaltă răspundere** : [impresii de la expoziția personală a pictorului Mihail Petric] / Nicolae Corlăteanu // *Moldova socialistă.* – 1984. – 4 apr. – P. 4.

664. LADANIUC, VICTOR. **Ademenitoare drumurile** : [despre creația plasticianului M. Petric] / Victor Ladaniuc // Moldova socialistă. – 1984. – 14 sept. – P. 4.

665. MIHAILO, LARISA. **Aliaj de adevăr și poezie** : [expoziția de lucrări a pictorului M. Petric] / Larisa Mihailo // Chișinău. Gaz. de seară. – 1984. – 5 apr. – P. 3.

666. PETRICENKO, ALEKSANDR. **„Moldova reînnoită”** : [despre creația lui M. Petric] / Aleksandr Petricenko // Lit. și arta. – 1984. – 19 iul. – P. 6.

667. PETRICENKO, ALEKSANDR. **Școală de perfecționare artistică** : [cuvânt despre creația maestrului emerit al artei din RM M. Petric] / Aleksandr Petricenko // Lit. și arta. – 1984. – 4 oct. – P. 6.

668. SÂDNIC, LEONORA. **Nesfârșita cântare omului** / Leonora Sâdnic // Învațământul public. – 1984. – 28 noiemb. – P. 4.

669. ZBÂRCIOG, VLAD. **Universul poetic ale unor confesiuni picturale** : [despre creația plasticianului M. Petric] / Vlad Zbârciog // Zbârciog, Vlad. Semănători de lumină. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1984. – P. 3-16.

670. КУТЫРЕВА, АЛЛА. **Мастер лирического пейзажа** / Алла Кутырева // Сов. Молдавия. – 1984. – 14 авг. – С. 3.

671. **Молдавия** : [персональная выставка живописных произведений М.П. Петрика в Гос. Художественном музее МССР] // Искусство. 1984. – № 7. – С. 79.

672. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Сплав правды и поэзии** : [в мастерской художника М. Петрика] / Лариса Михайло // Веч. Кишинев. – 1984. – 5 апр. – С. 3.

673. ПЕТРИЧЕНКО, АЛЕКСАНДР. **Образы края родного** : [выставка живописных полотен М. Петрика] / Александр Петриченко // Сов. Молдавия. – 1984. – 24 март. – С. 4.

674. СТАВИЛЭ, ФЕДОР. **Певец родного края** : [о заслуженном деятеле искусств МССР, пейзажисте М.П. Петрике] / Федор Ставилэ // Кодры. – 1984. – № 9. – С. 126-129.

675. [MIHAIL PETRIC] // *Arta plastică a Moldovei Sovietice = Искусство Советской Молдавии = Fine arts of Soviet Moldavia.* – Chişinău : Timpul, 1987. – P. 6, 12, 18.

676. [MIHAILPETRIC] // *Muzeele invită = Музеи приглашают = Welcome to the Museums.* – Chişinău : Timpul, 1987. – P. 67, 70.

677. ОСАДЧИЙ, Е. Н. [**Михаил Петрик**] / Е.Н. Осадчий // Осадчий, Е.Н. Республиканское художественно-педагогическое училище имени И.Е. Репина. – Кишинев : Литература артистикэ, 1987. – С. 30, 48, 59.

678. ШАТОХИНА, ЕЛЕНА. **Отцы и дети** : [о выставке народного художника М. Петрика и В. Христова в Центральном выставочном зале] / Елена Шатохина // Молодежь Молдовы. – 1992. – 25 дек. – С. 11.

679. BIVOL, ELEONORA. **Armonia culorilor** : [expoziția tablourilor pictorului Mihail Petric la „Moldexpo”] / Eleonora Bivol // *Moldova suverană.* – 1993. – 15 iul. – P. 3.

680. BULAT, VLAD. **„Chipul trist” al plasticii se înviorează** / Vlad Bulat // *Lit. și arta.* – 1993. – 15 apr. – P. 6.

681. GULEA, LARISA. **Un duet plastic de bun augur** : [vernisajul expoziției plasticienilor Mihail Petric și Victor Hristov] / Larisa Gulea // *Lit. și arta.* – 1993. – 28 ian. – P. 6.

682. KULIKOVA-HÂNCU, L. **Natura are și sufletul, și libertatea, și limbajul său...** : [portretul de creație al pictorului Mihail Petric] / L. Kulikova-Hâncu // Curierul de seară. – 1993. – 26 iun. – P. 3.

683. RUSU, S. **O simbioză aferentă** : [expoziția de artă a plasticienilor din Basarabia inaugurată în sala de expoziții a Teatrului Național din București] / S. Rusu // Glasul națiunii. – 1993. – № 8. – P. 11.

684. SÂDNIC, LEONORA. **Maestru al poemelor picturale** : [pictorul Mihail Petric] / Leonora Sâdnic // Moldova. – 1993. – № 8. – P. 17.

685. TOMA, LUDMILA. **O privire „de la distanță” asupra artei plastice „de acasă”** : [expoziția de artă plastică din Moldova inaugurată în februarie curent în sălile Uniunii Artiștilor Plastici din România și în incinta Teatrului Național; exponenți : M. Petric, A. Baranovici, A. Zevina ș. a.] / Ludmila Toma // Lit. și arta. – 1993. – 8 apr. – P. 6.

686. SPÂNU, CONSTANTIN. [**Mihail Petric**] / Constantin Spânu // Spânu, Constantin. Spațiu și timp în pictura din Republica Moldova (anii 1940-1990). – Chișinău : Știința, 1994. – P. 52.

687. VARTIC, ANDREI. **Peisaj basarabean** / Andrei Vartic // Literatorul. – 1994. – № 11-16. – P. 26.

688. PURICE, LUCIA. **La izvoarele armoniei** : [peisajele lui M. Petric] / Lucia Purice // Lit. și arta. – 1996. – 20 iun. – P. 6.

689. CAPIȚA, LORA. **„Plaiul nostru e atât de frumos încât... am devenit pictor”** : [despre pictorul M. Petric] / Lora Capița // Viața satului. – 1997. – 14 mart. – P. 13.

690. **Mihail Petric la 75 de ani**: Un peisajist viguros // Mesagerul. – 1997. – 21 mart. – P. 7.

691. RUSU-BOBERNAGA, SOFIA. **Un pictor al peisajului** : [inaugurarea expoziției pictorului M. Petric] / Sofia Rusu-Bobernaga // Curierul de seară. – 1997. – 24 apr. – P. 3.

692. SÂDNIC, LEONORA. **Neobosit rapsod al plaiului** : [pictorul Mihail Petric] / Leonora Sâdnic // Lit. și arta. – 1997. – 10 apr. – P. 6.

693. РУСУ-БОБЕРНАГА, СОФИЯ. **Мастер пейзажа** : [выставка известного художника М. Петрика по случаю юбилея автора – 75-летия со дня рождения] / София Русу-Бобернага // Веч. Кишинев. – 1997. – 24 апр. – С. 3.

694. ПЕТРИЧЕНКО, АЛЕКСАНДР. **Мастер портрета и жизни** : [о творчестве художника Михаила Петрика] / Александр Петриченко // Capitala = Столица. – 1999. – 9 окт. – С. 10.

695. POPESCU, LEONID. **Semănătorii ai frumosului** / Leonid Popescu // Popescu, Leonid. Din mărturiile timpului : Publicistică și grafică. – Chișinău : [S. n.], 2000. – P. 43.

696. POPESCU-GOGAN, PETRE. [**Mihail Petric**] / Petre Popescu-Gogan // Popescu-Gogan, Petre. Rezonanțe eminesciene în arta plastică. – București-Chișinău : Litera, 2000. – P. 75.

697. SÂDNIC, LEONORA. **O primăvară-n suflet și în culori** : [pictorul Mihail Petric – personalitate notorie în viața cultural-artistică a țării] / Leonora Sâdnic // Luceafărul. – 2001. – 7 mart. – P. 12.

698. **Petric, Mihail** // Aniversări culturale 2002. – Chișinău : Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, 2001. – P. 4.

699. SÂDNIC, LEONORA. **Mihail Petric, omul care i-a cunoscut pe Nicolae Iorga și Mihail Sadoveanu** / Leonora Sâdnic // Luceafărul. – 2002. – 8 mart. – P. 10.

700. SÂDNIC, LEONORA. **Natura – o permanentă sursă de inspirație pentru artiștii plastici** / Leonora Sâdnic // Luceafărul. – 2002. – 8 febr. – P. 9.

701. TOMA, LUDMILA. **Peisajul în pictura din Republica Moldova** / Ludmila Toma // Arta 2002 : Arte plastice. Arhitectură. Muzică. Teatru. Cinema. – Chișinău : Epigraf, 2002. – P. 72.

702. **В честь мастера** : [expoziția „Mihail Petric – 80 de ani de la naștere”] // Capitala=Столица. – 2002. – 13 март. – С. 4.

703. ГОЛЬЦОВ, ДМИТРИЙ. **Радуга многоцветна** / Дмитрий Гольцов // Ларец : Избранные статьи искусствоведа Дмитрия Гольцова к 75-летию со дня рождения . – Кишинев : Парагон, 2002. – С. 64.

704. MONDADORI, STEFANO ALLIEVI ALLA. **Alla „Irina Arte” Michael Petric, pittore amato dal Papa e da Ciampi** / Stefano Allievi alla Mondadori // Mantova còlta. – 2003. – 13 mart. – P. 17.

705. POPESCU, LEONID. **Miracolul Mihail Petric** : [creația pictorului] / Leonid Popescu // Lit. și arta. – 2003. – 6 mart. – P. 43.

706. SÂDNIC, LEONORA. **Poet al armoniilor** : [pictorul Mihai Petric la 80 de ani de la naștere] / Leonora Sâdnic // Moldova suverană. – 2003. – 12 mart. – P. 4.

707. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Жизнь и природа – источник вдохновения мастера** / Лариса Михайло // Capitala=Столица. – 2003. – 26 авг. – С. 7.

708. **Michael Petric** // „Il trianfa dell’incanto” dal Neoclassicismo al Postimpressionismo : Galleria antiquaria Zanini. – Mantova : [Artpress], 2004. – P. 74.

709. **Mihail Petric** : [artist plastic (1922-2005) - necrolog] // Moldova suverană. – 2005. – 17 iun. – P. 2.

710. MUDREA, ANDREI. **Cutremurul** : [în memoria Mihail Petric, maestru în arte] / Andrei Mudrea // Lit. și arta. – 2005. – 23 iun. – P. 6.

711. RUSNAC, VLADIMIR. **Icoana plaiului** : [în memoria pictorului Mihail Petric] / Vladimir Rusnac // Lit. și arta. – 2005. – 23 iun. – P. 1.

712. PORCESCO, CRISTINA. **Anotimpurile lui Mihail Petric** : [Muzeul Național de Artă a Moldovei a vernisat expoziția personală a plasticianului Mihail Petric] / Cristina Porcesco // Moldova. – 2006. – 31 oct. – P. 4.

713. SÂRBU, ANTONINA. **Cartea vieții lui Mihail Petric** : [despre lansarea albumului „Mihail Petric”] / Antonina Sârbu // Ziarul de gardă. – 2007. – 15 noiemb. – P. 8.

714. ȚURCANU, ION. **Pictori basarabeni** / Ion Țurcanu // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : Cu o privire mai largă asupra culturii române. – Brăila : Istras, 2007. – P. 644.

715. МИХАЙЛО, ЛАРИСА. **Жизнь и природа – источник вдохновения** / Лариса Михайло // Михайло, Лариса. Затеяливые узоры жизни. – Кишинэу : СЕР USM, 2009. – С. 52-55.

716. ȚURCANU, ION. [**Mihail Petric**] / Ion Țurcanu // Țurcanu, Ion. Istoria contemporană ilustrată a românilor. – Brăila : Istros, 2010. – P. 645.

717. ROCACIUC, VICTORIA. [Mihail Petric] / Victoria Rocaciuc // Rocaciuc, Victoria. *Artele plastice din Republica Moldova în contextul sociocultural al anilor 1940-2000.* – Chișinău : Atelier, 2011. – P. 99, 125, 134, 140, 168, 184, 261.

718. МИГУЛИНА, ТАТЬЯНА. **Возрождение меценатства в Молдове** : [уникальная выставка живописи в Национальном музее искусств - культурное наследие, хранящееся в художественном музее] / Татьяна Мигулина // *Экономическое обозрение.* – 2013. – № 19. – С. 30.

719. CIOBANU, CONSTANTIN ION. **Un mare peisajist al timpurilor noastre** / Constantin Ion Ciobanu // *Akadosmos.* – 2014. – № 4. – P. 160-166.

720. GALENCO, VERONICA. **La muzeu de ziua ta – noi activități interactive cu publicul tânăr la MNAM. Studiu de caz** / Veronica Galenco // *Conferința științifică anuală : Culegere de comunicări, edițiile 2013, 2014.* – Chișinău : Muzeul Național de Artă al Moldovei, 2014. – P. 165-166.

721. [MIHAIL PETRIC] // *Colecția Pictură Națională = National Painting Collection.* – Chișinău : Muzeul Național de Artă al Moldovei, 2014. – P. 6, 13.

722. [MIHAIL PETRIC] // *Patrimoniul cultural al Republicii Moldova = The Cultural Heritage of the Republic of Moldova = Le patrimoine culturel de la République de Moldova.* – Ed. a 2-a. – Chișinău : Arc, 2014. – P. 261.

723. TOMA, LUDMILA. **Arta plastică de șevalet în RSSM în perioada „dezghețului”** / Ludmila Toma // *Conferința științifică anuală : Culegere de comunicări, edițiile 2013, 2014.* – Chișinău : Muzeul Național de Artă al Moldovei, 2014. – P. 114, 116.

724. CIBOTARU, MIHAIL GH. **Era, la sigur, și el un rarisim peisaj național** / Mihail Gh. Cibotaru // Lit. și arta. – 2016. – 7 apr. – P. 5.

DIALOGURI, INTERVIURI, CONVORBIRI REALIZATE CU MIHAIL PETRIC

725. **Afirmare presupune talent...** : [interviu cu pictorul Mihail Petric, director al Muzeului de Stat de Arte Plastice al RSS Moldovenești] // Vlad Zbârciog. Poemele sufletului. – Chișinău : Literatura artistică, 1978. – P. 5-12.

726. **Мудрость и сила** : [беседа с заслуженным деятелем искусств МССР, известным художником, мастером лирического пейзажа М. Петриком] // Сов. Молдавия. – 1983. – 4 сент. – С. 2.

727. **„Vreau să las în timp chipul Moldovei mele”** : [interviu cu pictorul Mihail Petric] / consemnare de Anatol Ciocanu // Moldova. – 1984. – № 4. – P. 36-37.

728. **„Un avion construit fără gust nu va decola...”** : [convorbire cu maestrul emerit al artei din RSSM M. Petric despre noua reformă școlară] / interlocutor : Alla Kutyreva // Orizontul. – 1986. – № 2. – P. 66-68.

729. **Некрасивый самолет не взлетит** : [беседа с мастером лирического пейзажа, заслуженным деятелем искусств МССР М.П. Петриком о школьной реформе] / беседу вела Алла Кутырева // Горизонт. – 1986. – № 2. – С. 66-68.

730. **„Nimic mai neverosimil decât adevărul”** : [interviu cu pictorul M. Petric despre viața și creația sa] / consemnare de L. Țâgârlaș // Moldova. – 1993. – № 4. – P. 18-19.

731. **După izgonirea din rai a fost inventat peisajul** : [interviu cu artistul plastic M. Petric la 75 de ani] / consemnare de Irina Nechit //

Lit. și arta. – 1997. – 6 mart. – P. 6.

732. **Un peisaj este o stare** : [interviu cu pictorul la 75 de ani de la naștere] / consemnare : Antonina Sârbu // Moldova literară. – 1997. – 12 mart. – P. 3.

733. **Михаил Петрик : „Хочу писать пейзажи, которые раскрывали бы красоту молдавской природы”** : [беседа с художником М. Петриком] / беседовала Ирина Грабован // Независимая Молдова. – 1997. – 25 апр. – С. 5.

734. **Жизнь и природа - источник вдохновения мастера** : [интервью с народным художником М. Петриком] / записала Лариса Михайло // Capitala=Столица. – 2003. – 26 авг. – С. 7.

735. **„Nicolae Iorga m-a premiat, am lucrat în via lui Sadoveanu...”** : [dialog cu artistul plastic M. Petric] / interviu realizat de Rodica Mahu // Jurnal de Chișinău. – 2005. – 4 mart. – P. 15.

ARTICOLE SEMNATE DE MIHAIL PETRIC

736. PETRIC, MIHAIL. **27 mai – deschiderea Decadei : O largă prezentare** / Mihail Petric // Cultura Moldovei. – 1960. – 19 mai. – P. 2.

737. ПЕТРИК, МИХАИЛ. **Выставка трех юбиларов** : [А.Е. Шубин, К.И. Лодзейский, Л.В. Авербух в залах Республиканского художественного музея] / Михаил Петрик // Сов. Молдавия. – 1964. – 23 янв. – С. 4.

738. PETRIC, MIHAIL. **Prezentul și viitorul** : [Muzeul Național de Arte Plastice] / Mihail Petric // Chișinău. Gaz. de seară. – 1966. – 11 aug. – P. 2.

739. ПЕТРИК, МИХАИЛ. **И мастерство, и вдохновенье** / Михаил Петрик // Сов. культура. – 1967. – 5 сент. – С. 2.

740. PETRIC, MIHAIL. **Afirmarea presupune talent...** : [despre activitatea plasticienilor din republică] / Mihail Petric // Cultura. – 1975. – 1 ian. – P. 14-15.

741. PETRIC, MIHAIL. **Cuvântul înaripat al partidului** : [despre activitatea plasticienilor mold.] / Mihail Petric // Cultura. – 1976. – 17 apr. – P. 10-11.

742. ПЕТРИК, МИХАИЛ. **Художественный музей Молдавии** / Михаил Петрик // Яунас Рокас. – 1976. – 13 апр. – на латыш. яз.

743. PETRIC, MIHAIL. **Același îndrăgostit** : [pictorul I. Vieru la 60 de ani] / Mihail Petric // Lit. și arta. – 1983. – 22 dec. – P. 6.

744. PETRIC, MIHAIL. **O cauză nobilă** : [despre expoziția cu vânzarea tablourilor pictorilor mold. datorite Fondului păcii] / Mihail Petric // Chișinău. Gaz. de seară. – 1985. – 18 oct. – P. 3.

745. ПЕТРИК, МИХАИЛ. **Приглашение к соучастию** : [выставка „Художники Молдавии - в Фонд мира”] / Михаил Петрик // Веч. Кишинев. – 1985. – 18 окт. – С. 3.

746. PETRIC, MIHAIL. **Moldova e unica țară din Europa care nu are un veritabil Muzeu Național de Arte Plastice** / Mihail Petric // Luceafărul. – 2000. – 3 noiemb. – P. 10.

„ICOANA PLAIULUI” – POEZII DEDICATE LUI MIHAIL PETRIC

747. RUSNAC, VLADIMIR. **Icoana plaiului** : [în memoria pictorului Mihail Petric] / Vladimir Rusnac // Lit. și arta. – 2005. – 23 iun. – P. 1.

748. RUSNAC, VLADIMIR. **Icoana plaiului** : [în amintirea pictorului Mihail Petric] / Vladimir Rusnac // Adânc de mare și adânc de cer : Poezii. – Chișinău : CEP USM, 2011. – P. 30.

749. ROȘCA, AGNESA. **Lumina** : [în amintirea lui Mihail Petric] / Agnesa Roșca // Moldova suverană. – 2006. – 31 oct. – P. 4.

RESURSE EXTERNE

750. Artiști din Republica Moldova : [personalități]. – Mod de acces : <http://arhiva.art.md>

751. Ce comori ascunde unicul salon de anticariat din R. Moldova (Galerie foto). – Mod de acces : <http://curentul.md/divers/galerie-foto-ce-comori-ascunde-unicul-salon-de-anticariat-din-r-moldova.html>

752. Cele mai valoroase 20 de opere din colecția Muzeului de Artă din Moldova au fost restaurate cu sprijinul financiar ale celei mai mari companii de asigurări (Alexandru Climașevschi, Pavel Piscariov, Boris Nesvedov, Ana Baranovici, Dimitrie Sevastianov, Nicolae Coleadici, Glebus Sainciuc, Mihail Petric, Mihai Grecu etc.). – Mod de acces : http://adevarul.ro/moldova/actualitate/cele-mai-valoroase-20-opere-colectia-muzeului-arta-moldova-fost-restaurate-sprrijinul-financiar-celei-mai-mari-companii-asigurari-1_5195b490053c7dd83fa5cd3e/index.html

753. Chișinău, orașul meu : [Mihail Petric]. – Mod de acces : <https://orasulmeuchisinau.wordpress.com/tag/mihail-petric/>

754. Colecția de pictură națională. – Mod de acces : http://www.mnam.md/index.php?option=com_content&view=article&id=6&Itemid=100&lang=ro

755. Dialoguri culturale. Pictorul Mihai Petric. – Mod de acces : <http://www.trm.md/ro/search/?q=mihai%20petric>

756. Dialoguri culturale. Scriitorul Alexandru Gromov – pictorul Mihai Petric (1999) *. – Mod de acces : <http://trm.md/ro/revelatia-arhivei/revelatia-arhivei-din-22-iulie-2014/>

757. Mihai Petric. – Mod de acces : <http://arhiva.art.md/petric/>

758. Mihai Petric: „Vreau să trăiesc până când voi vedea un muzeu adevărat”. – Mod de acces : <http://archiva.flux.md/editii/156/articole/993/>

759. Mihai Petric. Wikipedia, enciclopedia liberă. – Mod de acces : https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Petric

760. Moldasig a fost decernat cu trofeul ArtMuseum pentru aportul considerabil în salvagardarea și valorificarea patrimoniului cultural național : [vernisaajului expoziției lucrărilor rare ale pictorilor moldoveni ce au trăit și activat în secolul 20]. – Mod de acces : <http://www.allmoldova.com/ro/news/moldasig-a-fost-decernat-cu-trofeul-artmuseum-pentru-aportul-considerabil-in-salvgardarea-si-valorificarea-patrimoniului-cultural-national/>

761. Moldova prin ochii Maestrului Mihail Petric. – Mod de acces : <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1076336569052780.1073741830.107627655725448&type=3>

762. Petric Mihai – Andrei Lupan. – Mod de acces : <http://www.andreilupan.com/loaditem.do?id=10000630>

763. PETRIC Mihail, galeria 1, Pictură. – Mod de acces : <http://petric.arta.md/ro/gallery/1>

764. Petric, Mihail. Pictura. – Mod de acces : <http://www.moldovenii.md/md/people/989>

765. Petric Mihail, UAP din RM. – Mod de acces : <http://petric.arta.md/>

766. Proiect inedit, opere de artă în loc de publicitate pe străzile Capitalei : [Mihail Petric, Primăvara pe plaiul natal, 1986. Colecția Muzeului Național de Artă]. – Mod de acces : <http://stiri24.md/>

[proiect-inedit-opere-de-arta-in-loc-de-publicitate-pe-strazile-capitalei/](#)

767. #UnArtOraş – Galerie de artă : [Mihail Petric (1923-2005)]. – Mod de acces : <http://www.vintage.vg/gallery.php?p=5>

768. В память о художнике Михаиле Петрике. – Mod de acces : <http://moldovenii.md/ru/news/view/section/543/id/11633/from/viza>

769. Возрождение меценатства в Молдове : [Уникальная выставка классиков молдавской живописи – Михаил Греку, Александр Климашевский, Михаил Петрик, Игорь Виеру, Анна Баранович, Дмитрий Севастьянов]. – Mod de acces : <http://www.logos.press.md/node/36865>

770. Живопись. Михаил Петрик. – Mod de acces : <http://raritet.md/>

771. Картины вместо рекламы. UnArtOraş продвигает молдавских художников : [Mihail Petric, Primăvara pe plaiul natal, 1986. Colecția Muzeului Național de Artă]. – Mod de acces : <http://www.timpul.md/ru/http://unartoras.md/>

772. Михаил Петрович Петрик. – Mod de acces : https://artchive.ru/artists/40965~Mikhail_Petrovich_Petrik

773. Петрик Михаил - Народный художник Молдовы. – Mod de acces : <https://www.facebook.com/ART-Moldova-239059012968739/>

774. Петрик Михаил Петрович (1922-2005). – Mod de acces : http://artpoisk.info/artist/petrik_mihail_petrovich_1922/

775. Петрик Михаил Петрович (1922-2005) художник, педагог. – Mod de acces : <http://artru.info/ar/28146/>

776. Реестр профессиональных художников Российской империи, СССР, «русского зарубежья», Российской Федерации и республик бывшего Советского Союза (XVIII–XXI вв.) :

[Петрик Михаил Петрович (1922-2005) художник двухмерного пространства]. – Mod de acces : <http://painters.artunion.ru/2-16-2.htm>

777. 42 акварельные работы художников из Китайской Народной Республики представлены на выставке, открывшейся в Национальном историческом музее : [впечатлениями о вернисаже делится известный молдавский художник Михаил Петрик]. – Mod de acces : http://www.photo.md/news_info.php?news_id=686&lang=rus

INDEXURI AUXILIARE

Indice alfabetic de nume

A

ANDON, V. 343

B

BARANOVICI, ANA 685, 752

BÎLINSKI, G. 565, 593, 594,
598

BIVOL, ELEONORA 679

BOBERNAGA, SOFIA 651

BULAT, VLAD 680

C

CAPÎȚA, LORA 689

CAȚAVEICĂ, ION 646

CEHOV, ANTON 206

CERTAN, P. 121

CEZZA, LEV 490, 637

CHEIANU, CONSTANTIN 659

CIBOTARU, MIHAIL GH. 724

CIOBANU, CONSTANTIN

ION 547, 568, 611, 631, 719

CIOBANU, DUMITRU 640, 641

CIOCANU, ANATOL 727

CLIMA, M. 660, 661

CLIMAȘEVȘCHI,

ALEXANDRU 752

COLEADICI, NICOLAE 752

COLESNIC, IURIE 557, 626

CORLĂTEANU, NICOLAE

332, 554, 662, 663

D

DIACONESCU, TAMARA

547

F

FOCA, IURIE 611

G

GALENCO VERONICA 720

GRECU, MIHAI 752

GROMOV, ALEXANDRU 756

GULEA, LARISA 681

H

HIOARĂ, N. 290, 586

I

IORGA, NICOLAE 699, 735

K

KOGĂLNICEANU, MIHAIL
332

KOROVIN, KONSTANTIN
319

KULIKOVA-HÂNCU, L. 682

KUTYREVA, ALLA 728

L

LADANIUC, VICTOR 664

LIVSITS, MATUS 524, 656

LUPAN, ANDREI 615, 762

M

MAHU, RODICA 735

MÂNĂȘCURȚĂ, IOAN 560

MIHAILO, LARISA 665

MONDADORI, STEFANO

ALLIEVI ALLA 704
MUDREA, ANDREI 710

N
NECHIT, IRINA 731
NESVEDOV, BORIS 752

P
PARNOV, VLADIMIR 9, 10,
12, 13, 20, 27, 41, 43, 59, 62,
70-74, 94, 95, 101-103, 129,
142, 214, 264, 355
PÂRĂU, A. 118
PETRICENKO, ALEKSANDR
666, 667
PISCARIOV, PAVEL 752
PLĂMĂDEALĂ,
ALEXANDRU 557, 626
PLOȘNIȚĂ, ELENA 628
POPESCU, LEONID 695, 705
POPESCU-GOGAN, PETRE
696
PORCESCO, CRISTINA 712
POTÂRNICHE, MIHAI 560
PURICE, LUCIA 688

R
ROCACIUC, VICTORIA 561,
717
ROȘCA, AGNESA 652, 657,
749
RUSNAC, VLADIMIR 711,
747, 748
RUSU-BOBERNAGA, SOFIA
691

RUSU, S. 683

S
SADOVEANU, MIHAIL 699,
735
SAINCIUC, GLEBUS 752
SÂDNIC, LEONORA 668,
684, 692, 697, 699, 700, 706
SÂRBU, ANTONINA 713,
732
SEVASTIANOV, DIMITRIE
752
SPÂNU, CONSTANTIN 686
STAVILĂ, TUDOR 547, 568

T
TOLOCINÎI, A.M. 1
TOMA, LUDMILA 685, 701,
723

Ț
ȚĂGÂRLAȘ, L. 730
ȚURCANU, ION 559, 714,
716

V
VARTIC, ANDREI 687
VETCHINKIN, K. 107, 594
VIERU, IGOR 653, 743

Z
ZBÂRCIOG, VLAD 629, 650,
654, 658, 669, 725
ZBÂRNEA, TUDOR 611
ZEVINA, ADA 685

А

АВЕРБУХ, ЛЕВ 737

Б

БАРАНОВИЧ, АННА 769
БЫЛИНСКИЙ, Г.Я. 503, 534
584, 603

В

ВИЕРУ, ИГОРЬ 769

Г

ГОЛЬЦОВ, ДМИТРИЙ 703
ГРАБОВАН, ИРИНА 733
ГРЕКУ, МИХАИЛ 769

К

КЛИМАШЕВСКИЙ,
АЛЕКСАНДР 769
КОРЛЭТЯНУ, НИКОЛАЕ
548
КУТЫРЕВА, АЛЛА 670, 729

Л

ЛАКИЯ, ЕРЕМИЯ 580
ЛОДЗЕЙСКИЙ,
КОНСТАНТИН 737

М

МИГУЛИНА, ТАТЬЯНА 718
МИХАЙЛО, ЛАРИСА 672,
707, 715, 734

О

ОСАДЧИЙ, ЕВГЕНИЙ 645,
677

П

ПЕТРИЧЕНКО, АЛЕКСАНДР
648, 673, 694
ПЫРЭУ, АНАСТАСИЯ 574

Р

РЕПИН, ИЛЬЯ 645, 677
РУСУ-БОБЕРНАГА, СОФИЯ
693

С

СЕВАСТЬЯНОВ, ДМИТРИЙ
769
СТАВИЛЭ, ФЕДОР 674

Х

ХРИСТОВ, ВИКТОР 678

Ч

ЧЕЗЗА, ЛЕВ 636
ЧЕРТАН, ПАНТЕЛИМОН
574

Ш

ШАТОХИНА, ЕЛЕНА 678
ШУБИН, АНАТОЛИЙ 737

Indice alfabetic al lucrărilor plasticianului

A

A Way in Kodry 569
Ala 136
Amează 58
Amează la Șerpeni 383, 482
Apusul soarelui la Nistru 301, 411
Armonie 384, 542
Aspect al Orheiului Vechi 526
Au înflorit migdalii 317
Autoportret 128

B

Balada despre Chișinău 430
Bazinul de apă de la Ghidighici. Toamna 507
Bazinul de la Ghidighici 293
Bărci 318
Bărci. Studiu 17
Bărci pe malul Niprului 45
Bărci pe Nipru 18
Bojenți 565
Bojenți (Bulgaria) 361, 362, 363
Brazda nemuririi 596
Brumă 540
Bujori 364, 365, 554

C

Cap de fetiță. Studiu 155
Cartierul constructorilor 437
Casa lui Konstantin Korovin la Gurzuf 319
Casă în câmp 2

Case în Bojenți (Bulgaria) 385
Căluți. Studiu 96
Căsuța (curtea) țărănească 113
Ceață în munți 167
Ceață în munții Crimeii 358
Cetatea Gheneză în Sudak 168
Chișinău în septembrie 510, 595
Ciufut-Kale (Orașul mort) 169
Colonelul de miliție V. Andon 343
Colțișorul din satul Bojenți (Bulgaria) 366, 367
Copaci bătrâni din Ghidighici 341
Copaci înfloriți 243
Copaci în floare 320, 321, 322
Crimeea 170, 244
Crimeea. Artec 245
Cupă de vie 602
Curte 217

D

Depărtări 171
Depărtări. Studiu 172
Depărtări nistrene. Studiu 302
Dimineața. Studiu 114
Dimineața cețoasă pe Nistru 473
Dimineața în câmp. Studiu 10
Dimineața în Moldova 97, 499
Dimineața pe Nistru 59, 98, 446, 474, 525, 543, 547, 549,

- 557, 558, 559, 560, 561, 563,
565, 566, 567, 568, 611
Dimineața pe Nistru. Studiu 99
Drum de iarnă 137
Drum în Codri 554
Drum în Codru 499
Drum spre Bucovăț 138
Drum spre Codri 122, 490,
504, 525, 565
Drum spre Codri. Schiță 565
Drum spre Codru 537
Drum spre Lăpușna 522
Drumul pe sub plop 218
Drumul spre Cărpineni 345
Drumul spre Codru 529
Drumul spre Gândești 285, 386
Drumul spre Hâncești 286,
387, 388
Drumul spre Ialta 246
Drumul spre Kotovsk 294
Drumul spre Lăpușna 596
Drumul spre Strășeni 219
Drumul spre vechiul oraș 173
Dryanovo (Bulgaria) 368, 369
După ploaie. Studiu 46
- E**
Explozie florală 542
- F**
Fata cu cartea (Studiul unui cap
de fată) 7
Fata în oranj 323
Fata îngândurată (Lenuța) 309
Fântâni (Bulgaria). Studiu 389
Fetița cu cartea 211, 227, 472,
517, 556
Fetița cu mărul 174
Fetița cu ochii albaștri 277
Fetița în fotoliu 295
Fetița sânguincioasă 229
Fiica 541
Flori 390
Flori de câmp 391
Flori de toamnă 278
Furtună lângă malurile
Gurzufului 175
Furtună pe mare 247, 248
- G**
Garofiță 526
Grădină de piersici 513
Gurzuf. Priveliște spre Muntele
Ursului (Ayu-Dag) 176
Gurzuf. Studiu 177, 249
Gurzuf. Toamnă 178
Gurzuf. Țărm 250
- I**
Iarna în Chișinău 179
Iarna în Meleşeni 558
Iarna la Chișinău 139, 180, 181
Iarna la Kiev 49
Iarna pe Nistru 464
Iarnă 543
Iarna în împrejurimile Kievului
42, 47, 48, 565
Iarnă la Chișinău 565
Ionel 370
Irinața (Fiica vecinilor) 3
- Î**
Împrejurimile Chișinăului 156,
392
În împrejurimile Artecului 182

- În împrejurimile Chișinăului 157, 183
În împrejurimile Țaului 342
Înainte de furtună 100, 483
Înainte de furtună. Studiu 140, 184
Înainte de ploaie 324
Început de aprilie. Plopi 185, 325
Îndepărtările Chișinăului 279
Înfloresc merii 310
Învățătoarea 526, 541
- L**
La marginea Chișinăului 287, 359
La marginea pădurii 412
La marginea pădurii. Primăvară 303
La odihnă. Studiu 288
Lac în raionul Edineț 344, 516, 597
Lacul comsomoliștilor (Valea Morilor) 562
Lacul de acumulare Ghidighici 289
Lacul de la Ghidighici 296
Lacul din pădurea Rădenilor 424
Lacul din Valea Morilor 141
Lacul din Valea Morilor (variantea peisajului) 230
Lacul din Valea Trandafirilor 142, 393
Lacul Komsomolist (Lacul din Valea Morilor) 221
Lacul lângă Dănceni 394
Le Matin sur le Nistru 547
- Lenuța 186, 187, 212, 280, 439, 545, 565
Lenuța citind (fetița cu cartea) 326
Lenuța cu păpușa 213
Limanul Nistrului 101
Limanul Nistrului (Nistrul lângă Sergheevka) 102
Liniște 447
Liniște. Toamna în valea Trandafirilor 431
Litoral la Gurzuf 327
Livada de piersici 328
Livezi în floare 311
Luntri 251
Luntri. Studiu 19
- M**
Marina 443, 444
Mal stâncos 252
Malul limanului Nistrean. Studiu 103
Malul Mării Negre la Odesa 129
Matin sur le Nistru 568
Medicul G. Bîlinski 281
Meiul cosit 554
Meiul cosit. Studiu 214
Migdal înflorit 329
Morning at Dniester 567
Morning at the Nistru 547
Morning on Dniester 560
Morning on the Nistru 568
Morning in Moldavia 537
Motiv de primăvară 511
- N**
Natalia 215
Natalia. Studiu 158

- Natașa 220, 496
Natura statică 395
Natura statică (Lalele roșii) 457
Natura statică. Crizanteme cu legume și fructe 466
Natura statică. Crizanteme galbene 253
Natura statică. Crizanteme roșii 396
Natura statică. Flori 123, 256
Natura statică. Flori de toamnă 282
Natura statică. Gladiole 397
Natura statică cu flori 4, 104, 475
Natura statică cu flori și mere 476, 479
Natura statică cu garofițe și mere 458
Natura statică cu gladiole 8
Natura statică cu gladiole și mere 480, 481
Natura statică cu harbuz 254
Natura statică cu legume 87
Natura statică cu trandafiri 105, 255, 565
Natură moartă cu bujori 597
Nipru lângă Kiev 50
Nistru. Șerpeni. Studiu 400
Nistru în amurg. Studiu 304, 398
Nistru în ceață 550
Nistru la Șerpeni (din seria „Capul de pod de la Șerpeni”) 399
Nistru lângă Naslavcea 448
Nistru lângă Vadul lui Vodă 440
Nistrul. Studiu pentru tabloul „Dimineața în Moldova” 60
Nistrul la Șerpeni 535, 543, 604
Nistrul la Vadul lui Vodă 312
Nistrul lângă satul Speia 401
Nistrul lângă Speia 115, 420, 565
Noapte cu lună 371, 449, 450, 543
Noapte cu lună în munți 432
Noapte cu lună pe Nistru 421
Noaptea pe lacul de la Edineț 468
Nori 231
Nori deasupra muntelui (Crimeea. Ayu-Dag) 189
Nori deasupra muntelui Ayu-Dag (Muntele Ursului) 188
Nori în munți 190
Nori în munți. Plopi 130
Nori în munții Crimeei 413
Nud. Desen academic 14
- O**
O dimineață în Moldova 537
O zi posomorâtă 191
Octombrie. Studiu 61
Odesa. Malul stâncos 159
Odesa. Țărnul Mării Negre 216
Ogradă cu plopi. Gurzuf 192
Orheiul Vechi 543
- P**
Parașutiștii 305, 306, 544, 565, 599

- Parcul din Valea Morilor. Plopi 232
Patriarh al naturii 542
Pe lacul de la Ghidighici. Studiu 297
Pe litoralul Mării Negre. Studiu 193
Peisaj 116, 558
Peisaj autumnal 525
Peisaj cu bărci 20
Peisaj cu biserică (Curchi) 451
Peisaj cu case vechi 194
Peisaj cu curcubeu 195
Peisaj cu lac 62
Peisaj cu lac. Studiu 350
Peisaj cu livadă 564
Peisaj cu lună 360
Peisaj cu vii 542
Peisaj de iarnă 425, 496
Peisaj de lângă Șerpeni (din seria „Capul de pod de la Șerpeni”) 414
Peisaj de toamnă 484
Peisaj din Căpriană 21, 117
Peisaj din Crimeea 196, 257
Peisaj din Gurzuf 197, 258
Peisaj la Căpriană 124
Peisaj marin 259
Peisaj moldovenesc 526
Peisaj rustic (Bojenți, Bulgaria) 372
Peisajul dimineții 106
Pichetul de grăniceri al lui K. Vetchinkin 107
Piersici în floare 330
Plai natal 543
Plaja de la Odesa 198
Pod peste Bâc 433
Podgorii 313, 537, 565, 604
Pomi în floare 331
Portret 202
Portret de femeie. Desen academic 11
Portret de fetiță 517
Portret de țăran 22
Portretul academicianului Nicolae Corlăteanu 332, 554
Portretul Alei 565
Portretul doctorului Bîlinski 511
Portretul doctorului G. Bîlinski, veteran al Marelui Război pentru Apărarea Patriei 593
Portretul fetei 314
Portretul fiicei 233, 351, 542, 558
Portretul fiicei (Lenuța) 274, 298
Portretul fiicei (Natalia în roșu) 333
Portretul învățătoarei 551, 558, 565
Portretul învățătoarei (Soția pictorului) 131
Portretul Lenuței 526
Portretul lui N. Hioară, maestru de onoare al sportului din Uniunea RSS, de șase ori campion al Moldovei la luptă liberă 586
Portretul lui V. Alexandrov, lucrător emerit al industriei, deputat al Sovietului Suprem al RSSM 592
Portretul maestrului în sport al URSS N. Hioară 290

- Portretul mamei 5, 6, 228, 234, 235, 236
Portretul medicului G. Bîlinski 565
Portretul medicului G. Bîlinski, veteran al războiului 594
Portretul mulgătoarei A. Pârău 118
Portretul muncitorului V. Aleksandrov 334
Portretul nepoatei (Ala) 222
Portretul-schiță al unui miner (A. M. Tolocinîi) 1
Portretul soacrei 283
Portretul soției 91, 132, 223, 237, 348, 445, 469, 477, 542
Portretul soției (învățătoarei) 554
Portretul soției în roșu 291
Portretul soției pictorului 23
Portretul țaranului 92
Portretul unei femei 349, 352, 521, 600
Portretul unei învățătoare 529
Portretul unui băiețel 93
Portretul unui savant 94
Portretul unui țaran 108, 275
Portretul unui țaran bătrân 9, 565
Portretul unui țaran roșcat 24
Portretul veteranului de război, medicului G. Bîlinski 598
Postul de grăniceri „Leitenantul K. Vetchinkin” 594
Prima zăpadă 470
Primavera 553, 609
Primăvara 496
Primăvara în împrerjurimile Chișinăului 402, 403
Primăvara la Curchi 511, 517, 536, 541, 554, 565
Primăvara la Gurzuf 260, 261, 335
Primăvara pe plai 522
Primăvara pe plaiul natal 426, 459, 461, 467, 544, 565
Primăvara timpurie. Gurzuf 262
Primăvară 373, 610
Primăvară (Nostalgie) 263, 565
Primăvară. Mesteceni 25, 143
Primăvară. Revărsare de ape 404
Primăvară în grădină 596
Primăvară în livadă 336
Primăvară între stânci 461, 565
Primăvară la Curchi 307, 434
Primăvară printre stânci 337
Primul clopoțel 238, 491
Primul clopoțel. Studiu 239
Primul sunet 527
Prisaca. Studiu 109
Priveliște spre lacul Valea Morilor. Studiu 88
Priveliștea Artecului 199
Priveliștea Gurzufului 200
Priveliștea luncilor Nistrene 63
Priveliștea plaunelor Nistrene 64
Priveliștea spre Ai-Petri 201
Promoroacă 35, 65, 346, 374, 415, 427, 435, 436, 438, 452, 453, 462, 543, 565, 608
Promoroacă. Studiu 36
- R**
Râșcani (din seria „Poveste despre Chișinău”) 276

- Râșcanovca nouă 589
Râul Răut 133
Recoltarea verzei 160
Revărsare de apă primăvara 51
Rezervorul de apă de la Ghidighici. Toamna 589
Road to Kodry Wood 537
Road to the Woods 504
- S**
Salcie lângă lac. Studiu 264
Satul Bojenți 375
Schimb de experiență 144
Schiță 496
Schiță pentru tabloul „Dimineața în Moldova” 66
Schiță pentru tabloul „Dimineața pe Nistru” 15
Schiță pentru tabloul „Drum spre Codri” 16
Seara 26
Seara. Iaz 110
Seara. Studiu 67
Seara în codri 119
Seara în Sudak 203
Seara la bazinul de la Ghidighici 299
Seara la Nistru 561
Seara lângă țărmurile Crimeei 265
Seara pe malurile Crimeei 266
Seara pe Nistru 353, 354, 405, 428, 517, 523, 542, 555, 565, 601
Seară 68, 376, 528, 602
Seară de primăvară 267
Septembrie la Chișinău 338, 517
Sergeevka. Limanul Nistrului 111
Sfârșit de zi 69
Siluetele stâncilor 339
Somnoroase păsărele 441, 442
Stânca luminată 204
Stânci lângă Artec 205
Stânci lângă căsuța lui Cehov 206
Stânci pe Malul Mării 340
Stâncile Gurzufului 268, 610
Stâncile Orheiului 551
Stâncile Orheiului Vechi 406, 525, 545, 554, 565
Strânsul verzei 161
Studentii la culesul roadei 407
Studentii la recoltare 408, 526
Studiu 12, 27, 28, 43, 70, 71, 95, 112, 145
Studiu. Flori 269
Studiu cu râu 13
Studiu de iarnă 52, 53, 54, 55
Studiu de seară 56
Studiu din raionul Ștefan Vodă 72, 73
Studiu din raionul Ștefan Vodă (Coline) 74
Studiu pentru compoziția „Agitatorul” 29
Studiu pentru o compoziție 30
Studiu pentru peisajul „Lacul Valea Morilor” 89
Studiu pentru portretul învățătoarei 134
Studiu pentru seria „Capul de pod de la Șerpeni” 409
Studiu pentru tabloul „Dimineața în Moldova” 75
Studiu pentru tabloul „Podgorii” 308

- Studiu pentru tabloul „Primul clopoțel” 125, 126, 240
Studiu pentru tabloul „Schimb de experiență” 146, 147
Studiu pentru tabloul „Strânsul verzei” 162
Studiu pentru tabloul „Tractoriștii de foc” 355
Studiu unei mulgătoare pentru tabloul „Schimb de experiență” 148, 149
Studiu unui cap de țaran 31
Studiul de iarnă. Kiev 76
Studiul fetei pentru tabloul „Primul clopoțel” 241
Studiul fetițelor 32
Studiul marin 270
Studiul pentru peisajul „Iarna la Chișinău” 150
Studiul pentru tabloul „Dimineața în Moldova” 77, 78
Studiul pentru tabloul „Dimineața pe Nistru” 79, 80, 81, 82, 83, 422
Studiul pentru tabloul „La fermă” 151, 152
Studiul pentru un cap de fetiță 37
Studiul tufe înflorite 271
Studiul unei femei 356
Studiul unui cap (soția) 163
Studiul unui cap de băiețel 224, 377
Studiul unui cap de fată 38, 39
Studiul unui cap de fetiță 33, 40, 90, 120, 164, 165, 225, 226, 272, 378
- Studiul unui cap de fetiță (Natașa) 166
- Ș**
Școlăriță. Studiu 242
Șerpeni. Miez de zi. (din seria „Capul de pod Șerpeni”) 416
- T**
Termocentrala Moldovei 315
Toamna 423
Toamna în Codri 316, 592
Toamna în Moldova 84, 135, 153, 419, 456, 565
Toamna în podgorii 530
Toamna pe malul Nistrului 529
Toamnă. Zi cu soare 292
Toamnă aurie 417, 418, 429, 454, 455, 463, 465, 471, 478
Toamnă în pădurea de la Șerpeni 410
Toamnă la Gurzuf 207
Tractoriștii de foc 379
Traseu 347, 357, 592
Traseu de viță de vie 589
Tufar înflorit 273, 565
- Ț**
Țărăncuță 530
- U**
Ulicioară din Bojenți 380
Un colțișor din Bojenți 381
Un colțișor în orașul Kiev 44
Un drum în Codri 569
- V**
Vaci. Studiu pentru tabloul

„Schimb de experiență” 154

Valea Trandafirilor 382

Vară 85

Vedere din Bojenți (Bulgaria)

526

Vedere din Gurzuf 517

Vedere spre Ai-Petri 208

Vedere spre Ayu-Dag (Crimeea.

Muntele Ursului) 209

Vii 509, 592

Viile Moldovei 525, 554

Viney ard 518

Vineyards 537

Virsikuaed 524

Viticultorul P. Certan 121

W

Weinberge 518

Z

Zi cu soare 127

Zi de martie 34

Zi de vară 41

Zi ploioasă 284

Zi ploioasă. Studiu 86

Zi posomorâtă 57, 210, 300

V

Vesna 494, 497, 571, 578, 582,
583, 585

Вечер 528

Вечер на Днестре 523, 531,
534

Виноградная чаша 509, 514,
518, 519, 520, 537, 570

Г

Гидигичское водохранилище.

Осень 507

Д

Днестр у Спее 538, 605, 607

Днестр у Шерпен 607

Днестр у Шерпенских круч
605

Долина Роз 498, 500, 501,
505, 532, 583, 585

Дорога в Кодры 486, 487,
488, 489, 492, 493, 499, 504,
514, 533, 537, 569, 575, 576,
583, 585, 590

Ж

Женский портрет 521

З

Зимний пейзаж 587, 590

И

Иней 539, 540, 606

К

Кишиневские дали 506, 588

Комсомольское озеро 575,
577, 581, 583, 585, 588

Н

Новый Кишинёв 502

О

Озеро в Единецком районе
516

Осень 606

Осень на Днестре 533

-
- П**
Парашютисты 508, 591
Первый звонок 495, 577, 579
Персиковый сад 513
Полдень в Шерпенах 605
Портрет академика Николае Корлэтяну 548
Портрет врача Г. Былинского 534
Портрет врача Г.Я. Былинского, ветерана Великой Отечественной войны 503, 584
Портрет Г.Я. Былинского 603
Портрет доярки колхоза „Вяца Ноуз” Пырэу Анастасии 574
Портрет звеньевое-виноградара колхоза „Вяца Ноуз” с. Страшены, Чертан Пантелимона 574
Портрет Лакия Еремии Георгиевича, участника восстания на броненосце „Потемкин” 580
Портрет учительницы 533, 548
- Р**
Рышкановка 581, 583, 585, 588
- С**
Сентябрь в Кишиневе 510
- Т**
Тополя 576
Трасса 534
- У**
Утро в Молдавии 485, 499, 537, 572, 573, 576
Утро на Днестре 493, 512, 515, 546, 552, 560
- Ц**
Цветущий сад 564

Indice de titluri ale publicațiilor periodice

Akademios. Revistă de știință, inovare, cultură și artă	Noi
Calendar național	Orizontul
Capitala	Profit
Chișinău. Gazetă de seară	Tinerimea Moldovei
Cultura	Viața satului
Cultura Moldovei	Ziarul de gardă
Curierul de seară	***
Florile dalbe	
Învățământul public	Вечерний Кишинёв
Jurnal de Chișinău	Горизонт
Literatorul	Искусство
Literatura și arta	Кодры
Luceafărul	Молодежь Молдовы
Mantova cólta (Italia)	Независимая Молдова
Mesagerul	Огонек
Moldova	Советская культура
Moldova literară	Советская Молдавия
Moldova socialistă	Столица
Moldova suverană	Экономическое обозрение
Nistru	Яунас Рокас

GALERIE DE IMAGINI

Dimineața pe Nistru. 1957. Ulei pe pânză. 92x162 cm

Podgorii. 1974. Ulei pe pânză. 110x172 cm

Toamna în Moldova. 1960. Ulei pe pânză. 106x175 cm

Drum spre Codri. 1959. Ulei pe pânză. 70x193 cm

Portretul învățătoarei. 1960. Ulei pe pânză. 150x82 cm

Lenuța citind. 1975. Ulei pe carton. 68x48 cm

Portretul mamei. 1967. Ulei pe carton. 39x27,5 cm

Marina. 1991. Ulei pe pânză. 345x38 cm

Cap de fetiță. Studiu. 1962. Ulei pe carton. 32x25 cm

Studiul unui cap de fetiță. Lenuța.
1965. Ulei pe pânză. 34,8x25 cm

Stâncile Orheiului Vechi. 1983. Ulei pe pânză. 50x80 cm

Primăvara la Curchi. 1973. Ulei pe pânză. 55x90 cm

Peisaj cu curcubeu. 1963. Ulei pe carton. 33 x 48,5 cm

Peisaj cu bărci. 1950. Ulei pe carton. 24x53 cm

Toamnă aurie. 1994. Ulei pe pânză. 46x55 cm

Cartierul Râșcani. 1969. Ulei pe pânză. 80x177 cm

Liniște. Toamnă în Valea Trandafirilor. 1987. Ulei pe pânză. 80x120 cm

Septembrie în Chișinău. 1975. Ulei pe pânză. 90x140 cm

Au înflorit migdalii. 1975. Ulei pe pânză. 65x70 cm

Seara pe Nistru. 1980. Ulei pe pânză. 110x150 cm

Fata îngândurată (Lenuța). 1974. Ulei pe carton. 50x35 cm

Portretul soției. 1965. Ulei pe pânză. 56x39 cm

Autoportret. Mijlocul anilor '60. Ulei pe carton. 50x35 cm

Început de aprilie. Plopi. 1963. Ulei pe carton. 49x69 cm

Primăvară (Nostalgie). 1968. Ulei pe pânză. 60x80 cm

Ulcioară din Bojenți. 1982. Ulei pe pânză. 80x100 cm

Malul Mării Negre. 1960. Ulei pe pânză. 29x36,5 cm

Gurzuf. Studiu. 1968. Ulei pe carton. 33x48 cm

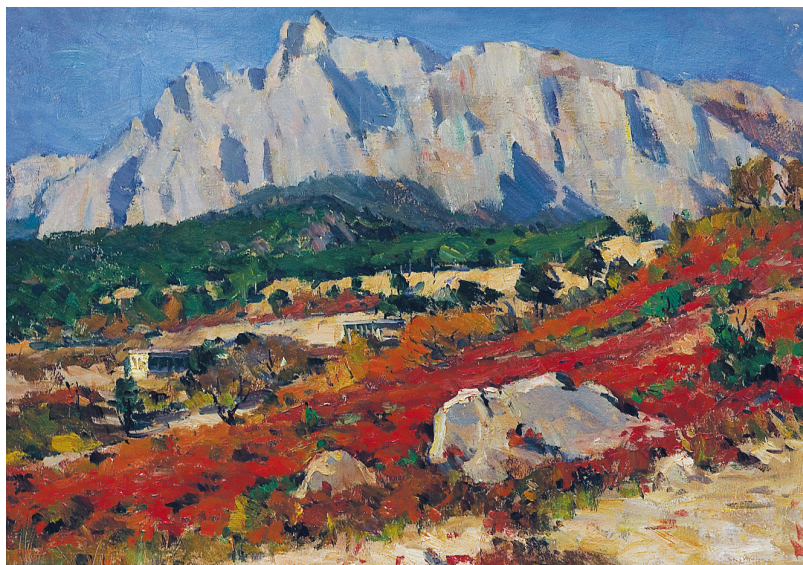
Stâncile Gurzufului. 1968. Ulei pe carton. 50x80 cm

Toamnă la Gurzuf. 1963. Ulei pe carton. 50x70 cm

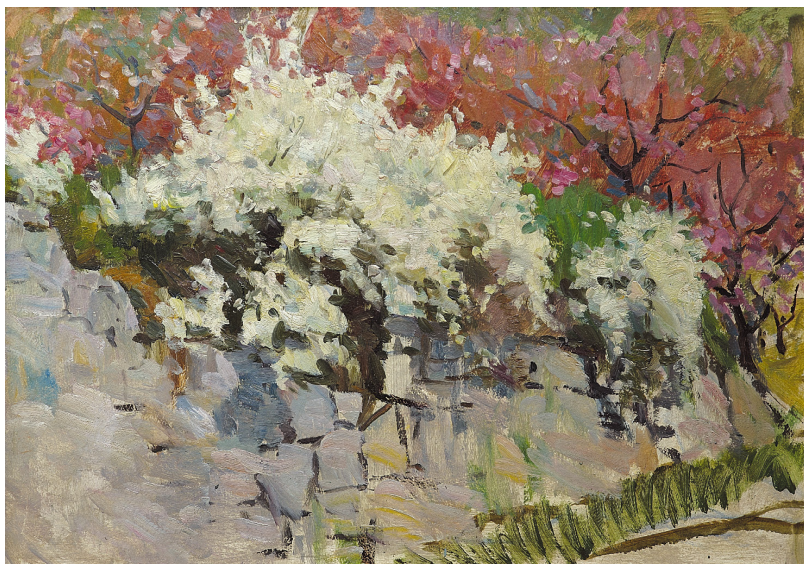
Ciufut-Kale (Orașul mort). 1963. Ulei pe carton. 49,5x70 cm

Vedere spre Ai-Petri. 1963. Ulei pe carton. 50x70 cm

Zi posomorătă. 1963. Ulei pe carton. 49,5x70 cm

Tufar înflorit. 1968. Ulei pe carton. 50x80 cm

Primăvară între stânci. 1993. Ulei pe carton. 50x80 cm

Studiu de iarnă. 1953. Ulei pe pânză. 45x36 cm

Iarnă în Chișinău. 1963. Ulei pe pânză. 59,5x120 cm

Promoroacă. 1988. Ulei pe pânză. 80x120 cm

Peisaj de iarnă. 1986. Ulei pe pânză. 70x100 cm

FILE DE ALBUM

Părinții pictorului, Maria și Petru Petric

Cu fratele Pavel. Începutul anilor '40

Elev la Școala Normală „Vasile Lupu” din Iași. Anii '30

Cu prietenii la Combinatul Pedagogic. Chișinău, 1941

Cu profesorul Ivan Hazov de la Școala de Arte Plastice „I. Repin”. Chișinău, 1948

Mihail Petric cu profesorii Vladimir Kostetsky și Ilya Shtilman. Kiev, 1953

Mihail Petric lucrând la o schiță pentru un tablou. Kiev, 1947

Studentii Institutului de Artă lucrând în fața șevaletelor. Kiev, 1947

Mihail Petric alături de colegi. Kiev, 1949

La Școala Republicană de Arte Plastice „I. Repin”. Chișinău, 1959

Parascovia Petric, soția pictorului. 1963

Mihail Petric. Anii '50

Cu soția Parascovia. 1956

Mihail Petric cu familia. 1956

Mihail Petric cu fiica Natalia. 1957

Cu soția și fiica Natalia. 1960

În timpul Decadei literaturii și artei moldovenești. Moscova, 1960

Mihail Petric, Igor Vieru, Glebus Sainciuc în atelierul pictorului Togrul Narimanbekov. Baku, 1965

În sălile muzeului. 1975

Mihail Petric discutând cu criticul de artă Dmitrii Golțov. 1975

Mihail Petric într-un dialog cu fratele Pavel. 1987

Veniamin Apostol, Anatol Ciocanu, Mihail Petric și Mihail Gh. Cibotaru în
redacția revistei „Moldova”. 1982

Colectivul Muzeului de Stat de Arte Plastice din Chişinău. Anii '70

Mihail Petric la Tabăra Internațională de creație din Bojenfi. Bulgaria, 1982

În atelierul pictoriței E. Romanescu împreună cu V. Zazerskaia. Începutul anilor '90

Vlad Zbârciog și Eugen Ureche în atelierul maestrului. 1982

Maestrul în curtea atelierului de creație. Chișinău, 2000

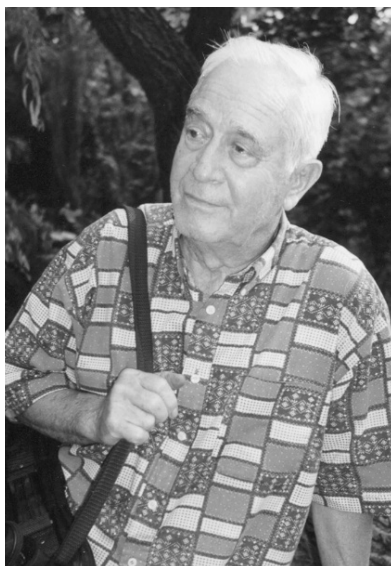
Fiicele Natalia și Elena la deschiderea expoziției „Anotimpuri”. Chișinău, 2006

Mihail Petric în atelierul său de creație. Anii '90

Parascovia Petric. 2002

Mihail Petric. 2002

CUPRINS

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	3
INTRODUCERE	8
Constantin I. CIOBANU. <i>Un mare peisagist al timpurilor noastre</i> ...	8
ESEURI. POEZII	20
Mihail Gh. CIBOTARU. <i>Era, la sigur, și el un rarism peisaj național</i>	20
Leonora SÂDNIC. <i>Maestru al culorii și omeniei</i>	24
Agnesa ROȘCA. <i>Lumina</i>	32
Vladimir RUSNAC. <i>Icoana plaiului</i>	33
CONFESIUNI. APRECIERI. IMPRESII	34
PUBLICISTICĂ	40
Andrei VARTIC. Peisaj basarabean	40
Lucia PURICE. La izvoarele armoniei	42
Leonora SÂDNIC. Neobosit rapsod al plaiului	46
Antonina SÂRBU. Un peisaj este o stare	49
Ирина ГРАБОВАН. Михаил Петрик: „Хочу писать пейзажи, которые раскрывали бы красоту молдавской природы”	53
Mihail PETRIC. Moldova e unica țară din Europa care nu are un veritabil Muzeu Național de Arte Plastice	58
Leonid POPESCU. Miracolul Mihail Petric	61
Leonora SÂDNIC. Poet al armoniilor	65
Rodica MAHU. „Nicolae Iorga m-a premiat, am lucrat în via lui Sadoveanu...”	68
Лариса МИХАЙЛО. Жизнь и природа – источник вдохновения. 72	72
TABEL CRONOLOGIC	76
Capitolul I. OPERA	82
PICTURĂ	82
REPRODUCERI.....	136
CĂRȚI POȘTALE	146
EXPOZIȚII	146
Capitolul II. PORTRET DE CREAȚIE AL PICTORULUI MIHAIL PETRIC	155
BIBLIOGRAFII.....	155

ENCICLOPEDII, DICȚIONARE.....	155
ALBUME. CATALOAGE. PLIANTE	157
PUBLIICAȚII ÎN CULEGERI ȘI EDIȚII PERIODICE	157
DIALOGURI. INTERVIURI. CONVORBIRI REALIZATE CU MIHAIL PETRIC.....	168
ARTICOLE SEMNATE DE MIHAIL PETRIC	169
„ICOANA PLAIULUI” – POEZII DEDICATE LUI MIHAIL PETRIC	170
RESURSE EXTERNE.....	171
INDEXURI AUXILIARE	175
Indice alfabetic de nume	175
Indice alfabetic al lucrărilor plasticianului	178
Indice de titluri ale publicațiilor periodice.....	188
GALERIE DE IMAGINI	189
FILE DE ALBUM.....	214

Bun de tipar: 18.08.2016

Coli de tipar: 14,37

Tiraj: 50

Tiparul sub comanda nr.16,

Executat la Primex.com,

Chișinău